СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CVI П'ЯТНИЦЯ, 20 СЕРПНЯ 1999 ЧИСЛО 34 VOL. CVI FRIDAY, AUGUST 20, 1999 No. 34

Ганна Черінь

З Днем відродження, Україно!

Славні знамена на сцену виносьте!
Марш переможний
грають оркестри:
Свято Держави справляємо восьме.
Чуєте? Чуєте, браття і сестри?!

Все, що життям досягли дисиденти,
Квіти Вітчизни, найкращі сини,
Нерукотворні тривкі монументи
Жертвою крови зродили вони.

Тільки свобода для нас ще незвична,
Так, наче в небі далека звізда.
Наша Держава – легенда одвічна,
Разом із тим – ще така молода.

З Косова гримнула пересторога...
Молимось:
Боже, спаси нас від лих!
Люди!
Надійтесь не тільки на Бога,
Більше надійтесь на себе самих!

Може, хто скаже –
це радість нещира:
Злидні-нестатки в нас не до пуття...
Ні!
Понад сльози – впевненість, віра,
Праця і радість – оце є життя!
Гляньте у далеч із гордістю:
ось ми!
Молодь зростає у місті й селі.
Ми незалежність
святкуємо восьму,
Восьму річницю своєї Землі.

Злидні є скрізь,
натиск смутку і болю,
Кривди, неправди,
насильства ущерть...
Та переможе відвага недолю.
Бій за життя переборює смерть.

Через незгоди, понад страждання
В тисячоліття манливо-нове
Сміло й рішуче ходім без вагання:
Наша Держава росте і живе!

В цілому світі тепер ми партнери,
Відкривачі загадкових плянет.
Ми – піонери космічної ери –
Йдемо на старт
в необмежений лет.

Дата нова Незалежности – восьма!
Сцена широка, стрімка, світова.
Славні знамена на сцену виносьте!
Вбік чи назад повороту нема!

24 серпня – День Незалежности України

Наступного вівторка, 24 серпня, Україна, а з нею усі українці світу, уся прогресивна міжнародна громадськість відзначатимуть День Незалежности молодої держави, яка була проголошена 24 серпня 1991 року. Цього дня в столиці України – місті Києві – відбудеться військовий парад, маніфестація і масові гуляння мешканців і гостей міста. Торжества пройдуть в усіх містах і селах країни. У наступному числі „Свободи" буде вміщено докладну розповідь про святкування Дня незалежности України на її просторах, а також закордоном.

Україна відбулася як держава, заявив Президент

КИЇВ. (ДІНАУ) – "У нас є всі підстави стверджувати, що Україна відбулася як держава, зайняла належне місце у світовому співтоваристві". Цю заяву Президент України Леонід Кучма зробив 17 серпня на першому Всеукраїнському форумі працівників поштового зв'язку. Підбиваючи підсумки восьмирічного незалежного розвитку країни, Президент відзначив, що "триває процес будівництва громадянського суспільства, зміцнюються правові основи демократичної держави, прискорюється процес ринкової трансформації економіки. Наша держава упевнено заявила про себе на світовому ринку космічних технологій, завойовує позиції в літакобудуванні. Здійснюється земельна і аграрна реформи: мільйони громадян стали реальними власниками і господарями землі".

Військо України демонструє свою силу.
Фото В. Щербини

Хрещатик готовий до свята

КИЇВ. (ДІНАУ). Перший заступник міністра оборони України генерал-полковник Іван Біжан був присутній на тренуванні підрозділів, які готуються до військового параду на столичному Хрещатику 24 серпня. У День Незалежности України парадним маршем головною вулицею країни пройдуть 14 батальйонів Збройних Сил, Національної гвардії, Внутрішніх і Прикордонних військ України. У святковому параді буде також задіяно 122 одиниці сухопутної бойової техніки, 10 гелікоптерів, 26 літаків-винищувачів і бомбардувальників. Загальна кількість військовослужбовців парадної обслуги – приблизно 3300. Фінансується захід з держбюджету за статтею "Бойова підготовка", тобто без залучення додаткових коштів.

Посол А. Бутейко: „Важливо самим собі допомагати"

Посол України в США Антон Бутейко розмовляє із студентами Літньої школи українознавства в Гарварді, яку він відвідав 3 серпня 1999 р.

Ексклюзивне інтерв'ю спеціяльного кореспондента "Свободи" Юрія Шевчука із Послом України в США Антоном Бутейком

Доктор Антон Бутейко призначений Надзвичайним і Повноважним Послом України у США в листопаді 1998 р. Він професійний дипломат. У 1974 р. отримав ступінь доктора права у Київському університеті імені Шевченка.

У 1974-80 рр. працював у Міністерстві закордонних справ України, в 1980-86 рр. – у Секретаріяті ООН у Нью-Йорку, в 1986-91 рр. – радником і головою відділу МЗС УССР. У 1992 р. призначений радником Президента незалежної України і керівником відділу міжнародних відносин у Президентській адміністрації. У 1994 р. обраний депутатом Верховної Ради.

Одружений, має сина.

(Закінчення на стор. 6)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Переговори з представниками Міжнародного валютного фонду

Переговори української делегації на чолі з віце-прем'єр-міністром Сергієм Тигипком з керівництвом Міжнародного валютного фонду (МВФ) завершилися в середу у Вашінгтоні. На них йшлося про відновлення фінансування України та отримання чергового траншу за програмою розширеного фінансування EFF. Криза на паливному та валютному ринках України не вплине на хід переговорів з МВФ. У п'ятницю курс гривні щодо доляра повернувся в межі валютного коридору, що є однією з передумов переговорів із МВФ.

Обговорено перспективи співробітництва

Перспективи поглиблення економічного співробітництва між Україною і США було обговорено в понеділок, 16 серпня, під час зустрічі прем'єр-міністра України Валерія Пустовойтенка з американським сенатором Арленом Спектором. В.Пустовойтенко відзначив, що, не зважаючи на загострення політичної боротьби напередодні президентських виборів, в Україні створюються сприятливі умови для розвитку підприємництва і залучення іноземних інвестицій. Умови надання допомоги Україні у 2000 фінансовому році, стан україно-американського співробітництва в рамках "Харківської ініціятиви", спрощення процедур доступу на ринки обох країн та заходи щодо закриття ЧАЕС було обговорено під час зустрічі секретаря Ради національної безпеки і оборони України Володимира Горбуліна з сенатором Спектором. Учасники зустрічі також розглянули перспективи участи США у здійсненні Центральноевропейського проєкту транспортування каспійської нафти за маршрутом Одеса – Броди.

На ринок повернулося срібло

З прийняттям Закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державного регулювання обігу дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння" в країні приведено у відповідність з світовою практикою вимоги до банківських металів. На український ринок повернулось срібло, що до того часу невідомо з яких причин не вважалося монетарним металом. Як повідомив директор департаменту "Правекс-Банку" Юрій Топтигин, срібло - самий ходовий і доступний за ціною метал для захисту заощаджень від інфляції. Стабільна ціна срібла на світових ринках, на відміну від золота, робить інвестиції в цей банківський метал досить популярними серед населення України.

Новий український літак АН-140

На Міжнародному авіясалоні "МАКС-99", що з 17 по 22 серпня проходить в Москві, Україна представить цілісну національну експозицію, що включатиме військово-транспортний літак Ан-74ТК, пасажирські літаки Ан-140 і Ан-38, протипожежний літак Ан-32П, сільськогосподарський літак Ан-3, а також двигуни і бортове радіоелектронне обладнання. Уперше на цьому авіясалоні буде показаний український літак Ан-140. Ця повітряна машина з двигунами виробництва ВАТ "Мотор-Січ" є пасажирським літаком для місцевих авіяліній, що прийшов на заміну літакові широкого використання Ан-24.

Туркменистан не поставлятиме газ в Україну

Уряд Туркменистану визначив, що поставки газу в Україну буде відновлено лише після погашення боргу за поставлений природний газ. Про це повідомив журналістів посол Туркменистану в Україні Амангельди Байрамов. За даними туркменського уряду, в Україну було поставлено газу на суму близько 360 млн. дол. Україна заплатила по боргу 45 млн. дол., у тому числі грошима - лише 6,5 млн. дол.

За інформаціями УНІАН і ДІНАУ

ТІЛЬКИ ФАКТ

Президент України Леонід Кучма підписав Указ "Про розширення території Шацького національного природного парку". Мета документа - поліпшення збереження, відтворення, а також раціональне використання унікальних поліських природних комплексів Шацького поозер'я.

◆

В Україні призначені ґранти обдарованій творчій молоді для написання опер, симфоній, сценаріїв до кінофільмів, а також для створення картин, скульптурних композицій тощо.

◆

Кабмін України доручив компанії "Нафтогаз України" закупити у російському "Газпромі" додатково 10 млрд. куб. метрів природного газу.

◆

За 7 місяців 1999 р. у вугільній галузі травмовано 12989 чоловік, з них 203 - смертельно. За перше півріччя 1999 р. в Україні на виробництві загинуло 665 чол., а від нещасних випадків невиробничого характеру, за попередніми даними - 33,5 тис. чол., або в 50 разів більше.

◆

Курси валют:

100 долярів США	462.13 гр.
100 німецьких марок	252.04 гр.
10 російських рублів	1.85 гр.
100 евро	492. 95 гр.

Дагестан бореться за незалежність

Як уже повідомлялося, після того, як північно-кавказька республіка Дагестан, що входить до складу Росії, проголосила 10 серпня незалежність, Росія ввела туди свої війська для придушення "бойовиків", як вона називає дагестанських повстанців. Новопризначений виконуючий обов'язки прем'єр-міністра В. Путін запевнив, що проблему нормалізації ситуації у Дагестані "буде вирішено впродовж півтора-двох тижнів".

Наша довідка

Дагестан – невелика країна на схилах Кавказу, вздовж узбережжя Каспійського моря. Площа 50 тисяч кв. км., населення 1.3 млн. осіб. Столиця – Махачкала, найбільші міста Дербент і Хасавюрт. У 1813 році Дагестан було насильно приєднано до Росії, але в ньому відразу ж розгорнулася тривала національно-визвольна боротьба під проводом Шаміля, який проголосив незалежність і боровся проти чужинців до 1859 року, а тоді після численних поразок здався в полон, щоб вберегти свій народ від повного знищення російськими карателями. Друга спроба Дагестану проголосити незалежність після падіння російського царизму була жорстоко придушена московським більшовицьким урядом Леніна. Провідник національно-визвольних сил шейх Узун Гаджі проголосив „святу війну" і боронився від карателів до 1921 року, а деякі гірські райони були приборкані аж в 1924 році ціною великих репресій.

Інформаційна хроніка

МАХАЧКАЛА. У ході бойових дій у Ботліхському районі Дагестану з 7 серпня втрати бойовиків становили приблизно 400 чоловік. Про це повідомили у тимчасовому пресцентрі Міністерства внутрішніх справ Росії у Дагестані.

МОСКВА. "Створення ісламської республіки в окремо взятому районі Дагестану абсолютно нереальне і не має сенсу. Це суперечить Конституції Росії", – заявив заступник голови Духовного управління мусульман европейської частини Росії /ДУМЄР/ Дамір Гизатуллін. Він повідомив, що найближчим часом Рада муфтіїв Росії, яка об'єднує мусульманських лідерів країни, має ухвалити "відповідне рішення" щодо ситуації у Дагестані.

МАХАЧКАЛА. Підсумки опитування громадської думки, проведеного дагестанським національним інформаційно-аналітичним аґентством "Кавказ" свідчать, що 96 відсотків дагестанців вважають необхідною участь федеральних військ у вирішенні конфлікту на території республіки. Опитування проводилося в 8 містах і 20 районах республіки. На запитання, яким ви хочете бачити майбутнє Дагестану, 97 відс. респондентів однозначно відповіли: "У складі Російської Федерації".

КИЇВ. – В Україні підтримують зусилля російського керівництва, спрямовані на стабілізацію ситуації на Північному Кавказі, і сподіваються, що їх наслідком стане недопущення розширення збройного протистояння на іншій території цього багатонаціонального реґіону Російської Федерації, припинення бойових дій у Дагестані, забезпечення мирного життя громадян. Про це йдеться в заяві прес-служби МЗС України. Як зазначається в заяві, Україна "неухильно обстоює принцип територіальної цілісности сучасних держав, засуджує тероризм, сепаратизм, релігійний екстремізм, рішуче відкидає застосування сили як засобу вирішення політичних питань".

Російський солдат в гелікоптері з кулеметом, націленим на села Дагестану.

Фото ІТАР–ТАСС

ВАШІНГТОН. Сполучені Штати знову засудили дії бандформувань ісламістів на Північному Кавказі і закликали "всіх, хто причетний до подій" у Дагестані, проявляти стриманість, щоб не допустити загибелі ні в чому не винних цивільних осіб. "Ми засуджуємо дії озброєних угруповань з Чечні проти законної влади і мирних жителів у Дагестані, які призвели до загибелі людей і примусили сім'ї залишити свої домівки", – заявив офіційний представник держдепартаменту США Джеймс Рубін.

(ДІНАУ, УНІАН)

В Чечні проголошено надзвичайний стан

Міністер закордонних справ Росії попереджає ООН

В республіці Чечня вступив у силу указ президента Аслана Масхадова про введення надзвичайного стану. Армія перебуває в стані підвищеної бойової готовности.

Війська одержали наказ не пропускати через кордон жодного озброєного формування, незважаючи ні на національну приналежність, ні на підпорядкування. В Чечні тимчасово заборонена діяльність усіх засобів масової інформації, винятком стало лиш державне телебачення. Всі ці дії викликані ситуацією, що склалася в сусідньому Дагестані..

Внутрішні війська Російської Федерації за минулі вихідні вдалися до масованого обстрілу позицій ісламських бойовиків, включаючи й чеченську територію.

В ході останньої операції було вбито 80 бойовиків. За час конфлікту російська армія позбулася трьох гелікоптерів, загинуло 14 чоловік.

Міністер закордонних справ Ігор Іванов надіслав в ООН та до урядів деяких мусульманських держав ноти, в яких Росія вимагає припинити надання фінансової і військової допомоги загонам Басаєва.

В протилежному випадку Кремль буде розцінювати подібні дії як грубе втручання у внутрішні справи країни.

Ігор Козлов ("Факти")

Вже є 14 кандидатів на посаду Президента України

Станом на 15 серпня Центральна виборча комісія зареєструвала 14 кандидатів на посаду президента України. За постановою Верховного суду, до раніше зареєстрованих додалися три нових прізвища:

Юрій Кармазин

Народний депутат, член фракції "Громада" висунутий Партією захисників Батьківщини. Дохід Кармазина в 1998 становив 14 тисяч 544 гривні (6 місце). 28 травня зареєстрований претендентом на посаду Президента.

(На день випуску цього числа „Свободи" редакції не вдалося отримати біографічних відомо стей про Ю. Кармазина і О.Бази люка).

Олександер Базилюк

Мешканець Донецького. Висунутий Слов'янською партією. Дохід Базилюка в 1998 році становив 1 тис. 200 грн.

Найбідніший з кандидатів і з усіх 18 претендентів. Ніякої власности, крім помешкання, не має. Має також цінних паперів на 20 гривень. Останнім здав до Центральної виборчої комісії 1 млн. 114 тис. підписів, з яких було визнано дійсними тільки 511 тисяч, але зареєстрований за постановою Верховного суду.

Віталій Кононов

Народний депутат, голова Партії зелених України, висунутий цією партією. Дохід Кононова в 1998 році - 7 тисяч 706 гривень (15 місце з 18 претендентів) . Народився 2 квітня 1950 року в м.Кобултi, Грузія. Українець. Освіта вища. За фахом - технолог органічної синтези. З грудня 1990 року - начальник дільниці українського відділення всесоюзного тресту "Оргхем". З січня 1991 року - заступник директора фірми "Червона рута", Київ. Одружений. Має доньку.

Час передач і публікацій поділено між кандидатами жеребкуванням

13 серпня Центральна виборча комісія провела жеребкування між кандидатами на президента з розподілу між ними ефірного часу за рахунок державного бюджету на УТ-1, УР-1 і газетних площах газет "Голос України" та "Урядовий кур'єр".

Жеребкування проводилося між 14 реєстрованими кандидатами. У ході жеребкування розігрувалося 16 номерів. Два надлишкові номери будуть розігруватися у разі реєстрації ще одного кандидата на цю посаду.

Відповідно до постанови комісії, кандидатам у газетах "Голос України" та "Урядовий кур'єр" надаватиметься газетна площа на 7 тис. 800 друкарських знаків, зокрема в "Голосі України" з 17 серпня по 23 вересня, в "Урядовому кур'єрі" з 23 вересня по 24 жовтня, щовівторка, середи і четверга.

Кандидат на посаду Президента України, міський голова Черкас Володимир Олійник бере кульку з лотерейної машинки під час жеребкування в Центральній виборчій комісії.
Фото УНІАН

Розпочалася боротьба за електорат

Зареєстровані кандидати розпочали боротьбу за голоси електорату. Газета "Независимость" звертає увагу на те, що в цій боротьбі набирає силу "війна компроматів", в якій беруть участь і ті кандидати, які підписали відому угоду про чесні вибори. Олександер Ткаченко на зустрічі в Херсонській області значну частину свого виступу присвятив темі "Президентство Леонідові Кучмі не вдалося".

(УНІАН).

АМЕРИКА І СВІТ

Спогади А. Айхмана передадуть німецьким науковцям

БОНН. – Минулого тижня німецька газета „Ді Вельт" повідомила, що Дітер Айхман, найстарший син Адольфа Айхмана, відомого нацистського воєнного злочинця, звернувся до Ізраїля, щоб йому повернули спогади, котрі його батько писав, очікуючи смертного вироку в Ізраїлі. Ці записки перебувають в руках уряду Ізраїля з того часу, коли А. Айхмана повішено в травні 1962 року, після того, як члени ізраїльської розвідки „Моссад" викрили його в Арґентині і привезли до Ізраїлю. Мабуть, у відповідь на вимогу сина, міністерство юстиції Ізраїля вирішило повернути згадані спогади німецьким науковцям для наукових дослідів і публікації.

Злочинець стрілянини в Лос-Анджелесі здався поліції

ЛОС-АНДЖЕЛЕС.– Бюфорд Фурров мол. є тим, кого державні охоронні органи підозрівали у скоєнні злочинів у вівторок, 10 серпня, в Жидівському громадському центрі, і вбивстві листоноші. Пошукуючи за злочинцем, поліція втратила його слід, і тому всі були здивовані, коли наступного дня в середу, 11 серпня, Б. Фурров мол., сам зголосився до місцевого бюра FBI у Лас-Веґасі. Виявляється, що оминаючи поліцію після своїх злочинних вчинків у Лос-Анджелесі, 37-річний Б. Фурров взяв таксівку і казав себе відвезти до Лас-Веґасу, заплативши 800 дол., а переночувавши, зголосився до державних правоохоронних властей. Сержант Джон Пасскварієлло з лосанджелеської поліції, повідомив, що злочинець признався до вбивства листоноші Джосефа Ілето, котрого вбив тільки тому, що він не був білої раси і працював для держави. Поранення дітей випадкове, його наміром було вбити керівника центру і тим виявити свою ненависть до жидів. Б. Фурров відомий зі своєї приналежности до угрупування „Арійські нації", котре сповідує зверхність білої раси.

Афганістан не видасть О. бін Ладена

ІСЛАМБАД, Пакістан. – Панівне в Афганістані угрупування Талібан відкинуло домагання США про видання підозрілого терориста Осама бін Ладена та заявило, що санкції Америки проти афганської державної летунської лінії їх до того не змусять. Афганська Іслямська Преса, інформаційне агентство у Пакістані, зацитувала відповідь Мохаммеда Омара, керівника Талібану: „Американські санкції не змусять нас видати Османа. Якщо він залишить Афганістан на власне бажання, ми пошануємо його рішення і допоможемо йому".

Гураган навістив Салт-Лейк Ситі

САЛТ-ЛЕЙК СИТІ. – Надзвичайні атмосферні обставини на захід від Скелястих гір витворили у середу, 11 серпня, гураган, який пронісся крізь Салт- Лейк Ситі, вбивши принаймеше одну особу, ранив 62 особи та понищив багато будинків у центрі міста. Гураган навістив місто біля 1-ої год. з полудня, прямуючи в сторону стейтового капітолію, заподіявшиши шкоди спортовому Дельта-центрові та Виндгам-готелеві. По дорозі позривав дахи з мешканевих будинків, повикорчовував дерева, спричинив декілька витоків газу, перервав постачання електики і телефонічного зв'язку та залишив чимало хаосу на своєму шляху. Серед 62 поранених вісім осіб мали поважні поранення, а троє – критичні. Речник місцевої поліції сержант Кеннет Гансен підкреслив, що беручи до уваги велику кількість людей, котра знаходилась в той час у центрі міста з приводу конвенції роздрібного продажу, наслідки могли бути трагічніші.

Китай дозволив приліт американського літака

ГОНҐ-КОНҐ. – Китай дозволив американському військовому літакові приземлитися в Гонґ-Конгу, щоб підібрати перебуваючу там конґресову делеґацію, однак дальше не дозволив на будь-які інші приземлення військових літаків. Пекін заборонив в'їзд всім американським військовим кораблям і літакам до цієї колишньої британської колонії, після того, як у Белґраді 7 травня помилково збомблено китайську амбасаду літаками Організації Північно-Атлантійського Договору (НАТО) у летунських налетах проти Сербії.

Держава дорого заплатила за фільм

ВАШІНҐТОН. – Рада державних арбітрів (суддів-посередників) минулого тижня вирішила, що Уряд мусить заплатити спадкоємцям Абрагама Запрудера 16 млн. дол. за його фільмову плівку, на котрій він увічнив вбивство Президента Джона Кеннеді в Далласі 36 років тому. Ця сума винагороди за чвертьінчової ширини і шестифутової довжини фільмову плівку, котра, за твердженнями знавців, є надто тендітною, щоб її висвітлювати прожектором, не може бути зміненою. Держава придбала цей 26-секундний фільм минулого року, згідно зі законом, ухваленим в 1992 році, котрий вимагає, щоб усі документи вбивства згаданого Президента зберігалися в Національному архіві.

Утворено найбільший торговельний концерн

БЕРЛІН. – У результаті злиття відомих німецьких торговельних підприємств "Карштадт" і "Квелле" утворено найбільший торговельний концерн в Европі. Рішення про це об'єднання торговельної мережі, яке не має аналогів у сфері европейського торговельного бізнесу, було ухвалене пізно увечорі минулої п'ятниці. Після напружених переговорів, що тривали майже 13 годин, збори акціонерів "Карштадта" одноголосно проголосували за злиття з "Квелле". Цим було створено европейський торговельний концерн з обігом капіталу в 32,4 млрд. марок. /16,5 млрд. евро/. У ньому буде зайнято загалом близько 116 тис. робітників і службовців.

Австралія допоможе ООН наводити порядок

СІДНЕЙ. – Австралія має намір посилити військову допомогу миротворчим силам ООН для наведення порядку на Східному Тиморі, в разі загрози кровопролиття після проведення там 30 серпня референдуму про незалежність. Про це заявив журналістам міністер закордонних справ Австралії, який завершив дводенну поїздку на територію колишньої португальської колонії, анексованої Індонезією в 1976 році.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@worldnet.att.net

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Ігор Пилипчук, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто; Верстка — Павло Стокотельний; Реклама — Марія Осціславська, Марія Шепарович; Адміністратор — Володимир Гончарик.

Є відповідь, є!

В усій нашій національній історії ми ніяких ще роковин не відзначали за таких обставин, як сьогодні – коли просто таки бракує слів, здатних адекватно віддзеркалити теперішню українську дійсність, виказати наші пекучо суперечливі думки і почуття, спричинені цією дійсністю. Хоч і в минулому зазнали ми немало болів, сумнівів та гнітючого відчаю, та все ж вони не панували довго, бо щоразу після тяжкого випробування чувся чийсь чистий голос, оздоровлююче впливала на загал чиясь сильна воля і ясний розум – й українці піднімали голови і ставали ще тісніше плече до плеча.

А тепер є голоси, голоси, голоси... А Голосу – нема.

Гортаємо „Свободу", починаючи від серпня 1991 року... Боже, скільки радости, скільки надій! Серед розділових знаків у текстах того першого року-кроку явно домінував знак оклику: якщо не завтра вже, то найдалі – післязавтра незалежна Україна стане однією з найбагатших, найдемократичніших, найпрекрасніших держав світу! Таж у кінці такого речення-проречення хотілося й зо три окличні знаки поставити! Згодом, за два-три роки, опінії вже закінчувалися твердою крапкою: буде все гаразд, але потрібен час.

Скільки ж його потрібно, щоб на Богом благословенній українській землі людина почала жити і вільно, і заможно? А між іншим, слова „вільно" і „заможно" можна вважати синонімами – в тому сенсі, що тільки вільна людина годна стати заможною. І якщо українці дотепер бідні, то це означає, що вони усе ще не вільні. То скільки ж треба часу на це?

Ну добре, два-три роки – замало. А шість-сім-вісім? Позитивні зміни на цій межі вже повинні бути зримими. А насправді? У господарюванні, у виробництві, в економіці загалом Україна все ще не вийшла з манівців на тверду дорогу, а в сенсі відродження нації, в сенсі побудови української України, то взагалі, здається, йде не вгору, а вниз.

Майже вся промислова, сільсько-господарська, культурна, освітня статистика зі сьогоднішньої України викликає запитання: чому? Вся Україна згорбилася в цей знак. Чому все так, а не інакше, не краще? Наприклад, чому в такій мірі популярні ліві кандидати на пост Президента?

Спинімося, облишмо ці „чому". Марно запитувати, коли знаємо відповіді. І найголовніша з них: якби не була Україна особливою землею, то не зійшлося б проти неї стільки темних сил. Їм уже ввижається, що ще одне зусилля – й перші слова нашого гимну назавжди втратять свою рацію. Й вони, для „святого спокою" хочуть досягти цю ціль українськими ж руками – руками збаламученої, знедоленої народної маси. Щоб Україна вмерла таки іменем українського народу.

Тільки Україна нині вже, слава Богу, інша, ніж у 30-их роках, коли летіли з плечей наймудріші й найчесніші українські голови. Сьогодні мудрі, тверезі голови – з нею! І це, може, найбільший вислід минулих восьми років: що таких голів стало більше і що ростуть, безупину ростуть нові покоління вірних синів і дочок України.

Одне залишається: щоб українська еліта – політична, громадсько-культурна, наукова, освітня, технічна, військова – усвідомила себе головою і серцем українського національного організму. В політичному сенсі це означає одне – надпартійне об'єднання всього свідомого українства, а з ним, самозрозуміло, взагалі усього чесного, справедливого, відповідального громадянства України.

Відповідь така проста, аж банальна, зате результат об'єднання усіх здорових інтелектуальних і духовних сил буде такий великий, що ми вже не у передчасній евфорії, а в почутті виконаного обов'язку зможемо ужити непохитний окличний знак.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про соняшні промені перед грозою

Восьма річниця проголошення незалежности України...

Скільки споминів, скільки зворушливих переживань приносить цей день 24 серпня вже восьмий раз. Скільки радісних хвилин, радісних святкувань із ясним сонцем волі, із написом „вільна Україна", із сподіваннями і все новими надіями на краще завтра. І пересуваються в думках сьогодні ці незабутні досі річниці 24 серпня, від першої, що найсильніше закарбувалася в пам'яті та вже, здається, ніколи не заховається за інші переживання. Бо так у житті буває, що залишаються назавжди у споминах і найкращі переживання, і найгірші – ті, що чимось інакші від усіх переживань, що струснули вами особливо сильно і назавжди.

Для мене таким незабутнім переживанням залишиться субота, 24 серпня 1991 року, з якої, здається, і сьогодні, після восьми років, пам'ятаю кожний деталь.

Як живі, стоять перед очами перші хвилини після поданої у телебаченні та радіо вістки про проголошення незалежности України. Здається, ще і сьогодні поруч із цією неймовірною радістю повіяв на мене сум – не мала з ким ділити хвилюючих почувань у той незабутній день.

А відтак прийшли довгою чергою одна річниця за другою – величаві святкування тут і там, академії, концерти, зустрічі в українському представництві України, дефіляди українського війська в столичному Києві, де стільки українців з'їзджається на цей великий день.

І завжди з радістю, з вітаннями і з „сонцем у кишені", як писав колись Богдан-Ігор Антонич. Це сонце, як годиться в літню пору, світило на нас кожного серпня у радісну річницю та додавало тепла у серці, а з ним і якогось почуття, що все гаразд, що вкінці Україна, наша Україна, наша батьківщина йде певною ходою до закріплення своєї сили, свого місця серед вільних народів світу.

Здавалося, немов наше життя ішло від серпня до серпня, від одних подій, до других, від відвідин батьківщини до зустрічі із її жителями, що приїздили до нас. Скільки у цих перших роках, після пропам'ятного 1991 року, мали му тут відвідин видатних осіб: письменників, науковців, дисидентів, провідних діячів у будові державного апарату, зачинаючи від президентів і міністрів, а кінчаючи духовними особами.

Скільки слів пролито у обіцянках, надіях, проханнях і оптимістичних прогнозах кращого майбутнього, ясного сонця, що мусить світити Україні. Але з кожним роком того соняшного настрою, того оптимізму, обіцянок, та й відвідин з такими настроями, ставало щораз менше. Чорна хмара поволі, але грізно заслоняє нам Україну. Хмара непевности, корупції, зубожіння, зросійщення, комунізму, а передусім байдужности зависла над нашою батьківщиною. Іде гроза...

Але після грози мусить же знову прийти сонце! І може, цим разом чистіше, ясніше і тепліше для усіх, що живуть під його промінням. А з ним і синє небо буде, може, краще?

О–КА

Святкове вітання з Далекого Сходу

Ми, українці Товариства „Просвіта" на Зеленому Клині, в російському місті Владивостоці, члени народного хору „Червона Калина", вітаємо усіх читачів „Свободи" з нашим святом – 8-ою річницею Незалежности України, бажаємо щастя та доброго здоров'я всім українцям, порозкиданим гіркою долею, як те осіннє листя бурею, по цілому світі.Бажаємо тобі, рідна Україно, кращої долі, щоб золотий промінь волі ніколи не згасав!

Земле наша свята! Земле наших предків, скільки то ворожих чобіт топтали тебе! Немає такого місця, щоб земля не була полита кров'ю наших героїв, котрі віддавали своє життя за те, щоб ти вільною розквітала.

Зараз перед нашим чесним народом постала остання велика відповідальна місія, щоб назавжди згинули комуністичні антихристи та наші виродки-яничари, щоб і сліду їхнього не залишилося на нашій святій землі.Слава Україні! Цей клич несли в свому серці наші славні герої. Історія пам'ятає багато жертв, але та, яку мав український народ, є найбільшою на її сторінках. Минуть століття, та роки не зітруть пам'яті героїв в наших серцях.

Василь Світальський,
Владивосток, Росія

„Галичина" вітає „Свободу"

Тижневик „Галичина" в Івано-Франківському провадить сторінку „Ми – українці", де завжди дає цікаві інформації про українців з цілого світу. У ч. 32 ц. р. ми знайшли признання для нашої „Свободи", в якому читаємо: „Отож, 'Свобода' змінила формат із А2 на А3 (яким виходить і 'Галичина'), і тепер друкується досить товстим 32-сторінковим зошитом. Докорінних змін зазнали зміст і якість публікацій, які, як на нашу думку, виглядають більш сучасно, порівняно з 'дореформними" зразками, в тому числі і в мовному відношенні. Попри досить широку і, головне, цікаву інформацію про Україну 'Свобода' стала більше повідомляти й про життя українських громад у Сполучених Штатах і Канаді".

Зі святом, дорога Україно!

Українсько-Американська Координаційна Рада з нагоди 8-ої річниці незалежности Української Держави щиро вітає український народ, Президента, Уряд і державні установи та бажає успіхів у державотворчому процесі на благо України і її народу.

Для нас, українців у діяспорі, які становлять невід'ємну частину українського народу, 24 серпня – це найрадісніше свято – свято здійснення одвічних мрій, завершення довголітніх змагань нашого народу за своє визволення!

Слава Україні!

Ігор Гавдяк, голова

д-р Роман Барановський, секретар

ДУМКА ВЧЕНОГО

ВІСІМ РОКІВ СВОБОДИ: Україна вийде на магістральні шляхи розвитку цивілізації

I. ЯК ЦЕ ПОЧИНАЛОСЯ

Як тільки Україна проголосила незалежність, досить поширеною була думка, що це явище випадкове. Помилковість цієї думки можна доводити аналітичним шляхом, прослідковуючи еволюцію радянського ладу від його першопочатків. А можна просто зіставити дві події, відділені одна від одної лише трьома з половиною роками.

У березні 1988 року газета "Советская Россия" надрукувала лист ленінградської викладачки Ніни Андреєвої "Не можу поступитися принципами". Фальсифікатори історії, писала вона, запозичили від Заходу свою антисоціалістичну концепцію "гласности" і скористалися "перебудовою", щоб закликати до цілковитого перегляду історії КПРС і радянського суспільства. У листі авторка відверто захищала Сталіна, підбадьорювала тих, хто не бажав "поступатися принципами", і негативно ставився до будьяких змін. В Україні лист був передрукований багатьма місцевими газетами. Здавалося, друга "відлига" знову, як і в 60-их, зміниться заморозками. Згодом з'ясувалося, що публікація листа Н.Андреєвої була організована секретарем ЦК КПСС Є.Лігачовим за відсутности М. Ґорбачова. Коли той повернувся з чергової поїздки за кордон, центральний орган ЦК КПРС газета "Правда" виступила з редакційною статтею "Принципи перебудови та революційність мислення і дій", у якій засуджувався виступ Андреєвої у пресі.

В ніч на 19 серпня 1991 року найближче оточення президента СРСР, люди, які обіймали ключові посади у керівництві тодішньою державою, ізолювали Горбачова на його кримській дачі і зробили спробу взяти владу в свої руки. Не маючи позитивної програми, вони прагнули одного - зупинити процес демократизації суспільного життя.

Центр подій в Україні зосередився у Києві. Вранці 19 серпня командуючий сухопутними військами СССР генерал Варенніков у супроводі першого секретаря ЦК Компартії України Станіслава Гуренка і місцевих генералів прибув до голови Верховної Ради УССР і зобов'язав його виконувати накази утвореного путчистами Державного комітету з надзвичайного стану. Поставлений перед загрозою введення в Україну танкових армій, Леонід Кравчук зайняв тоді обережну позицію.

Суспільство, однак, реагувало на путч не так, як на лист Ніни Андреєвої. Це вже було інше суспільство. Заколотники відразу переконалися в тому, що діяти їм доводиться ніби у безповітряному просторі. Формально у їх розпорядженні начебто були могутні сили, фактично ж за ними ніхто не стояв. Пересвідчилася у цьому і українська партійно-радянська номенклатура. В тій революційній ситуації, яку породив закономірний крах путчу, треба було швидко визначитися. І тоді вихована центром номенклятура підхопила гасло незалежности, проголошуване національно-демократичними силами. Їй вдалося взяти під свою контролю розміщені в Україні збройні формування, окрім Чорноморської фльоти. Генерали побоялися протистояти народу, який прагнув незалежности.

24 серпня 1991 року Верховна Рада прийняла історичний документ - Акт проголошення незалежності України. Сімнадцять рядків Акту докорінно змінили наше життя. Суспільство стало іншим. І змінила його багато в чому та гласність, якої так боялася Ніна Андреєва. Пробуджуючи думку, гласність руйнувала ідеологічні підвалини тоталітарного ладу, який тримався на виховуваних у кожної людини з раннього дитинства усталених стереотипах. Для громадян України гласність зробила доступною нефальсифіковану історію, - чинника, роль якого у здобутті незалежности й досі недооцінюється.

З кінця 80-х люди буквально захлиналися під водоспадами вражаючої правди про три голодомори, масовий терор, депортації мільйонів громадян, які не влаштовували владу своїм класовим становищем або національним походженням.

Виявилося, що державний терор в Україні в добу становлення тоталітаризму був особливо масштабним. Центральні власті прагнули превентивними репресіями у зародку знищити прояви національно-визвольного руху в республіці, яка за своїм людським та економічним потенціалом дорівнювала всім іншим національним республікам, разом узятим. Після зруйнування імперського центру новій російській владі довелося тричі завойовувати Україну. Щоб попередити саму можливість опору у майбутньому, у 30-х роках було репресовано практично все покоління борців за волю України.

Професор **Станіслав Кульчицький** /ДІНАУ/.

(Закінчення в наступному числі)

Українські моряки вже не голодують

Американські засоби масової інформації, в першу чергу „Нью-Йорк Таймс", подали 3 серпня докладну вістку про українську залогу вантажного судна „Знамя Октября", що в числі 36 осіб вже три з половиною місяці перебуває на судні в нью-йоркському порті, не маючи ані нових завдань, ані харчів. Судно постійно перевозило уживані вантажні авта з Нью-Йорку і Маямі до Гаїті та Домініканської республіки. Однак морське міжнародне підприємство з осідком в Секокусі, Н. Дж., вже від квітня, через брак фінансів, не давало праці і платні, а також харчів для залоги, що була залишена напризволяще. На судні не було охолоджуючої системи у цей спекотний липень в Нью-Йорку. Щойно зацікавлення американських чинників, зокрема Церковного інституту моряків, що постійно опікуються чужинецькими моряками, які прибувають до Нью-Йорку та Нью-Джерзі, а також телефонічні дзвінки до українського консуляту в Нью-Йорку допомогли українцям. Редактор „Свободи" також телефонувала у цій справі до консула Богдана Яременка, який запевнив, що найближчим часом проблема буде розв'язана, харчі доставлені, а дальшу долю моряків вирішить представник Озівського міжнародного підприємства, що є власником судна.

„Нью-Йорк Таймс" 11 серпня надрукував другу статтю під назвою „Залишене в Нью-Йорку судно отримало вантаж уживаних авт". В ній читаємо, що консул Б. Яременко вияснив причини критичного стану залоги судна, які сталися в основному через суворі фінансові приписи, коли усі зароблені гроші висилаються спершу в Україну, а відтак щойно підприємство, що є власником судна, присилає платню для своїх моряків. Але інші, пише „Нью-Йорк Таймс", вважають, що ціле підприємство, яке є власником судна, вже давно має фінансові проблеми. Про харчування для моряків, які, до речі, не маючи перепусток, не могли впродовж двох з половиною місяців вийти на берег, подбали доброчинні організації, зокрема Церковний інституту моряків та 301-ий Відділ українсько-американських ветеранів з Йонкерсу, що передав на судно сотні фунтів різних харчів, так як це вже робив із постачанням харчів на інше вантажне судно цього самого підприємства – „Михайло Стенко". „Нью-Йорк Таймс" повідомляє, що до порту прибуло ще одне вантажне судно озівського підприємства – „Віктор Талаліхін", яке теж не має нових завдань.

Редакція „Свободи" має постійний зв'язок із Церковним інститутом моряків і на прохання його працівників доставляє до інституту наш тижневик для усіх українських моряків. Також, як нас запевнили, Інститут старається придбати українські книжки, про які запитують наші моряки. Через брак грошей моряки не можуть оплатити собі візи для виходу на сушу і тому під час перебування на судні в Нью-Йорку відчувають брак книжок та періодики.

О. Кузьмович

Як нам стало відомо, цими днями корабель "Знамя Октября" одержав вантаж (вживані авта) і відплив з нью-йоркського порту за призначенням до Гаїті та Домініканської Республіки. Слід додати також, що велику допомогу морякам цього судна надали подружжя Василь і Ліда Гулаки, побратими РУНвіри. Вони тричі побували на кораблі, доставивши морякам велику кількість харчів та інших необхідних речей: сотні буханців хліба, коло 80 фунтів м'яса, 50 фунтів сиру, 80 пляшок соків, 150 фунтів муки, сіль, спеції, цукор, молоко, сметану, солодощі, мило, бритви для голення, речі жіночої гігієни (серед 26 членів залоги – три жінки) та багато інших речей щоденного вжитку, а також 5 ґалонів фарби для малювання корабля, який іржавів і руйнувався. Крім того, Гулаки щоразу привозили українські книжки й періодику, але найбільш зворушливим подарунком став великий український синьожовтий прапор: Гулаки самі купили водостійку тканину та золоті нитки і Ліда цілу ніч шила та вишивала прапор із золотим тризубом в сонячному обрамленні. Цей подарунок викликав сльози в очах навіть цих суворих, загартованих морем мужчин.

Р.Г.

(Розповідь та знімки Л. і В. Гулаків про ті зустрічі будуть надруковані в одному з випусків "Свободи").

Уряд висловлює стурбованість становищем в Азовському мореплавстві

КИЇВ. – Консульське Управління Міністерства закордонних справ України висловлює стурбованість у зв'язку з ситуацією, що склалася навколо суден, наданих у розпорядження Азовського морського пароплавства, визнав 10 серпня на брифінгу в МЗС перший заступник начальника цього управління Микола Спис. Зовнішньополітичне відомство, інші міністерства вже неодноразово втручалися у розв'язання конфліктних ситуацій, які час від часу трапляються з суднами цієї компанії за межами України. Неприємні інциденти, за словами дипломата, завдають значної шкоди авторитетові України на міжнародній арені. Серед основних причин затримання українських суден в іноземних портах перший заступник начальника Консульського Управління МЗС назвав невиплату українськими судновласниками боргів іноземним фірмам за обслуговування суден у портах, невідповідність технічного стану суден та їх документації міжнародним стандартам, недотримання умов комерційних угод, відсутність належної організації завантаження тощо.

(ДІНАУ)

Посол А. Бутейко...

(Закінчення зі стор. 1)

Ю.Ш.: ***Українські урядові чинники, включно із Президентом, люблять говорити про важливість американських інвестицій в українську економіку, але український візовий режим не сприяє тому, щоб чужинцям було якнайлегше відвідувати Україну.***

А.Б.: Я б не сказав, що існуючий візовий режим створює проблеми для громадян інших держав в інвестуванні. Я таких проблем не бачу. До того ж ми маємо дивитися також на умови, за яких видаються візи іншими державами. Ви знаєте, що для того, щоб лише записатися в чергу до посольств деяких держав у Києві, треба вносити певну плату? Україна таких вимог не висуває.

Ю.Ш.: ***На вашу думку, чи доцільно було б, щоб Україна зробила односторонній крок і скасувала візи для американців та інших західніх громадян? Адже Україна гостро зацікавлена у чужоземних туристах, які лишали б їй свої доляри, фунти, марки чи франки.***

А.Б.: Україна давно вже такі речі зробила стосовно певних категорій громадян, наприклад, Европейського Союзу. З першого грудня ще позаминулого року було введено безвізовий режим для громадян ЕС, які мають дипломатичний статус. Ми очікували взаємности. На жаль, такої взаємности ми не одержали.

Ю.Ш.: ***Але дипломати – це не бізнесмени, вони не роблять інвестицій, і якщо ви чекали взаємности, то вона стосувалася б лише мізерного відсотка громадян України – дипломатів, а не ширшого загалу. Чи робляться кроки ширшого масштабу, а не тільки до й без того привілейованих дипломатичних працівників?***

А.Б.: Ми запропонували надавати бізнесменам обох країн довготермінові візи, на кілька років. Україна в багатьох випадках готова до таких кроків. Ми чекаємо, коли буде готова інша сторона. Покищо взаємности немає.

Ю.Ш.: ***Отже, сьогодні не йдеться про те, щоб в односторонньому порядку скасувати для американців візи, як це свого часу зробили Польща чи Чеська республіка, – скасувати не для дипломатів, а для всіх? Україна більше зацікавлена в тому, щоб вони приїжджали до нас, ніж Америка в тому, щоб ми приїжджали до них. На такому рівні в Києві покищо не мислять?***

А.Б.: Ні, такі аналізи робляться. Рішення з таких питань приймаються лише після узгодження із багатьма структурами і з урахуванням різних аспектів.

Ю.Ш.: ***Аспірантка Гарвардського університету Елисон Фляйґ їде на рік в Україну вивчати в архівах Львова і Відня історію нафтової промисловости в Галичині до Першої світової війни. Однак її спроби отримати від українських консульських установ багаторазову візу нічим не закінчилися. Яка на сьогодні українська політика сприяння науковим взаєминам із США на практиці?***

А.Б.: Тут відчувається відсутність належної правової бази. Наприклад, до США має їхати офіційна делеґація України, і вона не одержує віз – із посиланням на якісь старі правила. Як виявилося, у Сполучених Штатах Америки існують правила, за якими службовці колишнього Радянського Союзу підлягають спеціяльним процедурам для того, щоб одержати візу. Відтак релікти холодної війни є і в Україні, як я вже казав. На жаль, вони є і в Сполучених Штатах Америки.

Ми зараз працюємо над тим, щоб долати ці непорозуміння, і в цьому контексті я хотів би підкреслити, що бачу активну готовність офіційних чинників Сполучених Штатів Америки працювати над подоланням цих проблем. До цього часу ми не змогли врегулювати наші стосунки до такого рівня, який би не викликав нарікань.

Це завдання стоїть серед інших на порядку денному діяльности Комісії Кучма-Гор. Це не заява бюрократа, який хоче виправдати існуючі негаразди, це заява людини, яка душевно зацікавлена в тому, щоб зняти будь-які перепони на шляху поглиблення відносин партнерства між Україною та Сполученими Штатами.

Ю.Ш.: ***Поки всі ці проблеми вирішуються, чи можете ви як посол зарадити американці Елисон Фляйґ, яка лише хоче досліджувати історію України?***

А.Б.: Я думаю, що в рамках існуючих правил в мене є можливість впливати на рішення про надання багаторазової візи.

Ю.Ш.: ***Українці у США завжди радо допомагали Україні. Чим діяспора могла б, на Вашу думку, допомогти Україні тепер?***

А.Б.: Американці українського походження завжди допомагали Україні, і кожен з них знає серцем, де його допомога найбільше потрібна.

Це звичайно стосується інвестицій, зміни психології людей в Україні. Це і досвід, який має українська громада в США в побудові нових, ринкових відносин. Однак, високо цінуючи цю допомогу, ми усвідомлюємо, що Україні соромно одержувати допомогу.

В нас є грамотні, розумні люди, в нас є наш чорнозем, є в принципі досвід високих технологій, і для нас важливо самим собі допомагати, ставати могутнішими і допомагати українській діяспорі в цілому світі. Я сподіваюся, що саме так і буде.

Ю.Ш.: ***У США дедалі частіше можна почути думку про те, що український уряд наскрізь скорумпований, що він насправді зацікавлений не в реформах і не в демократії, а лише у самозбагаченні. Тому треба припинити всяку допомогу Україні на рівні уряду, бо така допомага лише сприяє корупції і мафіозноклановому капіталізму, який, мовляв, пускає коріння в Україні. Як би ви прокоментували такі твердження?***

А.Б.: Я з самого початку сказав, що найкраще для України було б, коли вона могла б існувати без допомоги. З того, що я бачив, члени уряду – це люди, які працюють від ранку до пізньої ночі, і на тижні, і в суботи, і в неділі. Що ж до корупції, то, на жаль, вона є. Це зло існує у всьому світі. Відомо, що воно навіть намагалося піднятися і до олімпійських висот.

Але подивімося на сам факт так званої справи Лазаренка. Він свідчить про те, що боротьба з корупцією відбувається. Якщо в корупції підозрюються навіть люди такого ранґу, то система не зупиняється перед переслідуванням їх в рамках існуючих законів.

Це свідчить про те, що українське суспільство намагається самоочиститись від корупції. Це самоочищення відбувається. На жаль, тепер склалася ситуація, коли боротьба проти корупції натрапляє на перепони. Значна частина корупціонерів відмивають гроші за кордоном. В таких обставинах потрібно мати дані про рахунки тих людей, які депонують гроші в офшорних зонах. Але в багатьох випадках ми не можемо одержати такої інформації.

Ю.Ш.: ***Чи ви можете назвати конкретний приклад, коли українського корупціонера високого ранґу було виявлено, засуджено, а вкрадені гроші повернуто державі, чи якщо й не засуджено, то хоч викрито його діяльність?***

А.Б.: Якщо мова йде про депутатів міського рангу, мерів міст, то такі випадки відомі. Вони притягувалися до судової відповідальности, позбавлялися посад, це мало місце в реґіонах.

Ю.Ш.: ***Але цього не сталося ні з екс-прем'єром Юхимом Звягільським, ні з нинішнім Головою Верховної Ради Олександром Ткаченком, який і досі не пояснив, куди поділися 70 млн. долярів кредиту, свого часу наданого його фірмі "Земля і люди".***

А.Б.: Доки немає рішення суду, доти ніхто не має права називати будь-яку людину корупціонером. Це правило демократичних держав. Це не спроба з боку посла вигородити когось. Це загальне правило. Назвіть в Америці публічно якусь людину корупціонером – і за цим не забариться позов до суду.

Ю.Ш.: ***Це дуже добре правило. У зв'язку з ним наступне питання. Як сталося, що громадянин України Вадим Рабинович без суду, без розстеження, без дотримання процесуальних норм де факто позбавляється громадянства, позбавляється права протягом п'яти років перебувати в Україні?***

А.Б.: Оскільки це не торкається українсько-американських відносин, то я не володію достатньою інформацією, щоб грамотно відповісти на ваше запитання.

Ю.Ш.: ***На мою думку, справа Рабиновича говорить про загальний правовий клімат в Україні. За ним спостерігають тут потенційні інвестори, думаючи:"Чи я буду захищений в Україні законом, чи навпаки – опинюся цілком напризволяще серед українських бюрократів?". Можливо, в такий спосіб це питання стосується наших двосторонніх взаємин?***

А.Б.: Ті, хто хоче вкладати гроші в Україні, не повинні боятися, якщо вони працюватимуть в рамках правової системи України. З проблемами вони зустрічаються. З іншого боку, у мене в посольстві у Вашинґтоні лежить багато звернень українських підприємців про допомогу у поверненні грошей, заборгованих їм американськими партнерами. Проблеми тут існують з обох боків.

Ю.Ш.: ***Для американських інвесторів проблема не лише в тому, що українські суди не стають на їхній бік. Проблема в тім, що навіть якщо суд в Україні ухвалює рішення на користь американського інвестора, виконавча влада такі рішення просто не виконує.***

А.Б.: У всьому світі, включно із самими Сполученими Штатами, рішення виконуються судовою системою. Про принцип розподілу влади і невтручання однієї гілки влади в компетенцію іншої часто забувають, коли мова йде про країни, що знаходяться на перехідному етапі розвитку.

Якщо рішення суду не задовольняє інвестора, тоді обов'язково хтось має бігти до президента чи до прем'єр-міністра і казати: "Зроби так, щоб мої інтереси були задоволені." Скажіть, в Америці таке можливо, щоб після рішення суду хтось звертався б до виконавчої влади з намаганням переглянути на його користь рішення суду?

Ю.Ш.: ***Все це зрозуміло. Я маю на увазі інше. Існує, наприклад, дванадцять рішень українського суду на користь американської інвесторки Марти Федорів, які українська влада вперто не виконує. Виконавча влада зобов'язана виконувати рішення судів, інакше Конституція втрачає всякий смисл. І в цьому проблема для американських інвесторів. Якщо люди тут, в США, бачать, що з українськими судами ніхто не рахується в Україні, то хто ж захоче мати справу із такою державою?***

А.Б.: Ви наводите один приклад, але є й інші. Ці судові рішення були оскаржені. Про це чомусь не згадують. Не все так просто, як здається.

Ю.Ш.: ***Багатьох наших читачів цікавить можливість отримати українське громадянство. Чи можливо, що в майбутньому Україна дозволить подвійне громадянство для американців українського походження ?***

А.Б.: Україна не буде рухатися до подвійного громадянства. Але готується закон про чужоземного українця, який практично надасть українським американцям статус, дуже близький до статусу громадян України.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Засідання Екзекутиви УНС

Екзекутива Українського Народного Союзу 7 серпня провела своє засідання в домі УНС в Парсиппані, Н. Дж. Присутні на цьому квартальному засіданні були перший заступник предсідника Стефко Куропась, директор на Канаду о. Мирон Стасів, другий заступник предсідника Аня Дидик-Петренко, касир Стефан Качарай, голова Контрольної комісії Василь Пастушок і секретар Марта Лиско. Засіданням провадила предсідник УНС Уляна Дячук.

Після відкриття нарад присутні однохвилинною мовчанкою згадали пам'ять св. п. Володимира Корчинського, радного УНС, що помер після короткої, але тяжкої недуги 26 липня ц. р.

На засіданні окремі члени звітували про першу половину 1999 року. Головними темами дискусії були – зменшення дефіциту, потреба збільшення числа передплатників на видання УНС і збільшення приходу від продажу забезпечень. Звітодавці подали такі інформації про діяльність УНС:

– УНС зменшив свій дефіцит з минулого року на 1,053,000;

– УНС приготував нові асекураційні пляни з нижчими забезпеченевими преміями, які увійдуть в життя у вересні;

– літні табори на Союзівці були в цьому році успішні;

– УНС дбає про готовність не лише цілої комп'ютерної системи до 2000 року, але також, щоб ціла асекураційна система відповідала на 2000 рік вимогам та забезпеченевим властям.

Члени УНС можуть бути певні, що УНС в 2000 році буде готовий й надалі, як і досі, проводити свою діяльність;

– з приводу недавньої несподіваної смерти В. Корчинського, одного із директорів корпорації дому УНС, Екзекутива УНС покликала Євгена Осціславського на пост директора дому УНС;

– Екзекутива УНС ще раз обговорила політику інвестицій УНС і шукатиме дорадників на випадок майбутніх змін;

– перший поверх будівлі УНС при 2200 , дорога 10, у Парсиппані, є вже повністю винайнятий;

– УНС отримав дотацію в сумі 5,000 долярів від адвоката Артура Белендюка;

– УНС продовжує літню програму для учителів англійської мови в Україні, в якій цього року беруть участь16 учителів;

– Екзекутива УНС проголосувала за постанову, щоб дохід з продажу різдвяних карток передати на культурні та освітні програми Союзівки;

– Екзекутива УНС вирішила дозволити людям старшого віку наймати в домі сеньйорів на Союзівці квартиру незалежно від того, чи вони є членами УНС; Усі нечлени платитимуть за винайм більше, ніж члени УНС.

– триває зростання передплатників „Свободи" із зменшенням дефіциту.

Згідно із рішенням минулої Конвенції (травень 1998 р.) УНС має провести поштою референдум делегатів 34-ої Конвенції, щоб узгіднити 11-членний склад директорів, що мали б заступити теперішній Головний Уряд УНС. Якщо референдум буде схвалено, тоді делегати на 35-ту Конвенцію УНС в 2002 році голосуватимуть на вибір Уряду УНС згідно із новосхваленою корпоративною побудовою.

Т. Шмагала старався представити Екзекутиві запропоновані зміни та допомогти їх увести у життя, згідно з вимогами Конвенції. Запропонований референдум мусить бути підготовлений і затверджений річним засіданням Головного Уряду, що має відбутися в днях 3–5 грудня 1999 року на Союзівці.

Марта Лиско,
головний секретар

Згідно з вимогою законів, подаємо заяву Екзекутивного Комітету про заходи УНСоюзу відносно перевірки і запевнення дальшого нормального функціонування забезпеченевого діловодства у Головній Канцелярії УНСоюзу при переході на рік 2000.

Ukrainian National Association YEAR 2000 Readiness Disclosure.

As we approach the Year 2000 members of Ukrainian National Association can have confidence that they will receive the same level of service as they have for the past 106 years and that their records will be protected. UNA has assembled a Year 2000 Project Team which is meeting regularly. It prepared an assessment of exposure to possible Y2K problems. Our IBM main computer and personal computers as well as the operational software and administrative software are Year 2000 compliant. They were tested internally but will be re-tested by outside specialists and will be Year 2000 ready. UNA is making reasonable inquiry of its service providers and vendors whether they are taking all appropriate steps to become Year 2000 ready on a timely basis.

Any questions or concerns in regard to UNA's preparedness, kindly direct to the home office at **(973) 292-9800.**

ПОВІДОМЛЕННЯ

До членів управ відділів та членства УНСоюзу в Канаді!

При кінці липня ц.р. розіслано повідомлення тільки власникам 323 грамот, які були видані від жовтня 1994 р. до грудня 1998 р. на базі нових забезпеченевих грамот, що УНСоюз вніс прохання до забезпеченевого уряду Канади про затвердження заходів передання цих грамот канадській компанії Мерітайм Лайф Ашуранс. Ці грамоти були базовані на грамотах компанії Мерітайм. Тому, що ці грамоти не приносили очікуваних прибутків, Головний Уряд УНСоюзу вирішив, акцію продажу таких грамот не продовжувати. Без відповідних технічних засобів УНСоюз не має можливости сам адмініструвати.

УНСоюз має в Канаді біля 3,000 членів, які є власниками грамот УНСоюзу. У них не заходять жодні зміни. Вони дальше залишаються членами у своїх відділах і мають платити вкладки до секретарів відділів, як робили до цього часу.

Уляна Дячук,
предсідник

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Українська громада США гостить чорнобильських дітей

„Мамо, я жити бажаю!"

Дмитро Демидов – скрипаль, його брат Олексій акомпаніює на гітарі, а Оксана Дроздовська співає (фото зроблене під час концерту).
Світлила Б. Волянська.

Здається, у вщерть виповненій залі Народного Дому в Нью-Йорку у цей вечір, 10 серпня 1999 року, не було ні одної людини, якій би не стали вологими очі, коли почули цей крик розпуки із дитячих уст – однієї із учасниць групи дітей з Білої Церкви, що гастролюють тепер по США із благодійними концертами, під опікою Українського Конґресового Комітету Америки. Однак цей концерт 12 дітей, під керівництвом їхньої директорки Марії Байди, викликав не лише зворушення, але і захоплення слухачів, які не щадили оплесків для молоденьких виконавців. Чи не найбільшу бурю оплесків викликала повна чуття і вмілости гра дванадцятилітнього скрипаля Дмитра Демидова, що впродовж майже цілого концерту не сходив із естради, а також художня гімнастика Юлі Кашуби, спів і рецитації десятилітньої Наталі Щербань. Годі згадати в короткій статті поіменно усіх учасників цього концерту, але усі вони талановиті та на свій вік „професійні"! Правда, вони – переможці національного конкурсу „Таланти твої, Україно" – отже, не вперше на сцені. Вже тут, на терені США, вони дали не менш як десять концертів, а перед ними ще чотири виступи. А втім, як довідуємося від організаторів, вони вже перед відвідинами США з успіхом виступали в Німеччині. Тут, однак, на американському терені, їхні концерти мають особливу ціль. Вони благодійні, із ціллю придбати фонди для будівництва лікарні в Білій Церкві, призначеній для дітей з Чорнобиля, які потребують лікування. Як відомо, саме у Білій Церкві знайшли притулок численні сім'ї з Чорнобиля, тож хворих не бракує. Отож і програма цих благодійних концертів відповідна – перша частина посвячена трагедії Чорнобиля, а друга просто Україні. Тим і пояснюється назва концертів – „Всі ми діти твої, Україно". У концерті переплітаються пісні, рецитації, музика, танці в одну гармонійну цілість, а молоді актори роблять усе вправно, легко, немов вони народилися на сцені.

А все ж для нас, глядачів, залишиться тривким спомином - враженням перша частина концерту, присвячена Чорнобилеві: „Моя земля, Ти очі, повні сліз"... в якій ці молоді виконавці з таким внутрішнім переконанням передають нам трагедію атомної аварії, яку ми вже з роками та іншими подіями зуміли дещо призабути. І треба було, щоб ці діти Чорнобиля приїхали до нас і пробудили приспані сьогоденням спомини того, що тринадцять років тому так нагадувало рядки з Апокаліпси.

Може, треба було цієї Юлі Ткаченко, щоб стала перед нами „Чорнобильська Мадонна" і щоб її „діти" питалися: „Ненько, чого ти ридаєш?". Трагічний виклик: „Мамо, не хочу до раю. Хочу я жити з тобою!" йтиме ще довго услід за нами – тими, що слухали цей благодійний концерт-пригадку про трагедію в Чорнобилі, яка все ще збирає свої жертви та буде ще довго збирати. А їхнє число залишиться невідомим, як багато іншого.

Учасники концерту довго не розходились домів, ведучи розмови з організаторкою поїздки Марією Байдою та членами ансамблю. І чимало з нас, що глибоко пережили бачене і почуте, запитували самі себе: „Чому у світі вже так мало пригадують трагедію Чорнобиля, коли про Голокост паки і паки повторюють на різні способи?

Ольга Кузьмович

Концерт у Вільмінґтоні

18 липня до Вільмінґтону прибуло 12 дітей з українських земель, вражених чорнобильською бідою. Вони дали концерт „Діти - дітям". Розповідь про наслідки Чорнобильської катастрофи зрозуміли навіть ті, хто по-українськи не говорить. Діти гарно танцювали, співали, грали на музичних інструментах і деклямували. 12-річний скрипаль Дмитро грав твори свого старшого брата. Я дуже радила б людям не змарнувати нагоди – такі концерти рідко можна побачити.

Сердечно дякуємо Марії Байді, яка організувала концерт і опікується цими дітьми. Ті діти призначили прихід з їхньої подорожі на будову дитячого відділу лікарні в Білій Церкві, де є багато молоді, що хворіє з наслідків Чорнобильської катастрофи.

Якщо ви не маєте можливости побувати на концерті, але хотіли б допомогти цим дітям, то прошу переслати пожертви до централі УККА: **203 Second Avenue, New York, NY, 10003** із зазначенням: „Фонд „Біла Церква".

Д-р Ірина Столяр,
голова відділу УККА,
Вільмінґтон, Де

Учасники концерту „Діти-дітям"

Чорнобильські діти із Білорусі гостювали в США

В червні до Річмонду, Вірдж. були запрошені з білоруського міста Мозиря 12 дітей-сиріт , які постраждали від Чорнобильської катастрофи. Три тижні ці діти проживали в гостинному домі, що належить Сюзен та Вольтеру Барлоу.

26 років тому в сім'ї Барлоу народились трійня - дівчатка, тому, знаючи, як зігріти дітей батьківською турботою, вони зробили все, щоб сироти відчували батьківське тепло в їхньому будинку. Старшоклясниця середньої школи Марія Варновицька була добрим наставником і перекладачем. Допомагала також Уляна Лі-Чепрня.Члени нашої невеличкої спільноти по можливості старалися допомогти гостям. Допоміг організувати цю акцію і Рус Райнер з іміґраційної служби.

Дітям дуже сподобалось перебування в США. Вони побували на березі океану, відвідали зоопарк, музей, американську оселю. Було підготовлено концерт дитячої самодіяльности на білоруські мотиви. З дітьми приїхали керівники дитячого будинку Людмила Гуло та перекладачка Ліля Булавкина. Люди з будинку для старшого віку в Марі-Воод привезли дітям іграшки, ласощі, дитячі речі.

Гості щиро дякували за піклування про них, маленьких представників білоруського народу.

Григорій Приймак,
Річмонд, Ва

Білоруські діти-сироти в Америці.

Маргарита Борзаківська – поетеса 1999 року

Президент Інтернаціонального товариства поетів Елізабет Барнес з Меріленду надіслала Маргариті Борзаківській листа, в якому повідомила про номінацію її як поета 1999 року, та запросила прочитати свої поезії на єдиному найбільшому зібранні поетів світу – під час дев'ятої річної інтернаціональної конвенції заслужених поетів в столиці США – Вашінґтоні, 3 вересня 1999 року.

На цьому торжестві Маргарита Борзаківська буде представлена як заслужений поет та почесний член цього товариства на 1999 рік, нагороджена медалею і двома спеціальними нагородами за її поетичні досягнення. Це велика честь для нашої землячки-українки. Вітаємо!

Галина Дзівак,
Філядельфія

Успішна „Лісова Школа"

Учасники вишколу бунчужних

Нещодавно в Кетскільських горах неподалік Гантеру успішно відбувся двотижневий пластовий міжкрайовий вишкільний табір. „Лісова Школа" (ЛШ), 33-тя з черги. Земля, на якій традиційно відбувається цей табір, є власністю Пластової Фундації Нью-Йорку.

Табір тривав від 26 червня до 9 липня під досвідченим керівництвом старшини в складі: комендант – Юрій Данилів (Філядельфія), головний бунчужний – Любомир Домашевський (Чикаґо), шеф штабу – Андрій Ганкевич (Нью-Йорк), обозний – Марко Нинка (Нью-Бранзвік). Учасниками таборування були 14 пластунів, які приїхали із Нью-Йорку, Пасейку, Філядельфії, Нюарку, Чикаґо, Дітройту та Лос-Анджелесу.

Під час табору відбулося два вишколи булавних та бунчужних. Учасниками вишколу булавних було 11 пластунів у віці від 16 до 34 років. Найстаршим був Орест Декайло, який також перевершив попередній рекорд і став найстаршим учасником в історії ЛШ. Вишкіл бунчужних – це свого роду „маґістерка" ЛШ, учасниками його стають кращі випускники 1-го вишколу. На цьому вишколі було три старші пластуни-студенти.

Перший тиждень табору падали дощі, що зробило нормально трудний тиждень ще труднішим, починаючи від переходу вбрід малої річки, яка відокремлює табір від „цивілізації". Протягом табору учасники починали кожний день вставанням о 6-ій годині ранку, опісля вісім годин програмових занять, а після вечері ще дві години занять цілим табором – спів, вогник або ватра чи семінар на означену тему. Нічна тиша починалася об 11-ій ночі, але не для всіх, бо гурткові провідники звичайно ще викінчували звіти, хтось виконував обов'язки нічної стійки, а часом всім треба було нагло вставати на сполох і брати участь у нічних вправах із картографії чи сиґналізації. Таборовики ознайомлювалися з основними елементами практичного пластування та проведення інструктажів-гутірок. Другий тиждень був перевантажений практичними вправами у ділянках картографії, піонерки та самозарадности. Вкінці кожний учасник оцінювався, як пластун, як провідник та інструктор. У висліді найкращі оцінки одержали та стали першунами Василь Літепло у вишколі бунчужних та Тиміш Ганкевич у вишколі булавних.

Історичною темою ЛШ була „Українська Повстанська Армія". І тому назви таборових гуртків – це псевдоніми шефів крайового військового штабу УПА на Волині та Поліссі: „Сонар" (підполковник Василь Івахів), „Шелест" (полковник Василь Сидор), „Гончаренко" (генерал-хорунжий Леонід Ступницький). З тої нагоди учасники також вивчили пісню „Гей на півночі, на Волині!", написану о. Василем Приймою ще в 1943 році для увічнення пам'яті Василя Івахова, який поліг смертю героя у бою з нацистами.

Творцями концепції Лісової Школи був курінь „Лісові Чорти", який в 1964 році організував і перевів першу Лісову Школу в Америці. Опісля „Лісові Чорти" щороку організовували ЛШ, а в 1968 році вона була підпорядкована центральному проводові Пласту, і з часом члени інших куренів (особливо „Хрестоносці", „Побратими", „Бурлаки" і „Вовкулаки") також увійшли в керівництво Лісової Школи. В цей час і вже довгі роки референтуру ЛШ при Головній Пластовій Булаві очолює Юрій Данилів („Бурлака").

Від 1993 року ЛШ щорічно відбувається також в Україні з подібною програмою. Включно із нинішнім роком від 1964 року відбулося 34 табори ЛШ, з того 27 в Америці та сім в Україні. Саме тепер ЛШ діяла від 24 липня до 7 серпня в околицях гори Маківки в Карпатах під керівництвом старшого пластуна Андрія Гарматія, який є випускником обох вишколів ЛШ.

Петро Содоль

Таборовики переходять річку

Подія, записана в історії золотими буквами

Привітання УККА з нагоди 8-ої річниці Незалежности України

Кожного року українці, де б вони не проживали – в Україні чи розсіяні по цілому світі, відзначають найбільше національне свято – свято, здійснення віковічних мрій та завершення довголітнього змагання нашого народу за волю.

24 серпня записане в нашій історії золотими літерами, воно започаткувало нові надії народу не тільки на вільне життя, але також на добробут та розвиток релігійних, культурних, економічних потреб та бажань. На дев'ятому році незалежности кожний свідомий українець повинен зробити підсумки успіхів та невдач, а також оцінку свого вкладу у розбудову та закріплення держави.

Рівночасно слід висловити свої побажання. Напередодні жовтневого вибору Президента України Український Конґресовий Комітет Америки бажає українському народові на рідних землях розумного рішення, а саме – вибрати такого Президента, щоб господарем на Україні не був ані північний сусід, ані перефарбовані олігархи, щоб Україна була українською не тільки за формою, але також за змістом, та щоб кожний її мешканець мав ті самі духовні та матеріяльні можливості, що мають мешканці найбільш розвинених і демократичних країн світу. Також бажаємо подібного добробуту та духовної і матеріяльної наснаги нашим національним братам і сестрам в діяспорі, які становлять невід'ємну частину України. Нехай Господня благодать опікується нашим народом та дає розумних і чесних провідників, урожай плодів нашої праці, щоб ми мали краще майбуття. Наш національно-духовий надхненник Тарас Григорович Шевченко закликав кожного обняти найменшого брата. Нехай це доручення стане дороговказом здобутої незалежности. Незалежна українська держава є люблячою матір'ю для всіх її дітей. З нагоди восьмої річниці Незалежности пересилаємо сердечні привітання нашим національним братам та сестрам. Україна – це батьківщина усіх нас. Вона наповнює нас своїм єством та кличе нас до себе. Відгукнімся!

За Крайову Екзекутиву УККА:

Аскольд Лозинський,
президент
Андрій Шуль,
секретар

„Саме ця" – Ольга Таукач

О. Таукач під час зустрічі в Нью-Йорку

Ольга Таукач – відома українська журналістка з київського телебачення (канал ч. 1), яка веде популярну програму „Саме той", відвідавши Нью-Йорк, в четвер, 22 липня, була гостею Українського Конґресового Комітету Америки на другій зустрічі-обіді української громади, що їх організовує тепер УККА. О. Таукач відповідала на численні запитання, що стосувалися діяльности засобів масової інформації в Україні напередодні президентських виборів. Вона також запевнила присутніх, що веде свої програми тільки українською мовою.

На зустрічі був також присутній директор 1-го каналу Ігор Атанасович. Він поінформував присутніх, що цей канал під час президентських виборів матиме окрему програму. На запитання щодо кандидатів на пост Президента О. Таукач відповіла, що важко журналістові „заглянути у душу Президента, а ще важче здобути у нього інтерв'ю".

ЛЮДИНА І ЗАХОПЛЕННЯ

Сопілки і дримби Павла Данилова

Павло Данилів грає на... люльці і ракетці.

Учасники цьогорічного Сумівського вишкольного табору „Віра у власні сили" ім. Степана Бандери в Елленвілі, Нью-Йорк, мали рідкісну нагоду побачити і послухати унікальні музичні інструменти. Оселю СУМ відвідав довголітній сумівець Павло Данилів з Нью-Йорку, який вже роками виробляє у своїй домашній „фабриці" музичні інструменти різного роду. Сопілку він зробив з простої пластикової будівельної листви, яку знайшов на смітнику.

Павло Данилів грав дуетом з Богданною Волянською, таборовим викладачем музики і співу. Вона грала на сопілці, яку Данилів зробив з відламаної ніжки металевого крісла.

Таборовики мали нагоду побачити сопілки, зроблені з різьбленої дерев'яної гуцульської файки, з ліски, якою старша особа може користуватися при ходінні. Були подвійна, потрійна сопілки. Для спортовців П. Данилів виготовив „тенісову ракету", яка відрізнялася від справжньої тенісової ракети тим, що на ній можна грати. Майстер представив мініятюрну бандуру, яка є не тільки бандурою, але й сопілкою. А для мамів і кухарів був товчок до бараболі, на якому можна грати чарівні мелодії.

Улюбленим інструментом Павла Данилова є дримба. Він мріє створити музичний ансамбль дримбачів в Америці і виробляє дримби розміром майже такої величини, як тенісова ракетка.

А хто коли бачив трембіту, зроблену з пластикової бейсбольної палиці? Або кувиці, зліплені з порожніх ручок одноразових бритв?

Сумівські таборовики були вражені не тільки музичними інструментами, а й майстром, якого Бог обдарував незвичайними здібностями.

Андрій Бігун

Маленька церква – велика праця

Нью-Йорк - красень, велетень... Не побачивши, не збагнеш його самобутности, величности, неохопности. А добре придивившись, не віриш побаченому. Як це можливо, щоб у такому багатомільйоновому вуликові мирно жили сотні національностей з цілого світу, пропагували свою релігію десятки різних віросповідань? Але це факт. І гордістю виповнюється серце, коли усвідомлюєш, що наші предки привезли, зберегли й зміцнили нашу християнську віру за стільки тисяч кілометрів від свого рідного краю. Живучи в Україні, не могла б і подумати, що в Нью-Йорку є стільки українських церков. При цьому не важливо – греко-католицькі вони, православні чи протестантські. Важливо, що це українські Божі Храми, де чуєш рідну мову, зустрічаєш земляків, які давно чи зовсім недавно з Божої волі дісталися в цей благодатний край, посилаєш свої молитви до Бога, сповідаєшся у своїх гріхах і просиш Божої ласки для себе й інших. Звичайно, найбільшим, найяскравішим є собор св. Юрія в серці українського Нью-Йорку. Про нього тобі скаже кожен нюйоркський українець. А от недалеко від нього, всього за чотири вулиці, (на 1-ій вул., між 2 і 3 аве.) стоїть у своїй білій недоторканості маленька українська православна церковця з великою назвою - церква Всіх Святих. І люди в цій церкві великі серцем і вірою, щирістю і простотою.

Нещодавно церква відзначила своє 35-ліття. Хоч парафія невеличка, але життя у ній вирує. Вже понад рік настоятелем церкви є високоерудований священик, який вільно володіє шістьма мовами, обізнаний в різних галузях науки і мистецтва, залюбки імпровізує на фортепіяні, викладає хореографію. Отець Андрій Кулик має гостре відчуття гумору. Він добрий, з ним легко спілкуватися, легко відкрити душу.В церкві є багато активних парафіян. Молодий голова церковного комітету Петро Плісак пожвавив культурне життя церкви. Кілька разів на рік тут, завдяки ентузіязмові голови, відбуваються цікаві концерти.

Виступи вокально-інструментального ансамблю „Черес", яким керує Андрій Мілявський, ансамблю „Українська Родина" під керівництвом Оксани Лиховид, виступ Романи Славської (фортепіяно), братів Мілявських Андрія і Левка (клярнет). Зовсім недавно парафіяни мали незабутню зустріч зі Святославом Максимчуком. Багатюща пам'ять артиста містить 15-годинний репертуар. Це – вірші Сковороди, Котляревського, Шевченка, Франка, Руданського, Самійленка і цілого ряду інших українських корифеїв.На цей раз Святослав Максимчук привіз на американський континент „Енеїду" Котляревського. З дуже змістовною привітальною промовою виступив піддиякон церкви Богдан Гарасимчук. Він торкнувся питань віри, виховної ролі Церкви в житті людини, питань єдности Церкви, нації, поколінь. Знову зворушив присутніх виступ вокальної групи „Українська Родина". Всі присутні дістали благословення Владики Антонія, який з задоволенням відвідує цю церкву. А господинею на всіх церковних заходах є найактивніша парафіянка церкви – трирічна Марічка Плісак. За нею майбутнє! А можливе українське майбутнє в Америці завдяки вам, наші попередники. Ви збудували церкви на чужині. Ви зберегли тут віру наших предків. А наше завдання – не втратити набутого і передати християнську віру в майбутнє – нашим нащадкам!

Романа Гупаловська
Бронкс, Нью-Йорк

ПОПРАВКА

13 серпня 1999 року на стор. 6 "Свобода" надрукувала статтю О. Кузьмович „Молодому пластунові мандрівонька пахне" і фотографію, яку ви бачите внизу, але в скороченому вигляді, внаслідок чого підпис під фото не відповідав зображеним на ньому особам. Виправляючи помилку, редакція вибачається перед д-ром Василем Саляком.

Д-р В. Саляк (праворуч) у розмові з учасницями табору "Стежки культури" на летовищі.

Землетрус в Туреччині

Минулого понеділка, вночі, в Туреччині стався землетрус. Загинуло багато людей, знищено ряд промислових міст. Найбільші пошкодження та жертви є в Стамбулі та його околицях, зокрема у сусідному промисловому осередку Ізмаїті, де живе близько 500 тисяч осіб.

Землетрус був відчутний також в столиці Туреччині – Анкарі.

УКРАЇНА І СВІТ

На Маківці, на горі наших героїв

Мандрівнику, йди до верхів
Вклонитись тіням тих борців,
Що прагнули у люту днину,
Розвеселити Україну.

О. Бабій

Збулась довгождана подія. Меморіяльний цвинтар Українських Січових Стрільців на горі Маківці постав у гідному геройської слави вигляді. Пророчими стали висловлені Бойовою Управою Українських Січових Стрільців думки у листі до стрільців після їхньої перемоги на Маківці у 1915 році, в якому було написано: „...Побіда на Маківці перетріває не літа і десятки літ, а століття. Вона блеститиме в історії сонцем воєнної слави... Нехай доля сприяє на дальше Вашій непобідній зброї, а про полеглих Героїв нехай живе вічно в цілім народі вдячна, щира пам'ять..."

Історія бойових шляхів Українських Січових Стрільців, зформованих у Львові в серпні 1914 року, багата прикладами геройства і слави. Розпочалась вона у Карпатах після вимаршу 10 вересня 1914 року із Страбичева, що поблизу Мукачева, першої сотні Василя Дідушка до оборони Карпат. Вже 27 вересня відбулися перші бої на фронті Гусне-Верецьке сотні Дідушка, та біля Сянока – сотні О. Семенюка.

Бої за гору Маківку тривали з 29 квітня по 3 травня 1915 року. Українські Січові Стрільці зупинили наступ російських військ, що намагалися перейти Карпатський хребет, після цього почався їхній відступ.

Тут був початок визвольних змагань, боротьби за волю України. Жменька українських добровольців під командуванням курінних отаманів В. Дідушка та Г. Коссака, готова жертвувати своїм життям за національну ідею, перемогла, бо, як писав клясик української літератури Іван Котляревський:

„Любов к отчизні де героїть,
Там сила вража не устоїть,
Там грудь сильніша од гармат".

У боях за Маківку полягло 50 стрільців, їх поховали на окремому цвинтарі на південному узбіччі гори. У післявоєнний період окупанти знищили стрілецькі могили і переслідували тих, хто насмілювався приходити до могил.

Після розпаду імперії стало можливим відновити стрілецький цвинтар. Могили Українських Січових Стрільців взято під охорону держави як видатну пам'ятку української історії. За відновлення знищеного військового цвинтаря взялась громадськість Львівщини. Організаційну роботу провели Львівська обласна та Сколівська районна ради і адміністрації разом з обласною організацією Українського товариства охорони пам'яток історії та культури, Науковим товариством ім. Т. Шевченка та іншими громадськими організаціями і установами. Митці Євген та Ярема Безніски і архітектор Василь Каменщик розробили проєкт відбудови меморіялу.

Меморіял Січових Стрільців на Маківці.

Відновлений меморіял – це повернення пам'яті про Українських Січових Стрільців, які пройшли шлях визвольних змагань від Львова до Страбичева і Горонди та через Маківку і Поділля – до золотоверхого Києва. Урочисте відкриття меморіялу, за участю представників влади та громадськости, відбулося 1 серпня 1999 року.

Іван Головацький,
професор, заступник голови НТШ,
Львів

СХІДНЯ ДІЯСПОРА

Український історичний клюб в Москві

Український історичний клюб (УІК) організовано 8 квітня 1995 року в українському відділі міської бібліотеки №147 міста Москви. Ініціятором, організатором та першим головою УІК в Москві став випускник нинішнього Прикарпатського університету (м. Івано-Франківське), учень видатного дослідника української історії, з недавнього часу академіка Української Національної Академії Наук В. В. Грабовецького – Віктор Ідзьо, який тепер працює в Москві викладачем української історії в Українському національному освітньому центрі (УНОЦ). На своєму першому засіданні організаційне ядро уклало статут клюбу, обрало голову УІК і раду.

Клюб не є політичною організацією і ставить за мету науково-просвітницьку діяльність в галузі української історії та історії інших слов'янських народів. Друковані органи УІК – „Український історичний альманах Росії", „Науковий вісник УІК". Потреба присутности УІК в російському культурному науковому середовищі визріла давно, адже у наукових, освітніх центрах, університетах Москви й усієї Росії, в Російській Академії Наук зосереджені чималі наукові сили, що давно займаються проблемами слов'янських народів і українського зокрема. Це, наприклад, доктор історичних наук, провідний фахівець Інституту археології РАН Б. Тимощук, в доробку якого є наукові праці „Давні слов'яни на Дністрі", „Слов'яни Північної Буковини V–IX ст.", „Давньоруська Буковина". На першому засіданні доктор Б. Тимощук за участю В. Ідзьо виступив з доповіддю „Поганські святилища давніх слов'ян". В грудні 1995 року у посольстві України в Росії відбулась презентація його книжки „Східні слов'яни: від общини до міст", яка отримала першу премію Російської Академії Наук в галузі гуманітарних досліджень.

Варто назвати деякі наукові теми, з якими за останні роки виступили члени нашого клюбу: О. Ононенко – стародавнє населення України за свідченнями Геродота, історія України за свідченнями Велесової книги, О. Храбан – повстання українського народу у 1768–1769 роках, історія та соціологія України, А. Мануйленко – Українське наукове товариство імені Шевченка та ін. На засіданнях клюбу, що відбуваються два рази на місяць, з'ясовуються питання слов'янської етногенези, виникнення Київської Русі, формування українського, білоруського і російського народів, численні проблеми, пов'язані з історією, культурою та виникненням української держави, проводяться екскурсії в місця українських першопоселень і шевченківські місця Москви.

Відбулись зустрічі з видатними істориками України, Росії й світу, зокрема з професором Гарвардського університету І. Шевченком, директором архівних надбань Канади доктором Ю. Болотенком, почесним президентом РАН, академіком-істориком Б. О. Рибаковим, директором Інституту балканістики і слов'янознавства В. К. Волковим, головою ОУР Руденко-Десняком, завідувачем українського відділу Інституту слов'янознавства Л. Є. Горизонтовим, директором Українського науково-дослідного інституту при Гарвардському університеті Романом Шпорлюком. Гостем УІК був відомий скульптор з Канади А. Молодожанин.

Голова УІК брав участь в зустрічі української діяспори з Президентом України Леонідом Кучмою, у святкуванні Дня незалежности України, який проводив Культурний центр України в Росії. УІК проводить спільні культурні заходи із посольством України в Росії, з ОУН-Рухом м. Москви, співпрацює з Товариством української культури „Славутич", Українською бібліотекою м. Москви, сприяє розбудові Українського історико-філологічного інституту, засновником якого він є. УІК у 1997 році провів першу міжнародну конференцію в Москві „Українська діяспора Росії", яка поклала початок консолідації українських науковців цієї країни.

До роботи УІК включились чільні україністи України, Росії й світу. Відбулися презентація документального фільму за матеріялами міжнародної конференції „Українська діяспора Росії", зустрічі з льотчиком-космонавтом Павлом Поповичем з питань роботи ОУР і розбудови в Росії української вищої освіти, з дочкою визначного українського мовознавця П. Плюща – М. Плющ, яка виступила з доповіддю „Українська інтелігенція в 50–70 роках", з радником з питань науки і культури посольства України в Росії Є. Сердюком, з заступником голови торгово-економічної місії посольства України в Росії О. Бомбою.

На вечорі вшанування пам'яті Тараса Шевченка почесний член клюбу М. Забочень зробив доповідь про Шевченкові „Кобзарі", виступила народна хорова капеля під керівництвом В. Скопенко.

Серед інших імпрез – розповідь заступника голови УІК О. Головка про поїздку до Австрії і Великої Британії, цикл лекцій про поразку Росії у війні проти Чечні, участь у лекторії Центру україністики і білорусистики Московського державного університету і українського відділу Інституту слов'янознавства, участь у балто-слов'янському святі Івана Купала. Гостями клюбу були науковий співробітник Інституту історії Національної Академії Наук України Ю. Шилов, доктор історичних наук В. Кабузан з Академії Наук Росії, пресовий аташе посольства України В. Козловський та ін. Видано два томи „Наукового вісника УІК".

Наукова конференція „Українське питання в Росії, середина 17 – кінець 20 ст." відбудеться 23–25 серпня ц. р. в Культурному центрі України в Москві. Спільно з Центром преси і книги слов'янських народів Варшави проведемо 18–12 жовтня ц. р. наукову конференцію у Варшаві з теми „Річ Посполита: українці, литовці, поляки, росіяни, білоруси".

З 20 по 24 травня наступного року УІК спільно з клюбом української інтелігенції ім. Богдана Лепкого проведе в Івано-Франківському міжнародну наукову конференцію „Українсько-російські взаємини на зламі тисячоліть".

Отже, УІК в Росії – це дієва організація, яка підтримує контакти і співпрацює з усіма організаціями українців Москви і Росії, українськими релігійними установами України та Росії. Докладаються зусилля для встановлення зовнішніх зв'язків із різноманітними історико-науковими та просвітницькими організаціями різних країн.

УІК буде намагатися відтворити у Росії кращі традиції української історичної школи, які так дбайливо передаються із покоління у покоління у Львівському, Прикарпатському, Чернівецькому університетах України.

Рада УІК

Якщо хто хотів би спілкуватися з українцями в столиці Росії, просимо звертатися на адресу: **Украинский Исторический Клуб г. Москвы, Россия, 123458, Москва, ул. Таллинская, 20-101.** Тел.:**7(095)498-14-52,** факс: **258-13-80.** Для телеграмм: **Москва, Ж.-280,** E-mail: **tw@aha.ru eei@buef.ru**

ПРОДОВЖЕННЯ ПОЛЕМІКИ

Важливо не лише якою мовою, але й де видано

У полеміці між Т. Марусиком („Свобода" ч. 29) та Р. Проциком („Свобода" ч. 31) про доцільність українській діяспорі підтримувати видання чужими мовами опоненти висловили ряд думок, з якими важко погодитися.

Р. Процик, заперечуючи твердження Т. Марусика, що практика видання російськомовної літератури українською діяспорою завдає шкоди українській державі, пише таке: „ФКУ завжди підтримував появу наукових видань чужими мовами, бо це допомагало поширювати знання про Україну в світі", і наводить приклади видань англійською, французькою та італійською мовами, які виходили в англомовному світі, у Франції та Італії. Це праці, які знайомили світ з Україною.

Йдучи за цією ідеєю, підтримку видань російською мовою про Україну в Росії так само можна було б тільки вітати. Праці ж, які здивували Т. Марусика, видано не в Росії, а в Україні. І він цілком справедливо називає це шкодою. В сучасній Україні мовне питання, а саме питання вжитку української та російської мов, – це питання політичне. Прихильність до однієї з цих мов розбила українське суспільство на два табори. У мовному протистоянні стараються „ловити рибку" проімперські кола в Україні та за її межами. Всі антидержавні антиукраїнські елементи розуміють, що побоюючи відродження української мови в Україні, вони поборюють існування незалежної України. І тому так, я б сказав, шалено іде наступ на українську мову в усіх напрямках.

Для ігнорування української мови використовуються усі можливі засоби, навіть юридичні шляхи дискримінації української мови через Верховну Раду, а також через українофобів у адміністрації Президента. Антиукраїнське офіцерство заблькувало українізацію військових сил. Вища освіта, замість того, щоб українізуватися, інтенсивно русифікується. На цій „ниві" не гребують ніякими „аргументами": посилаються на брак підручників державною мовою, на незнання професурою цієї мови; посилаються на небажання студентів, на наявність випускників російських шкіл і т. п. і т. і. І це все робиться з єдиною метою: не допустити виховання в Україні української еліти. Додам, що в українських україномовних школах години фізкультури ведуться російською мовою. Практично створюється ворожий українській мові клімат в усіх проявах людської діяльности.

Видання ж наукової літератури російською мовою, підтримане діяспорою, сприяє цьому кліматові, додає йому престижности і чинности. Вороги української мови дістають ще один козир у своїй пропаганді: „Таж навіть українські науковці діяспори визнають перевагу російської мови над „державним" діялектом!". Ця ж думка без жодної пропаганди зароїться в голові пересічного читача. Важко погодитися і з аргументом Р. Процика про те, що західні читачі „покищо" віддають перевагу російській мові. Це справді „покищо" так, але чи мусимо ми підроблятися під смаки західних або яких інших читачів, коли ми розвиваємо свою науку? А для того, щоб колись оце „покищо" змінилося, то саме і треба видавати високоякісну наукову літературу українською мовою, а не сприяти тому, щоб це „покищо" обернулось на „віднині й навіки".

І коли така поважна інституція, як Гарвардський Інститут Українознавства, підперта пожертвами українських патріотів, на ділі сприяє антиукраїнському кліматові на ниві освіти й науки, то це не може не турбувати громадськости. Ще більш дивним видається мені характеристика Р. Процика цієї турботи як шараварництво і русофобія. Невже ж бажання розвивати свою незалежну культуру можна назвати русофобією?

Це російські великодержавні шовіністи будь-який прояв національної свідомости українців та інших „інородців" клясифікують як русофобію, як виклик „єдиній та нєдєлімой Росії". Дуже дивно почути таке твердження від свідомого українського інтелектуала.

Якщо йти за цією логікою, то саме існування незалежної України – це русофобія і шараварництво. Можна не сумніватися, що практика ФКУ привабить інших неукраїномовних науковців видаватися з поміччю фонду, і „інтерналізація" цієї інституції триватиме. Як кажуть росіяни: „ліха бєда – начало", тобто „аби почати, а там уже легше".

З другого боку, я не сумніваюсь, що Н. Подоляк і Н. Нікітенко володіють українською мовою, і якби ФКУ наполіг, то вони самі без нічиєї помочі переклали б свої монографії. Коли ж вони і справді не володіють українською мовою, що не робить їм чести, то в Україні є досить патріотів, які згодилися б без жодної платні зробити такий переклад. Варто було звернутися через пресу, і я не сумніваюсь, що знайшлися б добровольці на такий заклик. Отже, потрібне бажання і усвідомлення своєї місії в суспільстві.

На превеликий жаль, саме цього – бажання розвивати українську науку – видавцям російськомовних монографій і бракувало.

Святослав Караванський

Вся річ – у філософії життя...

Читав і перечитував веселу статтю Ро-Ко „Чому ми такі?" („Свобода" з 11 червня 1999 року, ч. 24). Хоч автор і бере сам себе на кпини з приводу банального бажання мати великий дім і їздити на „марседесі", але з цієї самоіронії я особисто вилущив велику долю правди. Хотіти краще жити – це добре, це врешті-решт зродить у нашому народі відповідний матеріяльний прагматизм. Сам по собі він ще не врятує справи в Україні, проте змусить наших людей рухатися у конструктивному напрямі, бо без цього руху бажання „краще жити" завжди залишатиметься в туманній сфері мрій.

Сучасна дійсність вимагає знань, компетенції, а також певної філософії життя. Якраз ця точка ділить західній і східній світи. Хіба ж це не дивно? Така маленька країна, як Люксембург, має вищий рівень життя, ніж благодатна країна Україна! Не встиг Союз занепасти, як маленька Естонія стала набагато краще жити, як велика Росія. В чому тут річ?

Я певен, що причина – у різних філософіях життя. Людина Заходу, одержавши високу освіту, відразу прагне щось змінити довкола себе, щось удосконалити, щоб у результаті і себе зробити багатшою, і водночас посприяти збагаченню інших.

Людина посткомуністичного Сходу чим вищу освіту має, тим менше хоче працювати. Замість кинутися без страху і сумніву в життєвий вир, має дивну претенсію вхопитися за якомога вищий щабель на суспільній драбині.

Починати завжди треба знизу від грунту, від основи. Саме це робили Ракефелер, Форд, Карнегі в Америці, Ротшільди у Франції, Круп у Німеччині. Україна мусить створити свою власну, українську економічну еліту – саме в західньому розумінні цього слова: збагачуватися для того, щоб багатшими ставали люди довкола.

Це наставлення, ця філософія життя об'єднає суспільство внутрішньо, допоможе подолати найбільшу психологічну ваду російського комунізму – ваду „общинности", коли маса нещадно заздрить кожному, хто виривається наперед, і стягає його за поли вниз...

Петро Івасишин-Еванс,
Лорейн, Огайо

СВІДЧЕННЯ СТОРОННЬОГО

Земля страждань

Кожна країна має свій дикий і неприступний терен, такий – для „справжніх чоловіків"... Або має принаймні свій міт, як Америка ковбойську легенду „дикого Заходу", а потім Аляски. Росія має Сибір, Франція – Центральний масив, а в Польщі таку ролю мають Бескиди і міт їхній поширений літературою, фільмом і навіть піснею 60-их років. Перед війною не були ці гори в тодішній Польщі чимось особливим. Такий собі гірський терен відпочинку львів'ян, хоча й бідний, занедбаний. Славні гуцули (пам'ятаємо пісню „Червоний пас, за пасом – зброя...") населяли Карпати далі на схід. Тут же були наближені до українців, але менш відомі від гуцулів лемки й вже зовсім бідні бойки.

Легенду Бескидам створило спільне нещастя поляків і українців, яким була совєтська окупація цих земель. Відразу по війні Українська Повстанська Армія (УПА), переслідувана підрозділами НКВД, які долали її опір, відійшла на терени нинішньої Польщі, де проживало переважно українське населення. Тут вояків підтримали в гірських селах, а їхні провідники мали примарну надію пересидіти до вибуху „третьої війни", коли знову з'явиться нагода боротися за самостійну Україну. Поява українських партизанів розпалила давні національні і релігійні конфлікти у змішаних селах, де з одного боку стояв костьол, а з другого – церква. Люди приступили до боротьби. Військо ПНР, міліція, служба безпеки спершу діяли мляво, тому що були зайняті приборканням антикомуністичного підпілля в центральній Польщі і заселенням західніх земель. Лише після вдалої засідки УПА на генерала Кароля Сверчевського – другу персону комуністичного війська, ката АК і хронічного алькоголіка, вирішили узятися за „бескидські банди". Сягнули до випробуваних гітлерівських методів, оточуючи військом село за селом і виселяючи усіх в прискореному темпі на західні землі, а садиби зрівнюючи з землею. Позбавлені підтримки партизани УПА намагалися переховатися в майстерно збудованих лісових схронах, але були безборонні перед прибулими сюди танками і гарматами. Так відбулась операція "Вісла", в ході якої Бескиди спорожніли на багато років. Плакали матері по обидва боки Сяну.

Дозволено відвідувати колись густонаселені бескидські пустки тільки на початку 60-их років. Тоді й виникла легенда цих земель, де все треба було починати спочатку, а іншу людину можна було зустріти лише раз на тиждень. Як і в інших „диких заходах", почали тут селитися не тільки шукачі пригод, а й втікачі від репресій як політичних, так і кримінальних. Місцева легенда – це й легенда волі. Навіть сьогодні, коли зріс потік туристів, з бескидських вершин не видно сіл, тільки одна-дві загублених в лісах хатини.

Ягода Щуровська
Уривок перекладено з польської газети „Кур'єр Плюс"

Відбудеться IV Міжнародний конґрес україністів

В Одесі, в приміщенні Одеського університету ім. І. І. Мечникова, відбудеться 26–30 серпня IV Міжнародний конґрес україністів (МК-4). Згідно з ухвалою Комітету МАУ, у програмі будуть доповіді, які розглядатимуть методологічні аспекти українознавчих дисциплін або вноситимуть свіжий матеріял для оновлення інструментарію досліджень і розв'язання наукових проблем.

Істотну частину програми будуть становити доповіді, в яких українознавчі проблеми будуть висвітлені в міждисциплінарному або міжнародному контексті.

Президентом МАУ є проф. Ярослав Ісаєвич (Львів), а секретарем – д-р Олекса Мишанич з Києва. Крайові асоціяції діють в Америці, Канаді, Німеччині, Польщі, Японії, Китаї, Австралії. В США головою Асоціяції є проф. Михайло Найдан з Пенсильванського стейтового університету.

Україні потрібна сильна постать

Тепер для мене, як і для всіх українців, дуже важливо, хто очолить нашу пограбовану і сплюндровану державу. Україні потрібна сильна постать і непересічна особистість. Я такою постаттю вважаю Євгена Марчука, тому написала до всіх своїх родичів і знайомих в різні реґіони України, щоб голосували за Є. Марчука. Тепер люди, особливо на селі, не одержують необхідної інформації, бо газети дорогі і їх не передплачують. Невже наша нація деградувала? Не вірю в це! Господи, допоможи українцям зробити правильний вибір.

Ольга Румяк,
Стірлінґ, Вірджінія

Підтримаймо видавництво „Рідна мова"

Звертаємось до всіх українців з проханням підтримати відоме кільком поколінням української діяспори видавництво підручників та двохтомного словника Марії Дейко, яке тепер перебуває у фінансовій скруті і не може оновити й видати підручники та довідники, які користуються популярністю серед українського шкільництва.

Наша адреса: **Australia, E-mail cyoa@netsol.net.au або Ridna Mova Publishing, 10 Savaris Crt., Donvale, Vic., 3111, Australia. Tel/fax (03) 9873-2085, E-mail dejko@zion.com.au.**

Стефан Романів,
голова Управи Союзу Українських Організацій в Австралії

Іншого виходу немає

Кожна людина, яка проживає в Україні, має якісь відхилення у здоров'ї. Мої найменші діти-близнята теж вважаються „чорнобильцями". Вони народилися за тиждень до аварії, у 1986 році, а тепер їх турбує щитовидна залоза.

Коли мій чоловік був здоровий, то нам було набагато легше жити, але він з 1993 року хворіє на туберкольозу легень. Стан його погіршився, хвороба прогресує – потрібна операція. Старший син (йому 17 років) вчиться в технікумі. Навчання платне, залишився ще рік до закінчення, і ми дуже переживаємо, щоб він закінчив, бо йдеться про немалі для нас кошти.

Мені 36 років, українка, фінансист-бухгалтер. Свого часу теж допомагала людям, а тепер сама шукаю підтримки. У нас виживають ті люди, які мають когось за кордоном, але таких на 50 мільйонів нашого населення дуже мало. От і я вирішила звернутись до читачів „Свободи" із великим проханням допомогти моїй сім'ї. Дуже соромно дуже не тільки просити, а й навіть думати про це. Але виходу іншого немає.

Наталя Береза
м. Луцьк, 263001,
вул. Чернишевського, 23 а, кв. 3,

Доктора Петра Рощинського з сім'єю розстріляли в Кременці

В „Свободі" 11 червня був вміщений спомин-некролог про д-ра Мирона Кравчука, пера Василя Ленцика. Він пише, що в „технічній школі м. Холма лікарем був еміґрант з Волині д-р Рощинський, якого німці розстріляли як закладника в Рівному".

Я добре знаю цю страшну подію, а тому хочу спростувати неточність відносно місця, де воно сталося. Доктора Петра Рощинського німці розстріляли не в Рівному, а в Кременці на Волині. Разом з ним були розстріляні його дружина д-р Анна Рощинська, Осип Жиглевич, Юрій Черкавський, Павло Горячий і Любов Лебедовська – щирі українські патріоти. В архівах мого покійного батька, о. протопресвітера д-ра Семена Гаюка є клепсидра-оголошення з 1946 року про Панахиду, у якій зазначені дата і місце страти цих людей. Наша родина зазнала тоді тяжкі втрати, бо загинув там мій дідусь, тато моєї мами Осип Жиглевич і мамина тітка Любов Лебедовська.

Подружжя Рощинських арештували рано в їхніх лікарських приміщеннях, по Осипа Жиглевича прийшли в обід до його бюра, Любов Лебедовську арештували також близько полудня в її хаті, полковника Горячого затримали на вулиці, а Юрія Черкавського, племінника Рощинських, який володів добре німецькою мовою, арештували, коли він прийшов до гестапо просити звільнення його рідних. Усіх розстріляли того самого дня, 5 березня 1943 року, о 5 -ій годині по полудні, як закладників. Тієї ночі на знак протесту українська поліція міста Кременця з піснею на устах вимаршувала в ліс до УПА, щоб разом боротися проти нового загарбника. Про цю подію згадує д-р Михайло Данилюк в книжці „Повстанський записник". Також у „Літописі Волині" згадується про цей злочин німецьких окупантів.

Мирослава Гаюк-Дмитріюк,
м. Амгерст, Н. Й

„The Russian Chronicles" Чия провина? І чия відповідальність?

Переглядаючи каталог книгозбірні „Barnes & Nobel", я зацікавилася випродажем книги „The Russian Chronicles" A Thousand Years that Changed the World, from Beginnings of the Land of Rus to Oct. Revolution". Цей довгий напис знаходиться на обкладинці, а ціна цього люксусового видання лише 19.98 ам. дол.

Я почала перегортати її сторінки. У вступі йдеться про країну, спершу названу „Русь", а в пізніших роках – „Росія", з центром східніх слов'ян у Києві. А дальше – велика таблиця династії „The Rulers of Russia", починаючи від Рюрика, Олега, Ігоря, Ольги, а тоді слідують усі київські князі, як Володимир I (?), Володимир II (?), аж до Всеволода III (?). Саме цей „третій" розпочав московську династію. На окремій таблиці починається династія Романових.

Мене дуже заінтриґувала перша таблиця династії і, розуміється, вступний розділ. Хто ж дав дозвіл випустити в світ таке видання історії? На превелике здивування, ця „Історія Росії" схвалена Українським Гарвардським Інститутом за підписом д-ра проф. Омеляна Пріцака й проф. Н. Люнта. Тяжко було повірити! Як же це могло статися? Невже наші історики, в тому числі проф. Михайло Грушевський чи проф. Іван Крип'якевич, фантазували, пишучи історію України-Русі? Та невже ж у наших школах вчили і дальше вчать неправди?

Одинока користь з цієї 379-сторінкової парадоксальної історії, що на сторінках, починаючи з 15-ої по 75-ту, читається уривки з „Повісті минулих літ", неписаної нашими, печерськими літописцями, з чого, до речі, автор цієї книги черпає джерела до історії Росії. Раджу кожній українській родині набути цю книгу, прочитати й висловити свою опінію.

Мене дуже втішило, що по стількох місяцях видання „The Russian Chronicles" нарешті появилася критика в „Ukrainian Weekly", спершу проф. Івана Кохана, а пізніше проф. Лева Мельника. Сподівалася, що виникне більша реакція зі сторони інших академіків і Наукового Товариства ім. Т. Шевченка. Бо хто ж інший, як не українські науковці повинні протестувати проти такої наруги над історією рідного народу?

Ольга Цегельська,
Бетлегем, Па.

Потерпілі отримали харчі і одяг

Об'єднання Церков християн віри євангельської Закарпаття щиро дякує віруючим української євангельської церкви в Юніоні, Н. Дж., пастору Павлові Ходкевичу за допомогу людям, які потерпіли від стихійного лиха. Фелікс Хмельковський привіз нам 6 тисяч долярів США, зібраних цією громадою і переданих в Україну.

Допомога використовується для придбання харчів та інших речей для потерпілих. Вже розподілено понад 320 тонн харчів та одягу. Організовано бригади, які працюють на відбудові будинків потерпілих. Будують житло віруючі, які тимчасово не мають іншої роботи.Потерпілі жителі Закарпаття, які отримують допомогу, щиро дякують за ваш відгук і допомогу.

Іван Хрипта,
єпископ об'єднання Церков християн віри євангельської у Закарпатській області

Вітання з України

Ми отримали примірник „Свободи" і читали газету із задоволенням. В нашій пресі правди не пишуть, тільки намагаються заспокоїти населення.

В США мешкає наш дядько Іван Чута (Providence, RI), якому 15 серпня виповнилося 78 років, і ми усією родиною хочемо його привітати.

Юрій, Люба, Анатолій Шатковські, сестри Марія і Євгенія, брат Василь.
Черкаси. Україна

На будові Гошівського монастиря завершуються роботи

У „Свободі" вже вміщено ряд розповідей про будівництво монастиря Сестер Пресвятої Родини в Гошеві, Івано-Франківської области.

Сьогодні на трьох гектарах землі постали три великі будівлі монастиря. Його зведено вже більше, як на сімдесят відсотків. Сестри не думали просити помочі в діяспорі, однак економічна ситуація їх до цього змусила. Вісім років організовує будову настоятелька монастиря сестра Анатолія Дмитришин – енергійна, здібна, працьовита, щиро віддана Богові і Україні. Вже три роки я збираю кошти на цю будову.Зібрано 50 тисяч долярів. Всім, хто зробив пожертви, сестри дякують і схиляються перед ними. Віддячитися вони можуть тільки молитвами, але Господь винагородить вас краще і його нагорода буде вічною.

Ще раз звертаюся до єпископів, священиків, монахів і сестер Америки і Канади, до усієї громади – допоможіть закінчити монастир!

Всі жертводавці дістануть подяку від сестер. Пожертви можна відтягнути від податку. **Чеки просимо висилати на адресу: Ukrainian Fraternal Federal Credit Union, account 792, P.O. Box 185, Boston, MA 02132-0185, USA.**

Д-р Іван Дідюк,
Нідгем, Ма

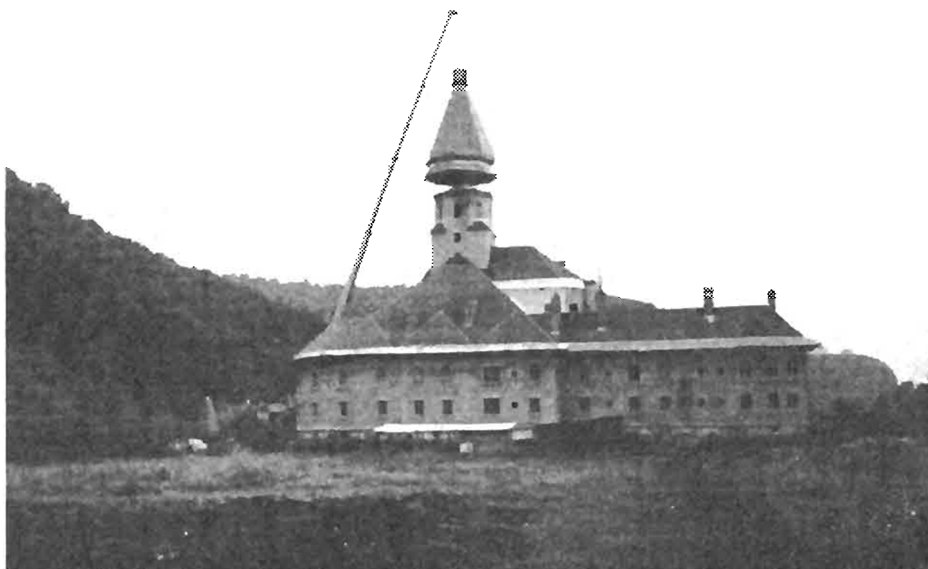

На монастирі в Гошеві встановлюють баню.

ЗВІДУСІЛЬ

Кому належить пам'ятник?

В еспанській столиці Мадриді виникла полеміка з приводу догляду за кінним пам'ятником генералові Франціскові Франко, який періодично закидають яйцями, роблять на ньому написи. Влада міста, району і дільниці відмовилась від прав на статую.

Індійські „МіҐи" збили пакістанський літак

Пакістанський розвідувальний літак французького виробництва Атлантіс-1 збили індійські винищувачі МіҐ. Загинули 16 летунів. Пакістан заявив, що літак не був озброєний, здійснював звичайний політ і впав 3 км. від індійського кордону в Пакістані. Індія повідомила, що літак на 10 км. ввійшов на територію цієї країни і лежить в багнах 2 км. від кордону на індійській землі.

Найстарший кондор світу жив 71 рік

У зоопарку Риму в Італії помер найстарший кондор світу Італо, який жив 71 рік. В 1932 році птаха подарував Бенітові Муссоліні чілійський уряд. У 1931 році зоопарк з Сантіяго де Чілі подарував Італії самку Вітторі, котра прожила 72 роки.

Внук Сталіна стає політиком

Внука Йосифа Сталіна обрано в Грузії провідником прокомуністичного Народного патріотичного союзу, який розпочав підготовку до осінніх парляментських виборів, запланованих на 31 листопада. Євгеній Джуґашвілі, котрому тепер 63 роки, є сином Якова Джуґашвілі, найстаршого сина Й. Сталіна, котрого німці під час Другої світової війни взяли в полон і він там загинув. Діда він бачив тільки одного разу.

На трасі Варшава-Катовіце

Польська поліція і прикордонники затримали на автотрасі Варшава-Катовіце 18 чужинок, які займалися проституцією. Серед них було 14 болгарок, дві румунки і дві українки. Перетинаючи кордон країни, усі вони заявили, що метою їхньої подорожі є туризм. Прикордонники були в цивільних убраннях, а тому легко дізналися у жінок про справжню мету їхнього перебування на трасі.

Піщані бурі на Марсі

Останні спостереження американського космічного апарату Mars Global Surveyor показали, що на цій плянеті шаліють вітри, які викликають піщані бурі. Пісок піднімається на висоту до 5 км.

Усе менше українців

На 1 липня ц.р. в Україні проживало 49,89 млн. осіб, повідомив Державний комітет статистики в Києві. Наприкінці 1991 року було 52,04 млн. населення. Основними причинами скорочення чисельности є висока смертність через погіршення умов життя і лікарської допомоги, а також зменшення числа народжень – з 12,1 на тисячу населення у 1991 році до 8,7 у нинішньому.

ФОТОРЕПОРТАЖ

Успішна Европейська конференція СФУЖО

(Прага–Кошиці–Ужгород, 1999 рік)

Музей-заповідник русинсько-української культури у Свиднику. Старі хати – свідки минулих сторіч.

Від 13 до 23 червня проходила Европейська регіональна конференція Світової Федерації Українських Жіночих Організацій – почавшись у Празі і закінчившись в Ужгороді, адміністративному центрі Закарпатської области України.

Ціллю конференції було ознайомитися з новою складовою організацією СФУЖО в Чехії, з українською Прагою, з життям наших братів і сестер у Чехії і Словаччині. Делеґація, яку очолювала голова СФУЖО Оксана Соколик, мала першу зустріч з членками Об'єднання Українок в Чеській Республіці у гостинній хаті д-ра Т. Беднаржової. Як відомо, Прага була одним із закордонних центрів української науки і культури. В 20–30 роках вона була притулком для української еміграції. Сюди у 1921 році перенесено з Відня Український Вільний Університет. У Подебрадах діяла Українська Господарська Академія. Був тут і Педагогічний інститут, а в 1924 році виникли організації українських жінок. В Празі відбулася зустріч з українською громадою і членками Об'єднання Жінок Чехії. Делеґатки мали нагоду оглянути гарний будинок українського посольства та зустрітися з послом України Олександром Озадовським. На цвинтарях в Празі знайшли вічний спочинок світочі української науки, мистецтва, шкільництва, амбасадори УНР, Січові Стрільці, воїни УПА. На Ольшанському цвинтарі було відслужено Панахиди на могилах Софії Русової, Олександра Кандиби, Олега Ольжича, Степана Сірополка, Івана і Зінаїди Мирних та інших визначних діячів і вояків Української Галицької Армії.

Під музейною хатою жінки у мальовничих одягах, як у давні часи, прядуть пражу і співають народних пісень.

17 червня вранці ми прибули у Словаччину. У цій країні СФУЖО не має складової організації. Ми хотіли засвідчити перед словацьким урядом наше зацікавлення життям словацьких українців, сказати, що будемо рішуче виносити на світовий форум несправедливості супроти них, а своєю присутністю будемо намагатися їм допомогти.

Офіційні наради почалися в Кошицях. Урочисте відкриття відбулося 18 червня при участі представниць словацьких жінок. В нарадах взяв участь посол України в Словаччині Юрій О. Рилач, радник посольства Андрій І. Стативка і перший секретар Петро А. Пебрище. Голова СФУЖО Оксана Соколик представила гостям учасниць конференції. Всі організації мали змогу розповісти про свою працю в країнах їхнього проживання. З доповідями виступили д-р Тетяна Беднаржова (Чехія), Галина Туркевич (Польща), д-р Олена Довгович (Словаччина), Лідія Чикальська (Естонія), проф. Валентина Борисенко (Україна). Із звітів було видно, що всі організації працюють в рамках статуту СФУЖО. З тієї нагоди відбувся концерт українського хору „Карпати", під диригуванням Левка Довговича.

Далі дорога привела нас у Свидник, де оглянули прекрасний музей, – гордість української культури, яким пишаються не тільки українці в Словаччині, але й поза її межами. Директор Мирослав Сополига докладно розповів про діяльність музею. Відбулася зустріч з посадником міста, українськими жінками і громадою. Відвідали галерею Дезидера Миллого, а в неділю вислухали Святу Літургію у дерев'яній церкві у Музеї русинсько-української культури. Тут можна було оглянути старі, під стріхою, хати з їхнім первісним влаштуванням. На загородах в мальовничих одягах жінки пряли пряжу, співали – все це входило у програму фестивалю.

У червні Свидник стає головним містом українсько-русинської культури. Сюди на український фестиваль з'їжджаються ансамблі з Чехії, Словаччини, Польщі, Румунії, Болгарії, Вірменії, Італії, України. Цьогорічне 45-те свято Культури русинів-українців Словаччини було організоване Союзом русинів-українців Словацької Республіки. Програма фестивалю була багата і різноманітна. Виступали ансамблі: „Карпати" з Липовлян (Хорватія), „Писанка" з Ужгороду, „Ослов'яни" з Мокрого (Польща), з Нового Саду (Югославія), „Юність Сивого Дніпра" з Дніпропетровського, „Писанка" зі Львова та інші. Тут відбулася цікава зустріч з представницями Союзу русинів і українців Хорватії.

Учасниці конференції здійснили декілька поїздок до дерев'яних церков Свидниччини, оскільки вони є вершиною будівельної майстерности русько-українського населення північно-східньої Словаччини, яке компактно заселяє схили Карпат від Івонця до Остур-

(Закінчення на стор. 15)

Закарпаття. Минулої осені тут панувала руйнівна повінь...

Початок відбудови...

Успішна Европейська ...

(Закінчення зі стор. 15)

ні. Це унікальні пам'ятки народного мистецтва. Їхні характерні риси свідчать про належність до староукраїнської культури. Відвідали ми також

Виступає український молодіжний ансамбль з Румунії.

Делегація СФУЖО щойно перетнула словацько-український кордон. Закарпатки вручають Оксані Соколик традиційний хліб-сіль.

Музей модерного мистецтва родини Варголів у Межилабірцях. Енді Варгола, „король поп-арту", народився в Пітсбургу, а батьки походили з села Мікова коло Межилабірців. По його смерті в 1991 році родина заснувала цей музей. У селі Тополя є пам'ятник Олександрові Духновичу, пристрасному будителеві русинів-українців.

...Знову ми на кордоні, тим разом – словацько-українському. Процедура переходу, як всюди, довго триває. Треба виповняти папери. Прикордонники чемні, радо помагають.

Й ось нарешті ми в Україні. Голова Союзу Українок Закарпаття д-р Оксана Ганич з групою жінок і дітей хлібом і сіллю вітають голову СФУЖО Оксану Соколик, всі інші одержують букети квітів.

Під час перебування на Закарпатті програма також була досить насичена. Оглянули ми у Малому Березному Свято-Миколаївський монастир, мали зустрічі з працівниками управління у справах сім'ї і молоді, з українськими

На український фестиваль у Свидник з'їжджаються співочі й танцювальні ансамблі з багатьох країн.

жіночими організаціями та громадою. Жінки на Закарпатті традиційно виступають оборонцями української культури і сім'ї.Звернули увагу на тяжку працю жінок в горах та немилосердні умови, в яких живуть діти-сироти. В дитячих садочках є хворі діти на туберкульозу і менінгіт. Бракує фондів на розбудову садочків, діти голодують. Поїхали ми також до місць, де минулого року пройшла руйнівна повінь. До історії Закарпаття цей день увійшов як „чорний четвер". Тепер вулицями сіл можна перейти тільки пішком, всюди розкопано, скрізь каміння. Будуються нові доми, відновлюються старі. Відвідали ми хати, в яких вода все знищила. Допомоги уряду невистачає. Додаткова поміч діяспори дещо полегшує людям долю, але щоб все стало на своє попереднє місце, потрібно дуже багато і праці, і грошей.

Відвідали два відпочинкові табори дітей-сиріт, напівсиріт, а також з багатодітних сімей, які постраждали від повені. Кошти тих таборів покриває Союз Українок Америки. У комплексі „Урожай" відпочивають діти від 7 до 12 років – під наглядом вихователів і лікарів. „Урожай" стоїть над рікою Тисою, під замковою горою старовинного міста Хуст. Довкола чарівні гори, водоспади, річки, полонини, повні пахучих квітів. Другий відпочинковий табір – „Квітка Полонини". В обох цих оздоровчих осередках діти були чисті, усміхнені, говіркі, співали гарні закарпатські пісні. Всі діточки розмовляють доброю українською мовою. Їхня доля незавидна, бо час на відпочинку чи лікуванні скоро минає і вони мусять повертатися до тяжких буднів. Не одна дитина потребує нашої помочі. Не забуваймо про них!

По дорозі до Хусту відвідали могили січовиків на Красному Полі, де відбулися бої 15 березня 1938 року між захисниками Карпатської України та мадярськими окупантами. В нерівному бою взяло участь також понад 70 студентів, більшість їх загинули. Відбулася зустріч з активом Союзу Українок Свалявщини. Свалявчанки щиро і тепло дякували Союзові Українок Америки за допомогу потерпілим від повені.

Ярослава П. Рубель

У дитячому оздоровчому таборі „Урожай": Крайня зліва – авторка розповіді Слава Рубель.

ЗВІДУСІЛЬ

Обережність не зашкодить

Сполучені Штати Америки перекинули в Японію і прилеглі до неї райони два розвідувальні кораблі, літака-шпигуна, авіяносця і групу винищувачів. Аналітики вважають, що це може бути пов'язано з можливими випробуваннями запусків балістичних ракет Північною Кореєю і Китаєм, як і загостренням відносин між Пекіном і Тайпеєм.

Російські ескімоси не повернулись додому

Двоє ескімосів загинули, шестеро пропали безвісти, коли їхні човни потрапили в бурю під час повернення з острова Святого Лаврентія на Алясці. 32 громадян Росії відвідали рідню на Алясці і поверталися на Чукотку, коли їх спіткали вітер та імла. Два човни пропали, а інші щасливо в страшну негоду подолали відстань 105 км.

Дозволили чужинецькі назви

Сенат Польщі прийняв поправку до закону про польську мову, якою дозволено перекладати лише ті чужомовні назви, котрі мають польський відповідник. Усі вивіски, реклями повинні подаватися польською мовою або мати переклад на польську. До закону внесено також дозвіл на релігійні Молебні мовами національних меншин.

Ліберійці не хочуть повертатися додому

У 1989 році уряд США дозволив громадянам Ліберії перечекати в Америці війну у їхній країні. Коли в Ліберії настав спокій, американський уряд запропонував біженцям повернутися додому. Тепер в США проживає 1,500 ліберійців, які не поспішають виконати розпорядження.

Ч.9

Із віршів молодих поетів Центру Дитячої Творчости Галицького району міста Львова

Коли пані Оксана Копак, яка веде цей Центр, прочитала нашу „Веселку", – вислала кілька віршиків членів цього Центру. З радістю вміщуємо вірші наймолодших. А може, ви теж вмієте складати такі віршики?

Христина СВІТЛИК, 12 років

ДОЩИК

Падає дощик, а я усміхаюсь
І дивлюсь, і чую, як він тарабанить.
Тарабанить об вікно.
Вітер хилить дерева,
А вони гнуться
І цвіт увесь облітає.
А що ж мені робити?
Гнутись, як ті дерева?
Чи знов усміхатись
І слухати гомін дощу?

Софійка СКОКУН, 12 років

ГОДИННИК

Годинник каже „тік".
Годинник каже „так".
Тік-так, тік-так.

„Тік" в годинника питає,
Чи це правильна година.
А годинник скаже: „Так".
Ось чому й виходить так:
Тік-так, тік-так.

ПОЯСНЕННЯ СЛІВ:

ТАРАБАНИТИ – to beat a drum
ХИЛИТИ – to bend down
ГОМІН – noise, sound
ПРАВИЛЬНИЙ – proper, right one.

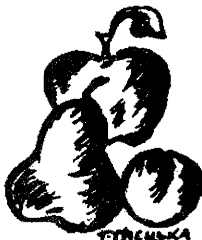

Цього року в таборі священик святив у свято Преображення, 19 серпня, отакі овочі, а в день Успіння Матері Божої – 28 серпня – отакі квіти. Коли Боянчик повернеться з табору – розкаже про все докладніше!

Динко Динозавренко

Динко на вакаціях скупався і йшов додому на обід. Нараз побачив здалека в лісі страшного тиранозавра і почав втікати бігцем. Біг і не дивився перед себе, аж наскочив на паню Заврівську, яка несла кошик овочів. Пані Заврівська впала і овочі розсипалися, а сама вдарилася добре об дерево. Динко швидко позбирав усі овочі до кошика, поміг пані Заврівській встати і обтріпатися з пороху та сказав:

– Дуже перепрошую вас, ласкава пані, я не хотів зробити нічого злого! Мені дуже неприємно, що нехотячи штовхнув вас!

– Ні, ні, я не гніваюся, я знаю, що ти, Динку, чемний динозаврик!

Але Динко скоро додав:

– Тільки прошу не йти цією дорогою, бо там – тиранозавр. Я радив би обійти довкруги!

– Дякую тобі за добру пораду! – усміхнулася пані Заврівська.

– До побачення і здорови свою маму!

– До побачення і вам! – відповів Динко і побіг ще швидше своєю дорогою, бо думав, що мама його похвалить, що був чемний і, може, дасть ще одну галушку з моху та обрісників.

ПОЯСНЕННЯ СЛІВ:

БІГЦЕМ – running, in a hurry
НАСКОЧИТИ – to run against, to collide
ОБТРІПАТИСЯ З ПОРОХУ – to shake off the dust
ПЕРЕПРОШУЮ – I beg your pardon
МЕНІ НЕПРИЄМНО – I am sorry
НЕХОТЯЧИ – involuntarily
ШТОВХНУТИ – to push
ЗДОРОВИТИ – to send regards
ГАЛУШКА – dumpling
МОХ – moss
ОБРІСНИК – lichen

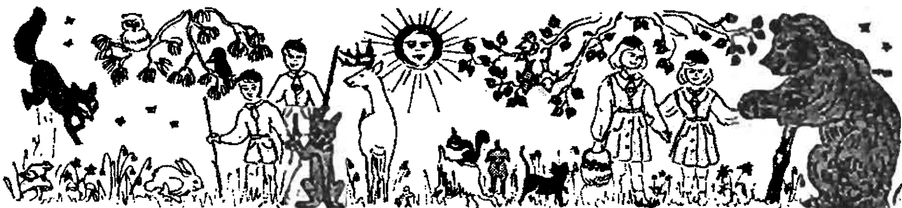

„ВЕСЕЛКА" — сторінка для дітей.
Редагують: Українські працівники літератури для дітей і молоді.
Редакційна Колегія: Леся Храплива-Щур, Олександра Ковалик, Валентина Родак, Леся Шанта, Дарія Кришталович-Бродгед, Віктор Павленко, Петро Цехош.
Заставка-наголовок і віньєтки Оксани Бошко.
Листи та матеріяли надсилати до редакції **„Веселки"**
„Veselka" L.O.Schur, 776 Sunninghill Ave., London, Ont. N6H 3L8 Canada

Мишка-Гризикнижка розказує про конкурс

Знаєте, що таке конкурс? Це змагання між дітьми чи старшими, хто зуміє щось найкраще зробити: намалювати, заспівати, написати... Такі поважні старші люди, що звуться „жюрі", розглядають, хто зробив це найкраще, і присуджують нагороди. Саме про такий конкурс хочу вам сьогодні розказати.

Відбувся він в Україні на півострові Крим. Як побачите на карті, Крим лежить на півдні України, його майже зовсім оточує Чорне Море. У Криму дуже гарно: тепло, цвітуть небувалі квіти, дозрівають полудневі овочі. Тому туди здавна приїздило багато чужинців. Так багато, що не ставало місця для українців. І шкіл українських там не було донедавна, лише московські. Багато дітей навіть не знали нашої, української мови. Та сьогодні, коли Крим належить до Української держави, постають там українські школи і щораз більше дітей не лиш вивчає свою рідну мову, але й пишуть цією мовою дуже гарно.

І тому українці з Канади, що називаються „Приятелі України" влаштували їм такий конкурс, хто напише найкраще оповідання по-українськи. Нагороди для тих, хто виграє, подарувала лікарка Марія Фішер-Слиж із Торонто. Дітей від 11 до 15 років зголосилися до конкурсу 23, і всі написали дуже гарні оповіданнячка. Конкурс називався „Ми діти твої, Україно!". Я сама вибрала оповідання, яке мені найбільше подобалося, хоч там є котик. Але паперового котика я не боюся!

Написала його Оля Захарова, учениця 10-ої кляси з міста Симферополя. Вона здобула другу нагороду.

Послухайте уривок з її оповідання „Вірний друг" – про дівчинку Світлану, яка блукала у холодний осінній вечір вулицями і думала: „Різкий вітер ледь не примусив її повернутися додому. Але щось підштовхнуло Світлану і вона ступила крок вперед. Вона згадала, як влітку побачила під кущиком кицю з трьома котенятами. Дівчинка згадувала тепле, пухнасте котеня і їй дуже невистачало справжнього друга. Світлана вже давно просить батька купити котеня. Але тато хоче неодмінно дуже гарну тварину, а на неї не завжди вистачає грошей. Це гірко. Бо хіба ж відданість чотириногого друга вимірюється кольором чи довжиною шерсті, круглою чи витягнутою мордочкою? Світлана блукає безлюдним двором і вже не помічає, що краплини дощу, змішавшись з її сльозами, заливають обличчя.

Раптом вона почула десь на кінці двору жалібне нявкання. Не роздумуючи, Світлана швидко прямує туди. Людській жорстокості, здається, немає меж. На траві серед бруду й побитих пляшок лежить котеня.

– Хто тебе скривдив, любе?

Світланка бере на руки знівечену тваринку. Хтось, певне сусідський розбишакуватий хлопець, вдарив котеня, перебивши йому лапку. Дівчина, не роздумуючи, біжить додому. Вона вже знає, що ніхто в світі не примусить її просити в батька купити їй іншого маленького друга. Вона знайшла того, кого давно хотіла. Ось він вже лежить на м'якій подушечці, його очі світяться теплом і вдячністю. Висихає мокра, скуйовджена спинка, висихають заплакані очі.

Мама, зайшовши до кімнати дочки, присіла поряд. Світланка підвела повні сліз очі, з надією дивлячись на неньку.

– Звичайно, це буде наш маленький секрет. А татка я вмовлю... – промовила мама.

За вікном свистів вітер. Осінній дощ барабанив у шибки. Але на душі у Світланки було приємно й спокійно, бо поряд спав її найкращий і найсправжнісінький друг"...

Малюнок Б. Певного

ПОЯСНЕННЯ СЛІВ:

КОНКУРС – contest
ПРИСУДЖУВАТИ – to award
НАГОРОДА – prize
ПІВОСТРІВ – peninsula
РІЗКИЙ – brisk
ПУХНАСТИЙ – fluffy
ПІДШТОВХНУТИ – to nudge
ШЕРСТЬ – hair of an animal
ЖОРСТОКІСТЬ – cruelty
ЗНІВЕЧЕНИЙ – mutilated
ПОРЯД – side by side
НЕНЬКА – mommy
НАЙСПРАВЖНІСІНЬКИЙ – most true and real
ВІДДАНІСТЬ – devotion
РОЗБИШАКУВАТИЙ – ruffian, vandalizer
Другий світовий з'їзд
ПРИСЯГА – pledge, vow
ГУРТОК – group, circle
ПЛЕКАТИ – to take care of, to murture, torear
ЧЛЕН – member
ЗОБОВ'ЯЗАТИСЯ – to take an obligation
УДОСКОНАЛЮВАТИ – to make more perfect, to improve
РІВЕНЬ – level
ПОСАДНИК – mayor

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Театр народився в кошику

Стояв собі у театрі серед безлічі декорацій справжній кошик. У ньому виколисали спочатку Юрчика – синочка Лідії Данильчук, а потім інших акторських дітей, аж поки не народилася ідея – створити щось альтернативне традиційному театрові. Незвичне, нове і свіже. І так народився на світ цілий театр – просто у кошику. „Няньок" у нього небагато – троє акторів: Лідія Данильчук, Володимир Губанов і Роман Біль. Допомагали і режисер Ірина Волицька, художники Дарія Зав'ялова та Ірина Проніна. Кожен із них мріяв – і досі сподівається, що з кошика виросте великий театр. За ці кілька років (або ж і менше) вже представлено дві повноцінні вистави – за новелями Василя Стефаника „Білі мотилі", і за п'єсою Івана Франка „Украдене щастя". Тут – все дуже просто. Однак – це геніяльна простота. Чим менше декорацій, тим більше вражень.

Все, що прикрашає місце дійства – льняний тент, натягнений на підлозі. Його актори придбали за свої гроші, купивши на Івано-Франківщині. Адже льон – і вироби з нього мають у собі позитивну енергетику. Отже, і це було враховано. Музика – виключно „на живо". Актори співають своїми голосами, грають на музичних інструментах і своєю грою, своєю пластикою наповнюють сакральний простір сцени. І слова – уже не просто текст автора, а філософія.

Якби Стефаник і Франко прийшли на ці вистави, то були б у захопленні од власних творів. Один із секретів такого світобачення тексту – у підході до нього. Актори спеціяльно поїхали у Карпати і записали автентичну пісню про шандаря, відшукали характер тієї місцевости, аби передати Франків текст якомога зрозуміліше, не відходячи від першоджерела. І їм це вдалося.

Пластика заслуговує високого слова. Кожен жест – це спалах думки. Кожна сцена – пошук до роздумів. (Пластикою актори займаються із Віталієм Алешніковим та Сергієм Фолюшем).

Режисер-надхненник Ірина Волицька свого часу брала студії у Петербурзі. Її підхід до справи відрізняється від підходів інших режисерів нетрадиційним баченням, бажанням створити щось не просто цікаве, але й оригінальне.

Глядачі, котрі виходять після вистав „Театру в кошику", якісь зачудовані, з легким подивуванням на обличчях і вловимою іскринкою в поглядах. Може, саме так проникає у людей розуміння вартісної речі?!

Оксана Копак,
Львів

Українське сопрано „на три голоси"

М. і Л. Волянські в постановці „Оповідань Гофмана" компанією „Стоні Гиллс Плеєрс".

Рідко трапляється, щоб одна людина виступала в одній театральній виставі у трьох різних ролях, а ще рідше, щоб ще і співала. Але таке рідке щастя припало молодій українській співачці Марійці Волянській. Маючи добре сопрано, вона не тільки отримала ролю Стелли в опері „Оповідання Гофмана" Жака Оффенбаха – але ще й відспівала успішно й дотепно ролю Олімпії. Третя роля, яка припала нашій співачці – підсилення сопрано у хорових сценах. Все це свідчить, що М. Волянська має всі можливості дальших успіхів на американській сцені.

„Стоні Гиллс Плеєрс", яка поставила оперу Гоффмана, мала, але амбітна оперова компанія в штаті Нью-Джерзі, яка дає вистави в місцевості Саммит з великим успіхом. Саме там починає свою оперну кар'єру молода співачка М. Волянська, писала американська критика. Вона перевищила як грою, так і співом та сценічним виглядом інших співачок, які ділили з нею ролю Олімпії, своїм сріблистим кольоритним голосом та переконливою грою ляльки. Її успіхові посприяв також чарівний вигляд, вміла характеризація і вміння танцювати. Вона ж бо змалку навчалася танцю у балетній школі Роми Прийми-Богачевської, а відтак була членом танцювального ансамблю „Сизокрилі". Співочі здібности здобула і вишколила як солістка вокального ансамблю „Промінь" під керівництвом Богданни Волянської. Цікавим і незвичайним додатком до її успіху в названій вище опері було те, що ролю її коханця у другій дії опери грав її справжній чоловік д-р Лев Волянський, що також визначається добрим голосом і є членом співочого ансамблю „Промінь".

О.К.

"Свобода" змінила адресу електронної пошти.
Нова адреса: svoboda@worldnet.att.net

Пісні Б. Весоловського співатимуть в Україні

Композитора Богдана Весоловського, що довгі роки жив та творив у Монтреалі, де і помер, донедавна в Україні зовсім не знали. Однак, завдяки Ярославі Плав'юк, членові жіночого товариства імені Ольги Басараб у Канаді, а також Товариства імені Олени Теліги, цього року передано в Україну творчу спадщину композитора. Акт передання документів підписали директор Державного кінофотофонду України Ніна Сланчак та директор Архіву літератури і мистецтва України Микола Крячко.

Таким чином з 1999 року Україна має 130 пісень і музичних творів Богдана Весоловського, записаних на авдіокасетах, велику кількість нот і щоденник музиканта, який був широковідомий в канадській українській громаді. Хто з українців, що поселилися в Північній Америці після Другої світової війни не знає його пісень „Подаруй мені ніч" чи „Лети, тужлива пісне"? Музичний доробок Б. Весоловського в Україні був прийнятий з особливою радістю та пошаною.

З цього приводу в музеї імені Тараса Шевченка відбулося свято. Про творчість композитора розповіла народна артистка України Наталя Свириденко, а Ірина Зябченко співала його пісні. Теплими словами привітала повернення творів Б. Весоловського в Україну завідуюча музеєм Т. Шевченка, правнучка Кобзаря Наталя Лисенко.

За **„Словом Просвіти"**

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

повідомляє, що

РІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ УЗХ

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ

відбудеться в днях 4 – 6 вересня 1999 р.,
на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па.

У ПРОГРАМІ:

Відзначення 60-ліття Карпатської України.
Діяльність УЗХ у зв'язку із Карпатською Україною.

Запрошуємо до участи відділи, делегатури та все членство.

У справі приміщення звертатися до адміністрації оселі:
UKRAINIAN HOMESTEAD
1230 Beaver Run Drive, Lehighton, PA., 18236
Tel.: 1-610-377-4621

НОВІ ВИДАННЯ

Творець нової ланки в історичній науці

Любомир Винар, „Грушевськознавство: генеза й історичний розвиток". Серія „Грушевськіяна", том 5, ред. Ігор Гирич. Вид. ім. Олени Теліги. Київ, 1998. 215 стор., іл.

Книга „Грушевськознавство: генеза й історичний розвиток" є найновішою в серії „Грушевськіяна". Статті і матеріяли, що увійшли до цієї книги, розкривають історичний розвиток і сучасний стан грушевськознавства, його структуру, методологію, зміст, бібліографію, джерельні основи та сучасні завдання.

У 1966 році з ініціятиви Л. Винара відзначено 100-ліття з дня народження М. Грушевського, й усі матеріяли, присвячені видатному вченому, з'явилися на сторінках „Українського історика". Так народилося грушевськознавство – нова ланка історичної науки. Згодом, з'ясовуючи найголовніші теоретичні питання і проблеми цієї ланки, Л. Винар своїм почином заклав міцні основи під грушевськознавство.

Щоб знайти відповідне місце школі М. Грушевського у модерній українській історіографії, Л. Винар спочатку з'ясував саме поняття „історична школа" і як його застосовувати до істориків, що були пов'язані своєю науковою творчістю із М. Грушевським.

У середині 60-их років Л. Винар став досліджувати увесь громадсько-політичний шлях видатного історика. У висліді праці склали велику монографію про М. Грушевського. Першою розвідкою були „Ранні праці М. Грушевського і Київська історична школа В. Антоновича". Тут була зроблена спроба визначити, що було спільне й відмінне у методології й історіографії Антоновича і Грушевського. Згодом появилася праця Винара „Михайло Грушевський в боротьбі за український університет". Наприкінці 60-их років Л. Винар публікує спочатку в органі УІТ, а згодом, у 1970 році, видає окремою книжкою працю „М. Грушевський і НТШ".

Значне місце в грушевськознавчій творчості Л. Винара має історична бібліографія. Перший список публікацій і праць про М. Грушевського був надрукований в 1960 році в „Українському історику" й доповнений у 1984 році. Згодом він появився окремою книжкою, а далі, разом із фототипічно надрукованими списками самого М. Грушевського 1906 і 1928 років, склав окремий бібліографічний том.

Докладно й прискіпливо вивчав Л. Винар також спірні питання і окремі проблеми з громадсько-політичної діяльности М. Грушевського. Наприклад, чому він повернувся на Велику Україну з вибухом світової війни в 1914 році? Любомир Винар позитивно оцінив рішення М. Грушевського, вважаючи, що „доля соборної України вирішувалася на схід від Збруча".

Не обминув Л. Винар і концепції М. Грушевського про 800-річчя традиції розвитку української науки. Цій справі він присвятив дві публікації, в яких розкрив філософське бачення М. Грушевського та погляди вченого на розвиток українського духовного життя, що концентрувалося в Києві у трьох головних добах національної історії: княжій, козацькій і модерній.

Окрему увагу присвятив автор М. Грушевському – будівничому Української Академії Наук, незважаючи на те, що вона була створена в 1918 році, за часів гетьмана Скоропадського, без безпосередньої участи Грушевського.

Любомир Винар докладно вивчив листування М. Грушевського, щоб правильно зрозуміти його взаємини з іншими чільними особами українського відродження. Він організував при Українському Історичному Товаристві серійне видання „Епістолярні джерела грушевськознавства". У цій серії появився наприкінці 1997 року перший том листування М. Грушевського.

Як бачимо, Л. Винар зробив дуже багато, щоб увести до наукового арсеналу ланку „грушевськознавства", яка об'єднуватиме науковців різних фахів: істориків, археографів, архівістів, соціологів, філологів, філософів, політологів, літературознавців з метою всестороннього дослідження наукової і політичної діяльности М. Грушевського. Л. Винар зформував і визначив предмет дослідів, методи й завдання грушевськознавства та підбив підсумки зробленого, накресливши завдання на майбутнє.Завдяки праці Л. Винара кількість сучасних грушевськознавців на Україні збільшилася у кілька разів. Поширюється в Україні й Українське Історичне Товариство. Там уже існує п'ять осередків.

Попереду – публікація серійного видання „Михайло Грушевський: статті і матеріяли", продовження видання епістолярної серії, енциклопедичний довідник „Михайло Грушевський". „Праці Любомира Винара, – слушно стверджує редактор цього видання, – вже стали клясикою грушевськознавства, без них неможливе жодне історіографічне дослідження про Великого Українця" (стор. 126).

Немає, отже, сумніву, що ті, на кого розрахована книга „Грушевськознавство: генеза й історичний розвиток" Любомира Винара, одностайно висловляться за перевидання її більшим тиражем і обсягом.

Володимир Жила

Музичні монографії з України

Мирослав Антонович, „Станислав Людкевич: композитор, музиколог", Львів, Львівське відділення Спілки композиторів України, 1999, 60 с.

Ця невеличка монографія про славетного українського композитора С. Людкевича належить перу відомого українського диригента і музикознавця проф. Мирослава Антоновича (1917) і вперше з'явилася друком у журналі „Дзвони", ч. 115 (Рим, 1980) та окремим виданням того ж року. Дослідження написане живою, образною мовою та змальовує яскравий творчий портрет композитора, доповнений власними спостереженнями і враженнями під час особистих зустрічей.Передрук здійснено із збереженням особливостей авторської мови. Видання присвячене 120-ій річниці від дня народження С. Людкевича.

* * *

Марія Загайкевич „Михайло Вербицький. Сторінки життя і творчости", Львів, видавництво „Місіонер", 1998, 148 с., з нотами, ілюстрації, нотографія, анотація про автора книжки.

Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України продовжує видавати серію „Історія української музики: Дослідження. Джерела", редакція і підготовка до друку Ю. Ясіновського. Черговим, п'ятим, випуском є дослідження професора Марії Загайкевич про автора українського національного гимну, композитора о. Михайла Вербицького (1815-1870). Дослідження вперше повністю охоплює творчість композитора, розкриває його діяльність в широкому культурному контексті Галичини першої половини і середини XIX ст. Книжка доповнена нотографічним покажчиком творів М. Вербицького, укладеним Уляною Петрусь.

* * *

Наталія Кашкадамова „Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (клавікорд, клавесин, фортепіяно)", Тернопіль: СМП „Астон", 1998, 300 с.

Підручник, присвячений вивченню історичного розвитку європейського фортепіяну, виходить українською мовою вперше. Студія доходить до доби Бетговена і паралельно розглядає розвиток цього інструменту в Україні. Посібник ілюстрований, включає нотні приклади, термінологічний словник, бібліографію. Монографія затверджена Вченою радою Вищого державного музичного інституту ім. М. Лисенка у Львові. Авторка, колишня студентка В. Барвінського, музикознавець і рецензент, професор спеціяльного фортепіяну у Вищому ДМІнституті ім. Лисенка.

Роман Савицький

Від редакції: Додаткові інформації зацікавлений читач може одержати від музикознавця Р. Савицького, мол., у якого є повний список сучасних видань музичного Львова. Адреса: **Roman Sawycky, P.O.Box 375, Cranford, New Jersey, 07016, U.S.A.**

КОЛОНКА ПОЕЗІЇ

З нових віршів про Україну

Анатолій Камінчук

Село

Зліта листок і падає на воду,
Вже, мабуть, час скородити ріллю.
Село, село, люблю твою свободу,
Але твойого рабства не люблю.

Який тут рай? Ну, схаменіться, годі,
Тюрма без дроту.
Пастка для хвороб.
У кожній хаті – п'яниця чи злодій,
А я ж співав осанну – хлібороб!

Село моє! До тебе знову лину,
Я ж тут не був
якийсь це день чи вік...
Тут мати моя бідна гнула спину,
А я, співець, таки з колгоспу втік.

Стою. До хати плечі притуляю.
Глузує шпак із мене на вербі.
Ну, що надбав і що достоту маю?
Хіба що дулю з маком, далебі.

Я вмію все: і сіяти й орати,
Леліяти галузку і зело...
Сюди приїду, мамо, помирати,
Прийми мене, приблудного, село!

Іван Іов

Мова – молитва

Лагідна мова господи-світлиці
І на край світа відшукує нас.
Прагнемо словом
джерельно світиться:
Боже, у слові радіє весна!

Вишивок мова – мелодії буквиць,
Мамо-абетко, палітро-квітник!
І замовляння у вузликах вулиць.
І переходить марнота на крик.

Повінь любові і повені крові –
Речення речників – вічності знак.
Тільки на сонячно-росяній мові
Світові й всесвіту є що сказать.

Щирі, врожайні перешепти жита –
Не гельготіння, не гик і киргик.
Зоряна мова – слова-ворожбити,
Чому ж довкола –
скигління і крик?

Гзизиться басом вгодована свита,
Руки з провалль у людей,
мов корчі.
Мова ж бо наша –
до Бога молитва...
... Вслухайтесь
у журавлині ключі.

Віталій Старченко

Вмерли пороги...

Вмерли пороги –
наші священні корови,
різьблені Богом
череди сірих телиць...
Що там пороги –
наші козацькі корогви
Гниють ув музеях
владних північних столиць.
Що там корогви, –
мов потопельника душі
знепритомніло пливуть
у німе забуття,
де ані неба, ні дна,
ні води, ані суші,
де ані сина, мі матері, ані отця,
де не омиє і праведна кров каяття
наші пороги – закам'янілі серця.

Легендарна Соломія

Я певний, що для жодного з читачів „Свободи" не здадуться перебільшенням ці мої слова: народна пісня є головним бастіоном нашої національної культури. Вона нам потрібна так само, як хліб насущний. Мабуть, для того й народжуються в нації великі таланти, щоб чарівна українська пісня злетіла понад кордонами.

Одним з таких талантів була безсмертна Соломія Крушельницька. Про неї італійський поет Кардучі сказав: „Чудова троянда, що співає, наче соловейко". На всі часи залишила вона по собі мистецьку луну, легенду. І справа тут не лише в красі і силі її незрівнянного сопрано, але також у тому, що співачка глибоко усвідомлювала значення народної пісні як непереможного засобу національного самозбереження – навіть у найжорстокіші часи поневолення нашого народу.

Народилася Соломія 23 вересня 1873 року в селі Білявинцях на Бучаччині. Вся родина її була музично і вокально обдарована. Батько Арсеній, священик, вирізнявся не лише своїм чудовим голосом на Богослужбах, але нерідко просто на своєму подвір'ї співав народної, от хоч би „Подай, дівчино, ручку на прощання". Казав, що не уявляє собі життя без пісень. Про це мало згадувала Соломія. Її близька родичка проф. Ярослава Поповська розповідала, що Соломія любила співати з батьком і навіть сама укладала мелодії і добирала до них відповідні слова. За переказами, Соломія була правдивою красунею, ходила змалечку в українській народній одежі, носила густу довгу косу. Вже на 10-му році життя Соломія вміла досконало читати найскладніші фортепіянні партитури, а 11-річною виступала на концертах. Відтак училася у Львівській консерваторії, яку успішно закінчила в 1893 році. Батько Соломії переїхав до села Біла на Тернопільщині, і тут, у парафіяльному домі, провела вона свої юні дівочі роки. Велике бажання поглиблювати свою освіту веде Соломію до Італії. Три роки вивчає в Міляно оперний спів у проф. Креслі. Після цих студій їде до Австрії, продовжує навчання і водночас виступає в операх. Коли повернулася до Львова, театр запропонував їй головні ролі в операх „Аїда", „Фавст", „Масковий баль" та інші, де її партнером був відомий тенор Ол. Мишуґа.

Яскравим сяйвом зійшла вона на обрії оперно-драматичного мистецтва, зачарувавши таких велетнів як І. Франко, Леся Українка, Василь Стефаник. Не було жодних роковин у Львові чи Перемишлі, щоб Соломія в них не була головною постаттю в програмі. Вона знаходить час для читання художньої літератури, багато творів

Шевченка знала напам'ять. Взагалі у неї була феноменальна пам'ять: за короткий час бездоганно вивчила італійську, французьку, еспанську, німецьку, англійську мови, не кажучи про польську, чеську та російську. Соломія передплачувала багато українських і чужомовних часописів, щедро жертвувала на різні громадські цілі, а на її світогляд мали вирішальний вплив діячі українського відродження, які чекали від її таланту активного служіння загальноукраїнській справі. „Для Вашої кар'єри і для кар'єри української музики з Вами, як і для тої спеціяльної справи, котрій Ви можете і мусите служити в дальшій лінії, – для того Вам найперше треба піти в Київ і добре пройти Лисенківську школу української музики. Ви мусите вславити українську музику і український народ в широкому світі", – писав у листі до співачки Михайло Павлик.

Однак російсько-царські чиновники, вороги українського народу, чинили все, щоб Соломія не дісталася до Києва. Їй вдалося в 1897 році виступити в Одесі з концертом, але не в Києві. В Одесі вона познайомилася з активними діячами української культури М. Кропивницьким, М. Чернявським та іншими. Коло друзів С. Крушельницької було велике. Вона листувалася з В. Стефаником, Д. Січинським, перебувала у тісних контактах з Ф. Колессою, В. Гнатюком, Н. Кобринською, О. Нижанківським, І. Трушем, О. Кобилянською і багатьма іншими.

Після Одеси Соломія виступає в Парижі, Римі та інших італійських містах з такими великими оперними співаками, як Енріко Карузо, Маттія Баттістіні, Тіто Руффо, Федір Шаляпін. Живучи в Італії, виступає також в Єгипті, Альжирі, США, Канаді. Вона одружилася в Італії а адвокатом Річчіоні, після його смерти повертається до Львова, часто відвідує різні міста Галичини, зокрема улюблений Перемишль, де жила її тітка. Одержала звання професора і займалася педагогічною працею. Відійшла в могилу на 80 році свого великого життя – 6 листопада 1952 року, і похована у Львові. Але слава її залишилася живою. Її іменем названо Тернопільке музичне училище, спеціяльний музичний інтернат у Львові, вулиці в різних містах України тощо.

Київська „Літературна Україна" 7 лютого 1963 року надрукувала статтю Ростислава Пилипчука „Співає Соломія Крушельницька". Автор розповів, що на святкування її було позичено в Польщі грамплатівку із записом арії Гальки з однойменної опери Монюшка. Виявляється, Совєтська Україна не мала власних записів. На американському континенті голос Соломії зберігся на численних платівках. Тоді ж, з нагоди 90-річчя від дня народження Соломії Крушельницької, тернопільська обласна газета „Вільне життя" помістила чимало цікавих матеріялів про співачку, зокрема спогад Тараса Франка, сина нашого великого поета. Ось що він писав: „Пам'ятаю, як я був ще малим хлопцем, вона відвідувала моїх батьків, коли ми жили на вул. Крижовій, 12, у Львові (до 1902 р.), а потім у власному будинку на Понінського, 4. Скільки б не приїжджала з візитою, завжди була одягнена в довгу темну сукню. Виглядала в ній надзвичайно елегантно, просто захоплююче. **В цій зовнішній красі була ще величезна душевна краса.** Батько високо її цінував, любив слухати, коли вона співала під акомпаньямент моєї мами. Пам'ятаю, як вона співала пісню „Не забудь юних днів", перед нашою хатою зібралася велика юрба народу і у захваті слухала чудового співу".

Обдарована незрівнянною красою голосу і великим талантом, Соломія вміла передавати вселюдські теми правди, добра і справедливости у боротьбі із злом і темрявою, розкриваючи великі людські почуття. Створені нею образи Аїди, Селіки, Дездемони, Кармен, Сантуцци, Ізольди, Ельзи, Брунгільди, Федри, Соломії, Чіо-Чіо- та багато інших назавжди увійшли в скарбницю світового оперного мистецтва.

В усьому світі її вітали як велику артистку і представника України. Коли вона у 1928 році приїхала в США і Канаду з концертом, про неї захоплено писали всі газети і журнали. Музичний критик Дж. Г. Дюваль у великій статті в журналі „Америка" (Філядельфія) писав, що „з мистецтвом Крушельницької можна порівняти мистецтво тільки найвизначніших у світі виконавців". Двадцять років тому київське видавництво „Музична Україна" видало у двох томах „Спогади, матеріали, листування" Соломії Крушельницької. Зі спогадів її сучасників постає образ великої людини, палкої патріотки України.

Ярослав Стех

ІСТОРІЯ В ХУДОЖНЬОМУ СЛОВІ

Від Адріятики до Дніпра

Доля Хорватії багато в чому схожа з долею України. І її історію, як і нашу, не можна, як висловився Винниченко, читати без брому. Впродовж багатьох століть – знесилююча боротьба за виживання, за визволення з-під гніту різних завойовників, боротьба за свою мову, культуру. Їхніх, як і наших, предків продавали в Кафі, приковували до весел на чужих імперських галерах. Прикутою до весел на чужих імперських галерах була і значна частина інтелектуальної еліти, що знекровлювало націю, сприяло деградації національної свідомости. Та всі історичні катаклізми, що спустошували наші міста і села, багатовікове рабство, постійні пограбування і війни не зломили гордого національного духу, який „знову оживає і сміється знову" (Т. Шевченко). І підтвердження цього – незалежна Хорватія, зокрема сучасна її поезія.

І стає прикро, що ми так мало знаємо одне одного, що наші культурні зв'язки ще на досить початковому рівні. Сьогодні мало хто з українців знає, що стежками, якими ходив, з милости російського самодержця, видатний хорватський письменник і політичний діяч Юрій Крижанич в Тобольську, ходив уже в інший час Павло Грабовський; що в знаменитій битві під Хотином (1621) разом із козацьким сорокатисячним військом під проводом Сагайдачного мужньо билися проти турків і хорвати. І ця битва стала поштовхом до написання Мрнавичем першої хорватської драми „Османщина". Після поразки під Хотином Султан Осман II гине від рук своїх яничарів, розвінчується міт про непереможність турків, набирає сили слов'янство. І саме це стало темою поеми „Осман", яку написав талановитий поет Гундулич.

Ця поема, на жаль, невідома українським читачам, вражає багатством мови, віртуозністю, емоційною чистотою ліричних пасажів, образністю епічного стилю, метафоричністю. З великою повагою і захопленням в своїй поемі Гундулич оспівує козаків та їхнього ватажка:

П'ятдесят їх тисяч. Славні
В кунтушах стоять, як хмара,
Всі добірні і незламні,
Як гроза, як Божа кара.
Сагайдачний перед ними,
Весь вогонь, в чеканні бою.
В шапці з перами в'юнкими,
Вогняну стискає зброю...

Особливо цікаве літературними зв'язками між нашими народами XIX століття. З братньою зацікавленістю придивляються хорватські літературні діячі до своєї прабатьківщини. Це період хорватського національного відродження. Один із найяскравіших її представників – Станко Враз (1810-1851). Його блискуча збірка „Рум'яні яблука" (1840) стала неперехідним явищем у хорватській поезії. Поет засновує журнал „Коло", започатковує літературну критику, листується з багатьма діячами слов'янських літератур, зокрема з нашим О. Бодянським, який надсилає йому поеми Т. Шевченка „Гамалія" і „Тризна". Дещо пізніше з'являються і перші переклади Кобзаревих поезій, здійснених Велько Рабачевичем (А. Шеноа) (1838-1881). Поет, прозаїк, критик, публіцист, перекладач, редактор, він був центральною фігурою літературного розвитку 60-70-их років. В журналі „Вінець" за 1871 рік публікуються ним переклади „Розрита могила", „Нащо мені женитися". Згодом, коли Рабачевич стає редактором цього журналу, він друкує у ньому численні матеріяли про українську літературу. Естафету підхопили Ф. Рачкі, А. Харамбашич. В перекладах останнього вийшла перша збірка Т. Шевченка хорватською мовою „Поеми" (1885) у Загребі. Хорватські читачі отримали змогу ознайомитися з „Причинною", „Тополею", „Гайдамаками", „Неофітами". З'являються прихильні рецензії в журналі „Вінець" та в газеті „Огляд". Велику статтю про визначного поета України пише С. Кранчевич.

На жаль, українці не могли відповісти своїм братам такою ж конкретною взаємністю. Українська література існувала напівлегально, а відомим Валуєвським циркуляром було заборонено навіть мову. Звичайно, в Україні, цікавилися літературою Хорватії, особливо Михайло Драгоманов, Леся Українка, Іван Франко... Були і спроби перекладів, але можливість широко ознайомити українського читача з кращими здобутками своїх сусідів обмежувалася колоніяльним станом нашої культури, знекровленої шовіністичною політикою Росії. У Хорватії були добре ознайомлені з українськими проблемами, співчували нам і підтримували нас. Крім поезій Шевченка, друкувалися переклади оповідань Марка Вовчка, які високо оцінила критика. „Марко Вовчок змальовує важке народне життя і любить свій народ любов'ю палкого сучасного демократизму..." (журнал „Вінець"). І не можу втриматися, щоб не процитувати ще однієї думки, висловленої в журналі „Вінець" про значення українського елементу в літературі за межами України: „Якщо є щось оригінальне слов'янське в літературах, вище якого не знайти в літературах інших, і що так самостійно розквітло під слов'янським сонцем, так це українська народна повість..." Так писали про українську літературу в Хорватії саме тоді, коли в Росії народжувався сумнозвісний афоризм, що української мови не було, немає і бути не може. Я навів тільки деякі моменти з багатовікової історії хорватсько-українських стосунків. Хорватські політики та діячі культури завжди уважно стежили за подіями в Україні. Нинішній президент Хорватії Франя Туджман у своїй праці про національне питання в Европі, перебуваючи під домашнім арештом, в 70-их роках писав і про І. Дзюбу та його дослідження „Інтернаціоналізм чи русифікація?", про переслідування інтелігенції в Україні, про пожежу в бібліотеці Видубицького монастиря...

Хочеться сподіватися, що не всихатиме наше спільне коріння, заленітиме дерево нашої дружби, особливо тепер, коли наші держави виборюли незалежність. І запорукою того є антологія хорватської воєнної лірики, укладена Іво Санадером та Анте Смачачем і видрукувана у видавництві „Молодь" 1996 року. З великим успіхом презентація її відбулася в Києві та Донецькому. А видавничий центр „Просвіта" подарував українським аматорам поезії збірку віршів одного з визначних сучасних поетів Хорватії, Анджелка Вулетича, в перекладах Любові Голоти та автора цього допису. Все частіше Україну відвідують хорватські письменники, в чиїх творах виразно звучить тема України. Цього року відомий у Хорватії поет Милорад Стоєвич видрукував збірку поезії „Київські листки". Минулого року в Загребі відбулася презентація книги „Хорватія – Україна". Це солідна, гарно оформлена двомовна збірка, яка містить у собі не лише інформацію про культурні зв'язки від Адріятики до Дніпра. В ній представлено і нашу сучасну літературу в перекладі на хорватську.

Дуже багато в поновленні та зміцненні наших культурних зв'язків робить сьогодні Джуро Відмарович, що виконує обов'язки амбасадора Хорватії в Україні. Його працю на цій ниві важко переоцінити. Він докладає чимало зусиль, щоб кращі здобутки хорватської літератури стали відомими українським читачам, а також багато перекладає українських авторів на мову свого народу. В його доробку - переклади творів І. Драча, Д. Павличка, О. Гончара, „Ментальність орди" Є. Гуцала, „Кавказ" І. Дзюби... Варто додати, що Д. Відмарович добре обізнаний з нашою архітектурою, із сучасним образотворчим мистецтвом, підтримує дружні стосунки з багатьма митцями. Незадовго до смерти Данила Нарбута відвідав його в Черкасах, фотографувався з ним у його майстерні. Це останні світлини з образом живого Данила Георгієвича. Під свіжим враженням із цієї зустрічі Д. Відмарович написав сонет про видатного майстра, якого не зломили ні табори, ні замовчування його творчости за часів тоталітарного режиму, а згодом на його смерть відгукнувся теплим спогадом. Джуро Відмарович цікавиться нашим мистецтвом і нашою історією. Його можна зустріти і на прем'єрі вистави, і в художньому салоні, і в книжковій крамниці. Це людина, яка переймається нашими болями, нашими тривогами, нашою радістю. Про це, зокрема, свідчать його поезії. Деякі з них пропоную читачам у своєму перекладі.

Леонід Талалай,
Київ

Джуро Відмарович

Істина і поет

Івановi Драчеві

Істину чути сьогодні треба,
Не відвертати від неї очі.
Тривожно звертаюсь до себе, до тебе:
Чи смієш? Чи хочеш?

Почуй мене, друже, почуй мене, брате,
Народ мій любов'ю і волею диха.
Не ми до чужої ввірвалися хати,
На полі чужому насіяли лиха.

Ще свіжі могили. І вдови невтішні.
Але до життя повертаємось знову,
І юні хорвати вже пишуть вірші,
Які від любові, лише від любові.

І вправні, і горді, неначе тополі
Із незабутніх поезій Поета,
Усі матері наші Бога молять,
Щоб жахи минулого канули в Лету.

Подібні в нас, друже, тривоги і муки,
І певне, якщо не з'єднаємо руки,
Не будемо разом, між рівними рівні,
То вийдуть зловісні з минулого тіні.
Адже нам плететься мотузка понині.

Київ, 20 липня 1995 р.

Княгині Ользі

Молися Всевишньому, Ольго-княгине,
Молись за державу, за рідний народ,
Щоб він не зламався під тиском негод,
І вистояв гідно в непевну годину

Молися, княгине, володарко, мати,
За волю, яку він почав здобувати.

Хоч я іноземець, та я не чужий,
І теж переймаюсь любов'ю до краю,
Що став і для мене такий дорогий,
Як той, що з дитинства своїм називаю.

Київ, 7 червня 1996 р.

В УКРАЇНІ

„Динамо”, Київ зробило перший крок

«Ольборг» (Данія) – «Динамо» (Україна) 1:2

Минулої середи київські динамівці зробили перший крок до участи в Лізі чемпіонів сезону 1999-2000 років. У черговий раз суперником наших земляків став данський клуб. Раніше, також на попередньому етапі, «Динамо» перемагало «Сількеборг», «Брондбю» й «Ольборг». От і цього разу чемпіон Данії останнього сезону «Ольборг» приймав чемпіона України.

Можливо, у данської команди виробився «український синдром» і вона явно побоювалася своїх суперників. У першій половині гри господарі не встигали за пересуванням гостей.

Гроза над воротами «Ольборга» назрівала, але навряд чи можна назвати гол, який провів Сергій Ребров на 18-й хвилині, результатом спільних дій. Він буквально протаранив оборону суперника і замашним ударом увігнав м'яч у сітку з гострого кута. Данці миттєво спробували зрівняти рахунок, але 2-хвилинний штурм воріт гостей успіху не приніс.

Команда Лобановського продовжувала контролювати м'яч, але дедалі рідше переходила на чужу половину поля. Наприкінці першої половини ди-

Артем Якшин випередив свого суперника.

намівці зуміли збільшити свою перевагу.

Після точного „пасу” Артема Яшкіна новачок команди Максим Шацьких легким дотиком ноги переправив м'яч у ворота.

В другій половині гри данці спробували відігратися. Гол, забитий на самому початку господарями, надихнув їх на активніші дії. Наприкінці гри вони навіть спробували зрівняти рахунок. Але відчайдушний штурм воріт Шовковського залишився безрезультатним – 2:1 на користь гостей.

Здавалося б, перемога в гостях – гарантія успіху. Але обережні тренери «Динамо» ризикнули припустити, що доля путівки в Лігу вирішиться через два тижні у Києві. Поживемо — побачимо.

Наступна гра цих команд відбудеться 24 серпня в Києві.

Кирило Стадниченко, «День»

Чемпіонат України з футболу

Тривають ігри чемпіонату професійної футбольної ліги України, в яких беруть участь 16 клюбів. Досі відбулося 4 кола змагань, в яких добрих результатів досягли клюби, які в минулих роках займали місця „середнячків”. Так, „Кривбас” з Кривого Рогу разом з київським „Динамо” посідає позицію лідера. Другим несподіваним лідером виявився харківський „Металіст”.

Виборюють перемоги маріупольський „Металюрг”, полтавська „Ворскла”, київський ЦСКА, запорізький „Металюрг”, симферопольська „Таврія” і львівські „Карпати”, які займають в табелі ігор 5–10 місця. Слабше сподівань виступають тернопільська „Нива” і донецький „Металюрг”. Команди „Прикарпаття” з Івано-Франківського і одеський „Чорноморець” досі здобули по три точки і займають 13–14 місця. В кінці табелі ігор опинилися „Зірка”, Кіровоград, та дніпропетровське „Дніпро”.

О.Т.

Кінь „Шаблон” для всіх – еталон

Ми, напевно, вже й забули, коли радували успіхами на міжнародній арені українські кінники. Тому звістка, що на черговому етапі розіграшу Чаші світу з подолання перешкод, який пройшов у Мінську, — батько та син Володимир і Андрій Вощакіни, котрі представляли Олександрійський кінний завод, виступили успішно, дуже навіть втішила.

Провідний фахівець Державного комітету кінного спорту України Анатолій Шейко розповів:

– Старший з Вощакіних на коні „Шаблоні” з дев'яти маршрутів на двох був першим і раз — другим. До речі, ще один спортсмен з Білорусі — Костянтин Бабуш виграв одне «золото» на коні, вирощеному в Україні. Отже, генофонд у нас, як бачите, непоганий.

Непогано проявив себе на цих змаганнях і молодший з Вощакіних, для якого вони були важливі в пляні набуття досвіду, адже змагатися довелося з кращими наїзниками з Росії, Молдови, Естонії та ще декількох держав. Тож подолав він свою першу «перешкоду» досить упевнено.

Олександр Гончарук, «День»
Фото **Володимира Раснера**

Календарець тенісових змагань -1999

4–6 вересня	– Першості УСЦАК, Союзівка
18–19 вересня	– КЛК, Союзівка
2–3 жовтня	– „Тризубівка”

Олімпійські надії в художній гімнастиці

Ірина Кобець і Олеся Ткаченко – вихованки заслуженої тренерки України – Люби Серебрянської.

Ірина Кобець – майстер спорту міжнародної кляси, переможниця багатьох міжнародних турнірів. В чемпіонаті Европи 1994 року зайняла четверте місце серед юначок в групових вправах. В 1999 році в турнірі майстрів за Чашу Европи здобула срібну медалю.

Олеся Ткаченко – майстер спорту, була учасницею клюбового турніру світу в Японії (1997 р.), на якому здобула срібну медалю. Таку ж нагороду здобула в турнірі майстрів за Чашу Европи в 1999 році. У вересні ц.р. відбудеться чемпіонат світу, на якому рівночасно будуть розіграні олімпійські ліцензії, тобто право виступу на Олімпіяді в Сіднеї у 2000 році. Обидві гімнастки мають можливість бути учасницями Олімпіяди поряд з лідером української художньої гімнастики Оленою Вітриченко. Аби тільки не сталося якихось неприємностей у художній гімнастиці України, де вже кілька років триває „холодна війна“ між Л. Турищевою, президенткою Української федерації гімнастики, і А. Дерюгіною – президенткою Федерації гімнастики України. Цей конфлікт поширився на тренерів (Вітриченко-Серебрянська) і завдає шкоди українській художній гімнастиці.

О. Т.

Велопробіг „Від столиці до столиці”

Велопробіг „Від столиці до станції”, організований Всеукраїнським об'єднанням „Відкрита політика”, тривав із 3 по 14 серпня за маршрутом Київ–Козелець–Ніжин–Батурин–Конотоп–Ромни–Лубни–Кременчук–Чигирин–Черкаси–Канів–Трахтемирів–Переяслав–Бориспіль–Київ. Його маршрута поєднала колишні гетьманські столиці України.

(УНІАН)

В ДІЯСПОРІ

Змагання УСЦАК на першість з тенісу і плавання

Згідно з традиційним календарем, змагання на першість УСЦАК з тенісу і плавання, присвячені 75-річчю УСВТ „Чорноморська Січ”, відбудуться на Союзівці. Чемпіонат з тенісу триватиме 4, 5 і 6 вересня. Його проведе комітет під проводом ланкового УСЦАК з тенісу Юрія Савчака.

Провід УСЦАК закликає усі діючі українські спортивні осередки представити своїх спортсменів на ці ігри в різних юнацьких і старших вікових групах. В суботу, 4 вересня, в басейні Союзівки відбудуться плавацькі змагання, які готує ланкова УСЦАК з плавання Марійка Бокало.

На жаль, останнім часом не беруть участи в змаганнях УСЦАК представники СУМ, Пласту, які свого часу відігравали в них поважні ролі. Не бачимо на цих змаганнях теж плавців з ОДУМ і КЛК. Чи така постава спортивних ланок цих організацій приносить їм якусь користь, не говорячи вже про загальне добро цього спорту в українській діяспорі, особливо в Америці і Канаді?

Омелян Твардовський

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“ ЛИПЕНЬ 1999 р.

28.00 дол.	Михайлів Ярослав	Словн, Н.Й.
25,00	Слободян Пилип	Трой, Н.Й.
20.00	Бекерська Дарія	Таксідо-Парк, Н.Й.
	Яковенко Валентина	Апер Седл-Рівер, Н.Дж.
	Канівець Юрій	Савсінґтон, Конн.
	Коваль Бойд	Арлінґтон, Ва.
	Панчак Іван	Брайтон, Миш.
	Пласкон Юстин	Лінден. Н.Дж.
	Пушкар Володимир	Філядельфія, Па.
	Питель Петро	Твин-Лейкс, Виск.
	Сірик Іван	Чикаґо, Ілл.
	Ворох Степан	Вест-Орандж, Н.Дж.
18.00	Голуб В.	Стюарт, Фла.
15.00	Рабарські Василь і Розалія	Ютика, Н.Й.
13.00	Дрогомирецький Іван	Торонто, Онт., Канада
10.00	Бабій Стефанія	Норт-Порт, Фла.
	Балабан Ольга	Ворзінгтон, Ог.
	Біраковський Богдан	Коледж-Пойнт, Н.Й.
	Благітка Ірина	Денвілл Н.Дж.
	Бойчук Марія	Дрешер, Па.
	Харків Олександер	Філядельфія, Па.
	Хомяк Р.	Вашінґтон, ДС
	Хомин Михайло	Лігайтон, Па.
	Цісик Марія	Горшам, Па.
	Червоняк Марія	Джексон-Гайтс, Н.Й.
	Демчар Тед	Коговз, Н.Й.
	Фішер-Слиж Марія	Торонто, Онт., Канада
	Гайда Любомир	Рослиндейл, Масс.
	Гайдук Йосиф	Чикаґо, Ілл.
	Гайманович Ярослав	Монтреаль, Кве., Кан.
	Галич Віталій	Бенсон, Аріз.
	Гарас А.	Бетлегем, Па.
	Грицак Петро	Кренфорд, Н.Дж.
	Гринчишин Зенон	Вокер, Миш.
	Гудак Петро	Спрінґ-Веллі, Н.Й.
	Івашкевичі Іван і Ольга	Купер-Ситі, Фла.
	Івашко Володимир	Флашінґ, Н.Й.
	Яременко Ігор	Фаунтен-Веллі, Каліф.
	Холодій Юрій	Джерзі-Ситі, Н.Дж.
	Кобчак Станіслав	Чикаґо, Ілл.
	Корлатович Степан	Клівленд, Ог.
	Королишин Петро	Норт -Порт, Фла.
	Котляр Іван	Ірвінгтон, Н. Дж.
	Кулинич М.	Джексон-Гайтс, Н.Й.
	Курчак Микола	Іст-Медов, Н.Й.
	Кушнір Мирослав	Вайлдвуд-Крест, Н.Дж.
	Кихун Богдан	Парма, Ог.
	Логан Юрій	Литтл-Фоллс, Н. Дж.
	Луцька Оксана	Вудсайд, Н.Й.
	Мандзик Степан	Баффало, Н.Й.
	Мартиненко Михайло	Трентон, Н.Дж.
	Марушка Роман	Чикаґо, Ілл.
	Матичак Петро	Маямі-Біч, Фла.
	Моряк Андрій	Саєрвілл, Н.Дж.
	Недогода Марта	Ріґо-Парк, Н.Й.
	Никифорук Василь	Джексон-Гайтс, Н.Й.
	Остапчук Петро	Норт-Порт, Фла.
	Папіж Олена	Дітройт, Миш.
	Паранчак Олекса	Вілмінґтон, Дел.
	Пастушенко Татяна	Юніон, Н. Дж.
	Павлів Сергій	Лейквуд, Н.Дж.
	Перейма Ореста	Баффало, Н.Й.
	Пилат Іван	Керґонксон, Н.Й.
	Плись Ірина	Трентон, Н.Дж.
	Подоляк Євгенія	Філядельфія, Па.
	Полішук Володимир	Лейквуд, Н.Дж.
	Поліщук Петро	Чіктоваґа, Н.Й.
	Притоцька Іванна	Чикаґо, Ілл.
	Ріпецький М.	Чикаґо, Ілл.
	Самотулка Дарія	Сомервілл, Н.Дж.
	Савка Вілліям	Гетфілд, Па.
	Шмаутц Микола	Ґлендейл-Гайтс, Ілл.
	Синечко Лев	Чикаґо, Ілл.
	Сливка Андрій і Ліна	Тампа, Фла.
	Собко Йосиф	Нью-Гейвен, Конн.
	Солук Джоанна	Лос-Анджелес, Каліф.
	Сорочак Володимир	Чикаґо, Ілл.
	Стебельська Лідія	Йонкерс, Н.Й.
	Стецишин Володимир	Чикаґо, Ілл.
	Стефанишин Юрій	Ст. Луї, Мо.
	Тимчишин Тамара	Клірвотер, Фла.
	Ванкевич Дмитро	Клівленд, Ог.
	Вавжинєцкі Стефан	Етол, Масс.
	Волощук Петро	Дорчестер, Масс.
	Волошин Михайло	Парма, Ог.
	Юрченко Валентина	Йонкерс, Н.Й.
	Зубрицький Йосиф	Джерзі-Ситі, Н.Дж.
8.00	Червоняк Марія	Джексон-Гайтс, Н.Й.
	Кравчук Ярослава	Філядельфія, Па.
	Остапчук Петро	Норт-Порт, Фла.
6.00	Мамчур Віра	Вест-Гартфорд, Конн.
5.00	Андибур Михайло	Поттставн, Па.
	Бодо Галина	Юріка-Спрінгс, Аріз.
	Борачок Ярослава	Баффало, Н.Й.
	Букач Михайло	Філядельфія, Па.
	Гарайда Петро	Нью-Йорк, Н.Й.
	Олиник Михайло	Гатфілд, Па.
	Пірошенко Андрій	Віті, Віск.
	Садлик Михайло	Клифтон, Н.Дж.
	Серкез Стефан	Полк-Ситі, Фла.
	Тренза Михайло	Карлі-Плейс, Н.Й.
4.00	Гончак Іван	Йонкерс, Н.Й.
	Шевчук Богдан	Йонкерс, Н.Й.
3.00	Цегельський Юрій	Вірджінія-Біч, Ва.
	Гайда Любомир	Рослиндейл, Масс.
	Когут Пеґґі	Акрон, Ог.
	Кострицький Михайло	Філядельфія, Па.
	Коць М.	Лексінґтон, Н.Й.
	Шевців Василь	Гамонд, Інд.
Разом		**1,125 дол.**

Щиро дякуємо за фінансову підтримку найстаршої української газети.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ
Не забувайте вчасно відновлювати свою передплату. Пам'ятайте, "Свобода" – єдине джерело, яке поєднує Вас із українською діяспорою, з Україною та зі світом в цілому. Рекомендуйте "Свободу" своїм близьким і друзям.

ШАНОВНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ
Не забувайте вчасно відновлювати свою передплату. Пам'ятайте, "Свобода" – єдине джерело, яке поєднує Вас із українською діяспорою, з Україною та зі світом в цілому. Рекомендуйте "Свободу" своїм близьким і друзям.

Царівна і невільник

Історичне оповідання для молоді

Початки Київської держави сягають у давні віки поганської віри наших предків, задовго перед прийняттям християнської віри князем Володимиром Великим і хрищенням народу Києва у 988 році. Київська Русь захищала свої землі та боронила свій люд від суворих напасників і ніколи не привласнювала чужої землі. Народ Київської держави завжди був працьовитий і добре жив на своїй родючій землі. В ріках було багато риби, а в степах паслись табуни турів.

Для своїх поселень русичі вибирали місця, котрі захищали б народ від напасників. Ріка Славутич (так давніше називали Дніпро) та її високі береги боронили край від напасників. Київ тоді, як усі інші міста України-Руси, захищали високі земляні вали.

У XIII столітті зі сходу насувались татари. Вони, мов хмара, нападали на миролюбні, богомольні народи християнської віри, нещадно вбивали жінок і дітей, грабували, молодих заганяли у ясир (неволю), продавали в азійських містах.

Київ заселювався та поширювався поза свої оборонні межі. На Подолі під Києвом виростали малі поселення.

Молоде подружжя, Дам'ян і Одарка, оселилось на Подолі. Одарка, чорноброва красуня, з гнучким станом, ще як самітньою, бувало, проходилась вулицею, парубки тільки поглядали, любуючись дівочою красою. А розумна яка була! Мати гарно її научила, щоб вона старших поважала та немічними не гордувала, у церкву ходила, Бога прославляла. І люди, які на Подолі жили, горді були з Одарки, її привітної вдачі, приємної усмішки. Одарка — мов троянда у повному розквіті.

Полюбила Одарка Дам'яна Кирила, гарного хлопця, котрого ще з малої дівчини знала, ввесь час за ним поглядала. Тепер вони повінчані, важко працюють, обробляють малий клаптик землі біля хати з вишневим садочком. Працюють від раннього ранку до смеркання. А нащадків Бог їм не давав. Рік у рік діток чекали, а їх не було. У церкву ходили, Богові молились, щоб Всемогучий післав їм нащадків. З церкви приводили недужих людей, годували їх, поминаючи те, що й самі були небагаті. Хто у хату Кирилів заходив, ніколи не відходив голодним.

Немов грім з неба, на спокійні заселені узбіччя Києва напали татари, немов сарана. Вони не боялись Бога, вбивали усіх, не щадили нікого, грабили надбане миролюбним християнським народом. Безборонний люд розбігавсь у поля, степи, ліси.

Татари дарували життя тільки багатим, котрі могли відкупитись золотом або сріблом. Одарка сховалася в степу, у високій траві. Дам'яна татари зловили. Він не мав змоги викупитися. Його загнали у ясир, щоб продати на базарі одного з азійських міст. На базарі зібралось багато людей. От візир перського царя зауважив невільника, який стояв гордо вияструнчений, немов князь. Мусульманський візир купив Дам'яна для невільничої праці у своєму господарстві. Візир мав добре серце. Він був захоплений вдачею і поведінкою Дам'яна, і ставився до нього з ласкавістю і довір'ям. Невільник Дам'ян працював щиро, самовіддано. Серед мусульманського оточення Дам'ян, одначе, не зрікавсь християнської віри. Він прославляв Бога зі ще більшою святістю. Візир був вдоволений — Дам'ян добре виконував не лише важливу працю писаря, але й був своєму господареві мудрим дорадником. Візир не забороняв Дам'янові молитися та був захоплений, коли Дам'ян прославляв Бога чудовим голосом у піснях.

Дам'ян часто на самоті думав про Одарку. Нещасна жінка змушена була сама працювати на господарці, щоб себе прокормити. Дотепер вони ніколи не розлучались. Завжди Одарка полягала на його вправну допомогу у господарстві. Їй самій тепер важко без нього. Також тужив він за сусідами і знайомими з Подолу. Часто приходила думка про втечу. При його дверях стояв тільки один сторож, але втеча означала б смерть сторожа, а з цим Дам'ян не міг погодитися. Його сильна віра в Бога не дозволяла спасати себе, при цьому позбавляючи життя іншу людину. Після тих роздумувань Дам'ян здався на долю. Якщо судилося бути невільником до кінця свого життя — що ж, він готовий.

Тим часом цар Персії поборював своїх противників, котрі бунтували проти нього. Цар здушив цей спротив, але його противники сховалися в укріпленій фортеці. Розлючений цар тоді напав на фортецю, але його бунтівники відбивались успішно. Царська армія зазнавала важких втрат. Шість місяців цар з його армією наступав на противників, з незначними успіхами, одначе не зміг зломити бойовий дух оборонців фортеці.

Надходила зима, і цар занепокоювався, знаючи, які наслідки матиме мороз і сніг для його армії. Скликав раду і просив генералів, щоб знайшли якийсь вихід. Але рада виявилося безрадною. Цар зовсім був упав у розпач. Вірний цареві візир теж засумував. І це, ясна річ, запримітив Дам'ян: „Скажи мені, мій володарю, що тебе турбує? Ти був справедливий для мене. Дозволив прославляти мого Бога. Я радий віддячитись тобі за це, – сказав Дам'ян до візира. – Візьми мене до царя. Може, моя порада поможе йому".

Надія огорнула візира, і він мерщій удавсь до царя: „Мій царю, у мене є невільник, розумний і рішучий чоловік. Він хоче нам помогти". Цар погодився взяти Дам'яна на поле бою і розглянути обставини битви.

Дам'ян, прибувши на поле бою, ретельно дослідив добре стережені входи до ворожої фортеці, стіни котрої були високі і грубі. Оборонців фортеці було багато, і вони стерегли її день і ніч. Обійшовши довкола, Дам'ян знайшов давно завалений прохід під фортецю. Відгорнувши каміння, Дам'ян зрозумів, що хоч ледве-ледве, а все ж один чоловік міг просунутись. І він пішов перший, а йому услід — група вибраних хоробрих воїнів. Тихцем вони увійшли у фортецю. Ніхто їх не бачив і не почув. Оборонці були заскочені несподіванкою, і не змогли успішно боронитись. До ранку фортеця була здобута.

Цар, почувши це, не міг з дива вийти та почав прославляти Дам'яна. Прийняв його у воєнну раду, а в нагороду — дозволив Дам'янові одружитися з царівною. Молода царівна, захоплена хоробрістю Дам'яна, завважила сум на його обличчі. Вона підійшла тихцем і просила вияснення. Дам'ян відкрив своє серце перед царівною. Він сказав, що не може взяти її за дружину, бо вже одружений. Вродливе лице царівни поблідло, немов білий квіт лілеї. У Персії не один славний юнак просив її руки, вона, одначе, відмовляла.

„Невже ж я не знайшла місця у твоєму серці?" – запитала царівна.

„Прекрасна царівно, ти мов найгарніша квітка серед чарівних жінок, – м'якго і зворушливо промовив Дам'ян. – Та всі сімнадцять років неволі я тужу за своєю дружиною і хочу повернутися до неї".

Царівна була не тільки вродлива, але й шляхетна , добродушна. Розповідь Дам'яна зворушила її, сповнила щирим співчуттям до невільника. Вона дала Дам'янові золото і срібло та помогла йому втекти із царського двору.

Незабаром вістка про втечу Дам'яна дійшла до царя, і дуже розгнівала його, адже він втратив доброго дорадника. Післав цар воїнів в погоню за Дам'яном. Утікаючи, Дам'ян загубив усе золото і срібло та сам врятувався. Знесилений, добрався до берегів Дніпра, до Подолу, де радісно привітала його вірна Одарка і всі кревні. В нагороду за вірність своїй дружині і пошану до віри, в родині Кирилів народився син. З часом він став одним з владик собору Святої Софії у Києві, на славу Богові та гордість Київській державі.

Едвард Кухар

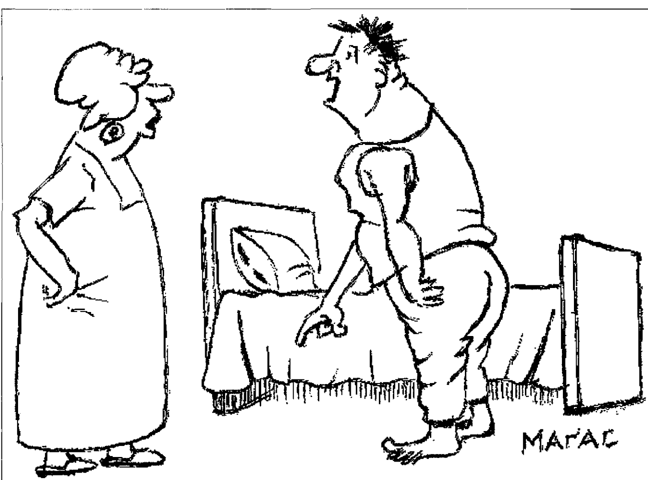

– Ти віриш, що після смерти ми перетворимось на порох?
– Звісно.
– Уявляєш, як давно під нашим ліжком лежить двоє покійників?

Відповіді на хрестиківку, вміщену в ч. 33

Горизонтально:
1. Катедра. 4. Груша. 5. Лікар. 7. Белетрист. 10. Учень. 13. Шахта. 15. Солітер. 16. Оператор. 17. Антрацит. 19. Скорина. 20. Декур. 22. Школа. 26. Політеїзм. 27. Ангел. 28. Алтин. 29. Еквадор.

Вертикально:
1. Карел. 2. Епітимія. 3. Аліса. 4. Галич. 6. Робот. 8. Антиринум. 9. Гайдамака. 10. Ужгород. 11. Толопко. 12. Берніні. 14. Арктика. 18. Креатура. 21. Егіда. 23. Лиман. 24. Ролле. 25. Узвар.

В КІНЦІ ГАЗЕТИ

КАЛЕНДАР-МОЗАЇКА

Коли сталося вперше

Поїзд у Львові

Перша залізнична колія прокладена до Львова з Відня в 1861 році. До цього люди подорожували в поштових каретах. У 1838 році такий екіпаж перевозив з Кракова до Львова 8 подорожніх за 40 годин.

Батяри – з Личакова

Вперше слово "батяр" стали вживати на Личакові, коли там стояла мадярська кіннота. Угорською мовою це слово означало "розбишаку". Мовою личаківських батярів "вклонитися" означало вдарити ціпком по спині, а сам ціпок називався "патичком". Першим львівським батяром, описаним в пресі, був в 1911 році Юзек Чухрай.

Запалила сигарету

Першою в Галичині привселюдно запалила сигарету акторка Ірена Сольська в Кракові. Діялося це в 1905 році. З цього приводу Амброзій Грабовський писав у газеті: "Невдовзі може прийти звичай, що наші жінки візьмуть люльку до повсякденного ужитку і, як мексиканки, сигари палитимуть на прогулянках, від чого борони нас, Боже".

Автопробіг зі Львова

На перший в Галичині автопробіг зі Львова до Кракова у вересні 1908 року зголосилося 30 авт, але через негоду на старт до готелю "Жорж" прибули тільки 14. Краківські автомобілісти не прибули через зіпсовану дорогу біля Дембиці. Метою рейду була перевірка справности авт і споживання ними пального.

За книжкою М. Чуми і Л. Мазана "Віденські балачки або галичанська енциклопедія", 1998, Краків.

ФІЛАТЕЛІЯ

Володимир Івасюк на поштовій марці

Пошта України випустила поштову марку з нагоди 50-річчя від дня народження Володимира Івасюка – видатного українського композитора-пісняра, який трагічно пішов з життя за обставин, які кидають підозру на КҐБ щодо причетности до його смерти. Малюнок марки виконано в романтичному пляні, переважно в зеленій барві карпатської полонини.

На прощання паніматці Анні Форостій

Як прийде до нас остання осінь,
А за нею – вічности зима,
Пропадає все, що мав ти досі,
Смерть підводить підсумки людині,
Видає у вічність їй квиток:
Чим же ти відзначилась донині,
Як життя пройшла за кроком крок?
Інші вже мерещаться терени
У далекій далині-імлі...
Мусимо в свій час зійти зі сцени,
Іншим дати місце на землі...

Кожна людина має свої таланти, хоч дехто думає, що таланти мають тільки вчені та мистці. Ні, кожна людина має свій талант: той малює, майструє, той грає, той співає, а той уміє зготувати чудову страву. Той уміє вірші складати, а інший уміє їх читати, а ще третій – слухати, бо й це – велике уміння. А є такі люди, що начебто не мистці, але в них є прекрасний талант – талант доброго серця, талант погідности, лагідности й любови. Це чи не найбільший талант на світі. Кожен з нас знає таких людей і їх цінує, і як не дивно, такі таланти не менш рідкісні, як письменники чи артисти... Це – талант бути Людиною, з великої літери. Коли я з десятиліття нашого з чоловіком побуту у Фльориді оглядаюсь, шукаючи таких людей, одразу виринають в моїй уяві дві постаті: Павлина Різник і паніматка Анна Форостій. Їх милі вродливі обличчя сяють у спогадах кожного з нас, як провідні зорі. На них маємо взоруватися, з них брати приклад. Ніхто про них не може злого слова мовити, бо ж і вони не мали зла ні на кого, вони всіх любили, тому всі любили їх.

Коли я прибула в осередок Норт-Порту, мені розповідали про працю паніматки Анни в нашій бібліотеці – вона, разом з іншими засновницями осередку, першими впорядкувала бібліотеку й налагодила її працю так, що читачі могли на дозвіллі чидати досхочу й відсвіжувати те, що колись читали й забули або пропустили повз увагу. Коли недуга вразила паніматку так, що воно не могла фізично виконувати досить нелегку бібліотечну працю, паніматка із бібліотекарки перетворились на нашу найактивнішу читачку. На жаль, недуга поволі, але неухильно заволоділа тілом бідної страдниці. Не дивлячись на це, кожної неділі та п'ятниці отець Теодор поспішав після Служби Божої зайти до бібліотеки вибрати добрий харч духовний для своєї милої Нусі. Весь світ її ділився тепер між молитвами й читанням. Вона, мабуть, перечитала всі наші кращі книжки.

А ми, бібліотекарки, шукаючи для неї найцікавіші книжки, питали отця про її здоров'я. Коли питали її саму „як почуваєтесь?", вона неодмінно відповідала: „Дуже добре" або принаймні „добре", але отець, зітхаючи, казав, що муки її дуже великі, проте терпіння ще більше. В молитвах вона стала просити Господа, щоб узяв її з цього світу... – „Але як же я буду жити без неї?" – розпачливо запитував отець Федір.

Час від часу паніматка потрапляла в лікарню, і там вона своєю лагідністю та янгольською красою зворушувала медсестер та санітарок, – біля неї вони знаходили відпруження від тяжких стогонів і нарікань інших хворих. Все далі слабшало здоров'я паніматки, так само як і здоров'я панотця Теодора, і вони вирішили переселитися до сина в Огайо.

Настав зворушливий час прощання з панотцем і паніматкою Анною, але вона все ще виглядала спокійною і мужньою, як завжди. Чи ж думали ми, що це було прощання навіки? Ми так надіялися, що може вони це хоч раз нас відвідають. Але так не сталося... Закінчились страждання паніматки, і вона здобула вічний спокій.

Згадуємо її з пошаною і любов'ю. Саме така людина нам буде прикладом ясного спокою, згідливости, терпеливости, лагідности, великої душевної краси.

На світі є такі чудові люди,
Що бачать скрізь добро, красу і квіти.
Вони цікавляться усім завжди і всюди,
І всім дарують сонячні привіти.
А вже коли відходять в інший світ,
Для нас свої лишають заповіти.
А з них один найкращий заповіт –
Вину прощати і людей любити...

Галина Паньків

Згадаймо добрим словом св. п. Стефана-Ґеника Саса Березовського

Згадаймо добрим словом св. п. Стефана-Ґеника Саса Березовського

На 1 серпня припав 40-ий день відходу у вічність людини, яка заслуговує на добру згадку – Стефана-Ґеника Саса-Березовського.

Він народився в родині Михайла і Неонілї з Шипайлів-Березовських. Дитинство провів у Печеніжині, де його батько займав посаду судді. Гімназію закінчив матурою в Коломиї, студії інженерії – в Данціґу, де тоді студіювало багато українських студентів, включно з Романом Шухевичем.

Повернувшись до Коломиї, не міг дістати праці за професією, і спільно з гімназійним товаришем В. Маруняком відкрив пекарню „Золотий Колос", яку того ж року більшовики, зайнявши Галичину, знаціоналізували. Того ж 1939 року Стефан оженився з Марією Сельською, а невдовзі молоде подружжя мусіло вирушити на Захід.

У Нюрнберзі Березовський отримав працю інженера у фірмі Сіменс і Гальске. Через півроку фірму перенесено до Познаня, з нею переїхала і родина Березовських, і там народився їхній син Роман.

У 1945 році опинилися в таборі Бурґдорфі біля Гановеру, де С. Березовський був заступником команданта табору, брав участь в батьківському комітеті та організував школу для дітей. Співав у хорі і грав в оркестрі на скрипці.

У1948 році виїхав з родиною до Канади, в Торонто. Як пластун, член загону „Червона Калина" взяв активну участь у створенні пластової Станиці, був співзасновником Товариства Українських Інженерів.

В 60-их роках був фінансовим референтом пластових видань. В Торонто народилися у них син Мирон і дочка Адріяна. Любив спорт, грав теніса, в шахи, добре грав на скрипці. Був дбайливим батьком. Обидва сини стали інженерами, а дочка – музикологом.

Помер після довгої недуги на 90-му році життя. В похоронах, крім близької і дальшої рідні, брали участь приятелі і знайомі.

Хай буде йому легкою земля прибраної батьківщини, а пам'ять про нього хай залишиться між нами.

Христя Навроцька

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого улюбленого ЧОЛОВІКА, ТАТА, ДІДУСЯ і ПРАДІДУСЯ

сл. п.

ІВАНА-БОГДАНА-СИМОНА ЗАЯЦЯ

буде відслужена

ПАНАХИДА

в катедрі св. кн. Володимира, 180 West 82 Street в Нью-Йорку, в неділю, 12 вересня 1999 р., після Служби Божої.

Початок Служби Божої о год. 10:30 ранку, а Панахиди о год. 11:30. На передсмертне бажання Покійного тризна відбудеться після Панахиди в його домі, 68-49 Exeter Street, Forest Hills, NY. Родина просить повідомити про участь у тризні тел.: (718) 263-1720.

Просимо про Ваші молитви за душу Покійного.

В глибокому смутку:

дружина – СТЕФАНІЯ з родиною

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що у вівторок, 17 серпня 1999 р., відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ, ПРАБАБУСЯ, ТІТКА, БРАТОВА, ШВАҐЕРКА, СВАХА

бл. п.

СТЕФАНІЯ ЦЬОЛКО

з роду ТЕЛЕЦЬКИХ

нар. 14 лютого 1918 р. в Тернополі, Україна.

Тіло покійної спочиває у похоронному заведенні Riotto Funeral Home, 3205 Kennedy Blvd., Jersey City, NJ тel.: (201) 798-3100.

ВІДВІДИНИ – в четвер, від год. 2-ої до год. 4-ої по пол. і від год. 7-ої до 9-ої веч.

ПАНАХИДА – в четвер, 19 серпня 1999 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні.

ПОХОРОННА ЛІТУРГІЯ – в п'ятницю, 20 серпня 1999 р. о год. 10-ій ранку, в Українській Католицькій Церкві свв. Петра і Павла, 30 Bentley Ave., Jersey City, NJ.

ПОХОРОН на цвинтар св. Андрія Первозваного в S. Bound Brook, NJ.

У глибоком смутку:

чоловік	– ІВАН
син	– ІГОР з дружиною АННОЮ-МАРІЄЮ
дочки	– ІРЕНА з чоловіком АНДРІЄМ ЛАЩУКОМ
	– МАРТА з чоловіком РОБЕРТОМ ВІЛЛІЯМС
внуки	– СТЕФАН, МАРКО, НІКОЛЬ, ХРИСТИНА, НАТАЛКА, ЛОРЕН, АЛЯ, ЧЕЛЬСІ, МІШЕЛЬ
правнуки	– ДАВИД, ЙОСИФ
родини	– МОЛІНА, ЛАЩУК, ВІЛЛІЯМС, ЦЬОЛКІВ, РОМАНЮКІВ та БАЧИНСЬКИХ

Вічна їй пам'ять!

Замість квітів просимо ласкаво складати пожертви на Український Музей в Нью-Йорку

Пам'яті Миколи Кузика

(1912-1998)

Прийнявши св. Тайну єлеопомазання від о. Вернарда Панчука напередодні відходу у вічність у шпиталі, Микола Кузик помер 3 вересня 1998 року. Покійний народився 6 грудня 1912 року в селі Вербів (Бережанщина) в родині Петра і Катерини, з дому Гимон, в якій було шестеро дітей: Марія, Ірина, Марта, Василь, Михайло і наймолодший – Микола. Батько покійного був 15 років війтом села і помер в 1913 році. Хоча Микола виявив здібності в народній школі, яку успішно закінчив, матері-вдові було не під силу дати Миколі середню освіту. Це він осягнув уже в старшому віці в Нью-Йорку. Набутий в кооперативі Вербова торговельний досвід допоміг Миколі і трьом спільникам відкрити в Бережанах в 1934 році крамницю текстильних товарів і шкіри на взуття. В 1930 році Микола став членом ОУН (псевдо „Колодій"). Свої торговельні зв'язки він використовував в підпільній праці, перевозячи організаційну літературу і легку зброю зі Львова до Бережан в товарових пакунках.

В 1935 році Микола одружився з односельчанкою Анною Костів і рік пізніше у них народилася дочка Марія. Їхній син Богдан помер передчасно в 1941 році, проживши всього декілька місяців. Під час совєтської окупації Галичини (1939-41) Микола переховувався. Незважаючи на жорстоку політику і поведінку німецьких окупантів, Миколі пощастило стати директором ресторану і крамниці для розподілу шкіри на взуття в Бережанах. Тут він знову використав ресторан для зв'язку мережі ОУН на лінії Львів-Крим і постачав шкіру на взуття сотням воїнів УПА під псевдом „Скиба", що й пояснює, чому його поховано в секції цвинтаря, призначеній для ветеранів УПА. В 1944 році Микола з родиною залишив рідні землі і опинився в таборі для переміщених осіб в баварському місті Реґенсбурзі. У 1949 році поселився в Нью-Йорку, де незабаром став власником крамниці споживчих товарів. Тут брав участь в житті української громади, став членом-засновником хору „Думка" і довголітнім головою хору церкви св. Юра. Як член 2 Відділу Організації Оборони Чотирьох Свобод України (ООЧСУ) він сумлінно виконував ряд функцій: організовував коляди на Визвольний Фонд і багато років був книговодом „Діброви" та адміністратором оселі Спілки Української Молоді Америки (СУМА) в Елленвілі, Н.Й. Крім голосу (бас), Микола мав талант доброго промовця. Тому не дивно, що парох церкви св. Юра о. ігумен Патрикій Пащак попросив його привітати від парохіян єпископа Василя Величковського під час відвідин нашої громади. Годиться ще згадати, що Микола постійно допомагав родині в Україні і щедро жертвував на народні цілі. Його останні дві пожертви – тисяча долярів на пам'ятник Т. Шевченкові у Львові і двісті долярів на відзначення 550-ліття села Вербів. Він був автором „Історії села Вербова", опублікованої в реґіональному збірнику „Бережанська Земля", де подав імена односельчан, переслідуваних окупантами України, або які загинули від їх рук і спогаду про хор „Думка" („Свобода", 11 вересня 1984 р.). Під час Панахиди 8 вересня 1998 року в похоронному заведенні Петра Яреми від 2 Відділу ООЧСУ промовляв Корнель Василик, від хору „Думка" – Мирослав Кулинич, від парафіяльного хору – Андрій Макар, від односельчан – Стефан Білик, від родини – зять покійного Степан Хемич, який подякував присутнім і тим, хто не міг брати участи в похоронних обрядах, за їхні молитви, Служби Божі, датки на добродійні цілі, квіти, спів і за теплі слова співчуття і розради.

Отець Лаврентій Лавринюк відправив Панахиду і заупокійну Службу Божу в день похорону 9 вересня 1998 р. і в проповіді підкреслив працю св. п. Миколи для добра парафії на пості діловода парафіяльного фестивалю, члена і голови парафіяльного хору і в ролі святого о. Миколая, яку він талановито виконував у щорічних виставах для учнів цілоденної парафіяльної школи. В усіх похоронних відправах, включно з запечатанням гробу, що його довершив о. Збіґнєв Бжезіцький на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, брав участь маестро Андрій Добрянський, колишній соліст-баритон Метропольітальної Опери в Нью-Йорку, який своїм співом, немов тим бальзамом, гоїв свіжі рани і злагіднював біль і смуток, спричинені втратою дорогого мужа, батька, дідуся, родича і громадянина. Над свіжою могилою від Проводу ОУН прощав покійного і висловив опечалений родині співчуття Теодор Олещук. Відтак учасники похорону від'їхали на тризну до Українського Народного Дому в Нью-Йорку.

Заупокійні Служби Божі в сороковий день відслижили о. В. Панчук (Нью-Йорк), о. Михай Немелівський (Вербів-Бережани), о. парох Стефан Батрух і о. Богдан Панчак (Люблин).

С. Хемич

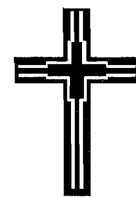

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що в неділю, 1 серпня 1999 р. відійшла від нас у вічність на 81-му році життя наша дорога і незабутня МАМА і БАБУСЯ

бл. п.

ІРИНА РАЙНЕР

народжена в Судовій Вишні, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 7 серпня 1999 р., в церкві Царя Христа у Філядельфії, а відтак на цвинтарі св. Марії на Fox Chase, PA.

В глибокому смутку залишилися:

дочка	– БОГДАННА з чоловіком БОГДАНОМ
внуки	– МАРКО і НАТАЛЯ
тета	– МАРІЯ ІВАХІВ
тіточні сестри	– ЗВЕНИСЛАВА РОМАНІВ з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
	– і СЛАВА БІЛАС з чоловіком МИРОНОМ

та ближча і дальша родина в Україні й Америці.

Вічна її пам'ять!

В ПЕРШУ
БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

МИХАЙЛА КУРИЛЯКА

2 жовтня 1909 – 2 вересня 1998

буде відправлена

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

у четвер, 2 вересня 1999 р., о год. 8:30 ранку
в українській католицькій церкві Богоявлення.

Друзів, приятелів та знайомих
просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

Дружина НУСЯ і син РОМАН
St. Petersburg, Fl.

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
6 вересня 1997 р. нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ і ПРАБАБУНІ

бл. п.

ОЛЬГИ МИРОСЛАВИ КОВАЛЬЧУК

заупокійні
ЛІТУРГІЇ і ПАНАХИДИ
відбудуться 5 вересня 1999 р.
в українських католицьких церквах:

Успення Пресвятої Богородиці і Приснодіви Марії, в Маямі, Фла;
св. Михаїла в Дженкінтавн, Па.;
св. Великомучениці Теклі, Броди, Україна.

Про молитви за спокій душі Покійної просить
чоловік МИХАЙЛО і родина.

Для вшанування пам'яті моєї Дружини жертвую:
1,000 дол. на будову Українського Музею;
500 дол. на стипендійний фонд Суспільної Опіки при СУА;
100 дол. на Патріярхат.

МИХАЙЛО КОВАЛЬЧУК

ЗЕМЛЯЦТВО „ПЕРЕМИЩИНА" США
з жалем повідомляє, що 9 липня 1999 р., відійшов у вічність

бл. п.

ДМИТРО БОБЕЛЯК

довголітній член землятва, а від 1983 р. фінансовий референт.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 14 липня 1999 р.
Похований на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

УПРАВА ЗЕМЛЯЦТВА „ПЕРЕМИЩИНА"

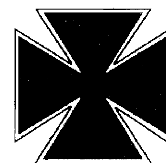

Ділимося сумною вісткою, що 6 серпня 1999 р. в Асторії, Нью-Йорк, відійшов у вічність наш найдорожчий і незабутній ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВОЛОДИМИР ГАНЧУК

ПОХОРОН відбувся 9 серпня 1999 р. в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н.Й.
Тіло Покійного спочило на цвинтарі Святого Духа в Гемптонбурзі, Н.Й.

У глибокому смутку залишилися:
дружина – СТЕФАНІЯ
діти – ІРИНА, ГИЛЯРИЙ, ОЛЯ, ВОЛОДИМИР
внуки – ХРИСТИНКА, ГРИГОРІЙ, АЛЕКСАНДРА, СТЕФАНІЯ, МИХАСЬ
два брати та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Вічна йому пам'ять!

В пам'ять Покійного проситься складати датки на фонд будови церкви на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі, Н.Й. (Holy Spirit Cemetery – Church Fund, c/o Stephanie Hanchuk 34-21, 28th St. L.I.C. NY, 11106).

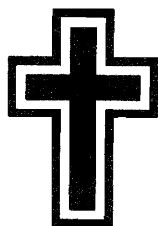

Ділимося болючою вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 11 серпня 1999 р., по тяжкій недузі, відійшов у вічність на 83-му році життя наш найдорожчий ЧОЛОВІК, ДІДУСЬ і ТЕСТЬ

св. п.
д-р ветеринарії

ЯРОСЛАВ А. ЛЯШЕВИЧ

ПАНАХИДА відбулася у п'ятницю, 13 серпня 1999 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н.Дж.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись у суботу, 14 серпня 1999 р. о год. 10-ій ранку в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, а опісля на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

У глибокому смутку залишилися:
дружина – ЛІДІЯ
внучка – АДРІЯНА
зять – ТАРАС РУБИЧ
родини – БИСТР'ЯНИК, ДЗЮБІНА, МАНДИЧ
ближча та дальша родина в Україні, Польщі і Литві.

Бажаючих вшанувати пам'ять покійного, просимо замість квітів, складати датки на Український Інститут Америки або Український Музей в Нью-Йорку.

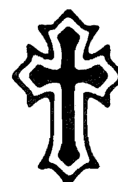

Ділимося сумною вісткою, що 26 липня 1999 р., після важкої недуги, на 78-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

ВОЛОДИМИР ГАЛАМАЙ

колишній член Юнацтва ОУН, довголітній голова СУМА, член Організації Українського Визвольного Фронту, член УККА, української католицької церкви св. Духа та кількох професійних організацій.
Покійний народився в 1921 році в селі Нуще на Зборівщині, Тернопільської області, у свідомій селянській родині. До США приїхав у жовтні 1949 року разом з дружиною Павліною і дочкою Любою. По короткому часі відкрив своє підприємство кольорової лябораторії в Акрон, Огайо, яке далі існує і яким дочка і син продовжують керувати. Покійний був українським патріотом, щирим жертводавцем на українські цілі.

ПОХОРОННІ відправи відбулися в п'ятницю, 30 липня 1999 р. при участі о. мітрата Володимира Волощука, о. Михайла Крупки і о. Ярослава Богача.

Покійний залишив у глибокому смутку:
дружину – ПАВЛІНУ
дочку – ЛЮБУ
сина – ІГОРА з родиною
брата – МИХАЙЛА
кузенів – д-ра СТЕПАНА ГАЛАМАЯ з родиною
– РОМАНА з родиною
велику родину в США, Канаді й Україні
та багато друзів по зброї.

Вічна йому пам'ять!

Calls to UKRAINE
$0.33 per/min
Any time

Great domestic rates. Great rates to other countries (Russia $0.29, Germany $0.12, ...). We also offer prepaid Calling Cards: calls to Ukraine 25 c/min.

For information call Long Distance POST:
1-800-449-0445
Call
www.ldpost.com

ПОСИЛКИ, ГРОШІ, ХАРЧІ З КАТАЛОГУ
до рук адресата
В УКРАЇНУ, БІЛОРУСЬ, МОЛДОВУ, РОСІЮ
ТА КРАЇНИ ПРИБАЛТИКИ

КОРАБЛЕМ — ЛІТАКОМ
$0.69/lb **$2.19/lb**
Кожна одинадцята посилка - безкоштовно!
По бажанню замовника забираємо пачки з хати
European Delicatessen, Sea & Air Shipping Service
Tel.: (732) 805-9664

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
VATRA
INTERNATIONAL
76 MAIN ST., SOUTH BOUND BROOK
NJ, 08880
Офіційний представник фірми MIST

ФІРМА МІСТ
Забираємо посилки
з вашого дому
Україна – **$ 0.59 lb.**
(973) 340-0500 • 1-888-633-7853

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ
ПРОСИМО ЗАМОВЛЯТИ в АРЦІ.
На складі книжки ВСІХ видавництв. Одержите на слідуючий день після телефонічного замовлення.

Фірма „КАРПАТИ“
Переробляє хати, пивниці, направляє дахи, виконує цементні праці, переробляє лазнички, малює назовні і всередині. Виконує малі і великі роботи (Handy man)
Василь Чолак. Тел.: **(718) 937-6821**
Beeper **(917) 491-6150**

UKRAINE-PAC
(973) 831-1499
PACKAGE and FOOD Parcel Service

Фірма ЄВШАН
пропонує касети, компакт диски, відео, шкільні книжки, комп'ютерні програми, писанки та різні подарунки.
Замовляйте новий каталог на 1999 рік!
тел: 1-800-265-9858

• РОЗШУКИ •

Чи не зустрічав хто в Америці **ЛАРИСУ СІМОРОЗ** з Києва. Їй 54 роки. Прошу її (або про неї) зателефонувати чи написати Григорій Ступка
124W 19 str. Bayonne, NJ, 07002.
Tel.: (201) 339-8932

Слава Пиріг з Фльориди пошукує **МАРІЮ УКРАЇНСЬКУ**. Якщо хтось знає про неї, або вона сама, прошу телефонувати на
(201) 432-8893

Родина розшукує вояків УПА: **ЦИПАНА ҐАЛАЯ СЕМЕНОВИЧА**, родом з Рівенської обл., **МОТЧУКА ҐРИГОРІЯ ІВАНОВИЧА**, родом зі с. Великий Стидень, Костопільського р-ну, Рівенської обл. Хто знає про них просимо повідомити: Україна, 284000 Івано-Франківськ, вул. Довбуша 12, Ципан Богдан. **Тел.: 03422-42788**

• ПРАЦЯ •

Компанія „Wood-Art“ на Фльориді потребує майстрів з художньої обробки дерева та столярної справи. Добра платня та медичне забезпечення.
Тел.: **1 (407) 668-0660**
1 (407) 574-7796 (Vasyl Boychuk)

Даю лекції гри на бандурі, фортепіяно і співу, а також української мови.
Тел.: (973) 515-0943
(Оксана)

Постійна праця для самітньої, господарної, середнього віку, пристійної жінки, до 5'3'', 130 фнт., при самітнім емериті без родини. Мінімальне знання англійської мови, право їзди автом побажане. По інформації
(480) 837-4639

Шукаємо жінку для домашньої праці в домі, в гарній дільниці Вашінґтону. Хочемо, щоб ця людина була членом нашої родини. Вільні дні, платня після умови. Прошу дзвонити (колект) на
(202) 333-6369

Подружжя 30-річного віку з правом на постійне проживання в США шукає працю по догляду за старшими людьми або дітьми. Дружина за професією – лікар, чоловік з правом їзди виконує різні роботи.
Тел.: **(718) 787-1145 • (570) 562-1969**

IRENE D. ROGUTSKY, D.D.S.

40-07 Westmoreland Street
Little Neck, N.Y. 11363
(718) 225-4492

The Empire State Bldg.
350 Fifth Avenue, Suite 5222
New York, N.Y. 10118
(212) 947-1665

EURO DIRECT – НАЙКРАЩИЙ МІЖНАРОДНИЙ ПЛЯН
ТЕЛЕФОНУЙТЕ В УКРАЇНУ ТІЛЬКИ ЗА 34.9 ц. за хв.
24 години на добу, 7 днів на тиждень
Виберіть один із двох плянів:

1. Телефон із кодом доступу.
Код доступу **1-800-964-5110**, почекайте на сигнал, тоді наберіть число телефону.
Ціни: з Україною – 34.9 ц/хв.; з Росією – 40 ц./хв., із Польщею – 29 ц/хв., із Ізраїлем – 21 ц/хв.; із Німеччиною – 24 ц/хв.; з Англією – 10 ц/хв., із Угорщиною – 22 ц/хв.
Додаткова місячна оплата – тільки 99 ц.!

2. Прямий набір (без коду доступу)
Тільки 8.9 ц/хв. в США
Ціни: з Україною – 39 ц/хв.; із Росією – 49 ц/хв.; із Польщею – 33 ц/хв.; із Ізраїлем – 21 ц/хв. із Німеччиною – 16 ц/хв.; з Англією – 9 ц/хв.; із Угорщиною – 24 ц/хв.
Додаткова місячна оплата – тільки 1.50 дол.

Телефонуйте безкоштовно: 1-877-569-3876. Ми говоримо українською мовою щодня від 9-ої рано до 9-ої вечора.

Internet: www.eurodirect1.com. Шукаємо також аґентів для розповсюдження нашої програми у вашій громаді. Високі заробітки та безплатний вишкіл.
Крім того, за 100 дол. заплачених заздалегідь можна отримати телефонічну картку на 180 хвилин телефонічних розмов з України до США!

KARPATY
Export Import Ltd.
СКОРА ГАРАНТОВАНА ДОСТАВА · FAST GUARANTEED DELIVERY

гроші, речові пачки, харчові пачки, листи та документи
до рук адресата в Україну та інші держави *без мита*

KARPATY TRAVEL
121 Runnymede Road, Toronto
Ontario, Canada M6S 2Y4
Tel. (416) 761-9105
1-800-265-7189

ПОДОРОЖНІ ПОСЛУГИ
КВИТКИ
ЗАПРОШЕННЯ
МЕДИЧНЕ ЗАБЕЗБЕЧЕННЯ
ВІЗИ

Пам'ятайте - як посилати чи літати, то через КАРПАТИ!

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
So. Bound Brook Monument Co.
45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07059
РАЇСА ХЕЙЛИК, власник
(908) 647-7221 • (908) 647-3492

СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ҐРАНІТІВ, БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, СВ. ДУХА в ГАМПТОНБУРҐУ ТА ІНШИХ

Selfreliance UA *Federal Credit Union*
Самопоміч УА *Кредитова Спілка*

First Mortgage
Fixed, ARM & Jumbo

Home Equity Loan · *Second Mortgage* · *Auto Loan New & Used* · *Personal Loan* · *Secured Loan* · *CD* · *IRA* · *Money Market* · *Checking* · *Credit Card* · *Direct Deposit*

Your savings source! Джерело ощадності
Selfreliance UA Самопоміч УА
Джерело позичок Your loan source!

Domestic & International Wire Transfers
EQUAL HOUSING LENDER

Ви і Кредитівка - Яка чудова спілка!

OFFICE HOURS: Tue & Fri - 12:00 Noon to 7:00 PM • Wed & Thurs - 9:00 AM to 3:30 PM • Sat - 9:00 to 12:00 Noon • Mon. -Closed
Main Office: Tel (973) 373-7839 - Branch Office: Tel (973) 451-0200 - Virtual Office: selfreliance.org
734 Sandford Ave., Newark, NJ 07106 *2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054* *World Wide Web – WWW.*

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568